

ΤΣΑΜΑΔΙΑΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Α Χ Ε Λ Ω Ο Σ Ε Ν Α Ν Τ Ι Ο Ν Η Ρ Α Κ Λ Η
παρεμβάσεις οικιοποίησης των ορίων της τεχνητής λίμνης Στράτου

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024
ΑΘΗΝΑ | ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Ε.Μ.Π

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΤΣΑΜΑΔΙΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ | ar17062
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζει προβληματικές και προτείνει λύσεις που εμπίπτουν στην ευρύτερη θεματική του αστικού σχεδιασμού, επιλέγοντας ως πεδίο έρευνας την τεχνητή λίμνη Στράτου. Η πρόταση περιλαμβάνει στοχευμένες παρεμβάσεις που εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο ανασχεδιασμού, με στόχο την επαναδιαμόρφωση του τεχνητού τμήματος του ποταμού Αχελώου, ο οποίος διασχίζει τον νομό Αιτωλοακαρνανίας κατά μήκος του άξονα βορρά-νότου. Η τεχνητή λίμνη αντιμετωπίζεται ως μια ενιαία διαδρομή που, εκτός από τις πρακτικές τεχνικές προσέγγισης, σχεδιάζεται ώστε να αποτελέσει τοπόσημο και μέσο συρραφής των εκατέρωθεν οικισμών, προσφέροντας παράλληλα διαδρομές και θέες προς τα εναλλασσόμενα – διχοτομημένα – υδάτινα τοπία της. Η διαδικασία επιτυγχάνεται διαμέσου μιας ερευνητικής διαδρομής που αγγίζει τις ευρύτερες θεματικές της επίκαιρης συζήτησης για τον τόπο, την περιηγητική εμπειρία, την δυνατότητά της να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της λίμνης και των τοποσήμων, όπως αυτά προκύπτουν από τις πρόσφατες υδρολογικές μελέτες, καθώς και τις μεθόδους διαχείρισης των υδάτων στο διεθνή χώρο και αποσκοπεί στη συγκρότηση μιας πρότασης πολυεπίπεδης· μιας πρότασης που επιχειρεί να αναδείξει τη σημασία του βιώματος μέσω της ενεργητικής ανάμνησης του στοιχείου του νερού, προσπαθώντας παράλληλα να αντιμετωπίσει ως ένα βαθμό τεχνικά προβλήματα υπαρκτά, που σχετίζονται κυρίως με την έλλειψη αστικού εξοπλισμού αλλά και κατάλληλο σχεδιασμό προστασίας αλλά και ανάδειξης των υδροηλεκτρικών έργων.

ABSTRACT

This thesis examines issues and proposes solutions within the broader framework of urban design, focusing on the artificial lake of Stratos as its research field. The proposal includes targeted interventions integrated into a comprehensive redesign plan, aiming to redefine the artificial section of the Acheloos River, which crosses the Actolia-Acarmania region along the north-south axis. The artificial lake is approached as a unified route that, aside from the practical technical considerations, is designed to function as a landmark and a means of connecting the settlements on either side, while simultaneously offering paths and views towards its alternating and divided water landscapes. This process is achieved through a research pathway that touches on broader themes in the contemporary discourse about place, the visitor's experience, and the lake's potential to respond to its challenges and landmarks, as they emerge from recent hydrological studies, as well as international water management methods. The aim is to develop a multi-layered proposal, one that seeks to highlight the importance of experience through the active memory of the water element, while also addressing, to some extent, existing technical problems, mainly related to the lack of urban equipment and the need for appropriate designs to protect and enhance the hydroelectric projects.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

01./ Εισαγωγή _ για το εγχείρημα

02./ Το πεδίο _ η τεχνητή λίμνη Στράτου

02.1/ Για την πηγή και την εκβολή _ το οδοιπορικό του Αχελώου

02.2/ Για τη μνήμη του τόπου _ Αχελώος εναντίον Ηρακλή

02.2.1/ Η τιθάσευση του Αχελώου

02.2.2/ Το χρονικό της εκτροπής

02.3/ Για την προβληματική _ η λίμνη ως τεχνικό έργο

02.4/ Για την υφιστάμενη κατάσταση _ χαρτογραφική ανάλυση

03./ Οι προθέσεις _ ο τεχνητός υδάτινος παράδεισος του Στράτου

03.1/ Για τον εντοπισμό των σημειακών συμπλεγμάτων

03.2/ Για τη συνθήκη σχεδιασμού _ οι επιμέρους περιοχές ανάλυσης

04./ Η πρόταση _ κίνηση- στάση- άθληση- περιήγηση

04.1/ Για την διαδρομή

04.1.1/ Στάση

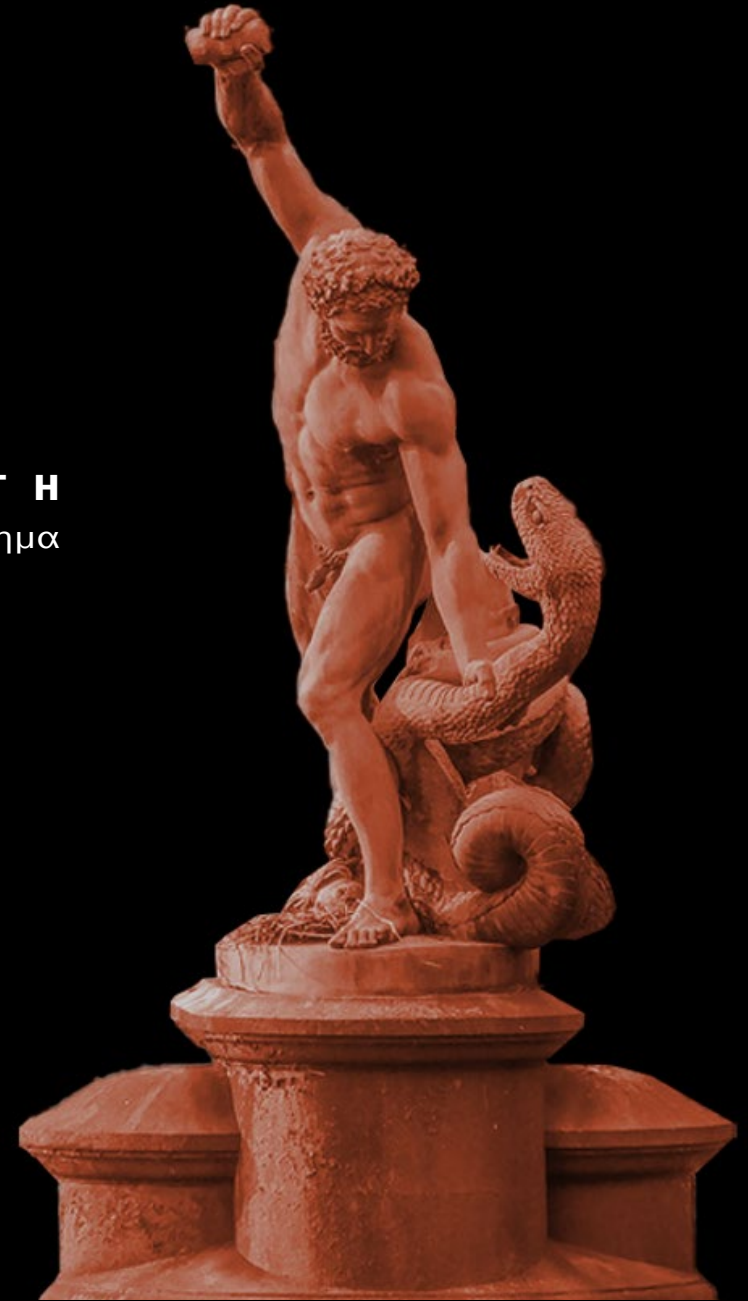
04.1.2/ Πάρκο αγίου Γεωργίου

04.1.3/ Κέντρο Ναυταθλητισμού _ Γέφυρα Ματσουκίου

04.1.4/ Μουσείο Αχελώου _ Υδροηλεκτρικός Σταθμός Στράτου

05./ Επίλογος _ Για το αποτέλεσμα της μάχης

0 1 . / ΕΙΣΑΓΩΓΗ
για το εγχείρημα

Η συγκεντρωμένη ουσία του εγχειρήματός συνοψίζεται στην ερμηνεία του μύθου που επιλέχθηκε να το τιτλοφορήσει.

« Γιατ' έναν ποταμό μνηστήρα μου είχα, τον Αχελώο, που σε τρεις μορφές ήρθε και με ζητούσε απ' το γονιό μου · τη μια ταύρος πραγματικός, την άλλη σα στριψτοπαρδαλό γιγάντιο φίδι, και ξανά πάλι με το σώμα ανθρώπου και βοδιού κεφαλή κι απ' τη δασιά του γενειάδα όλο νερά κυλούσαν βρύσες. Τέτοιους μνηστήρας να με περιμένει, παρακαλούσα η άθλια να πεθάνω πριν το κρεβάτι αυτό να πλησιάσω · ώσπου στερνά και με πολλή χαρά μου ήρθ' ο τρανός του Δία και της Αλκμήνης 20 ο γιος, και μπαίνοντας σε αγώνα μάχης με κείνον, με λευτέρωσε.»

Πρόκειται για ένα μύθο από το θεατρικό έργο Τραχινία του Σοφοκλής, που περιγράφει την μάχη του Ηρακλή με τον Αχελώο. Ο Ηρακλής αναμετρήθηκε με τον Αχελώο, διεκδικώντας και οι δύο την Δηιάνειρα, κόρη του Οινέα, βασιλιά της Αιτωλικής Καληδώνας. Ο Ηρακλής έσπασε το ένα κέρατο του Αχελώου που τον παρακάλεσε να του το επιστρέψει, όπως και έκανε ο Ηρακλής. Τότε ο Αχελώος αναγνωρίζοντας την ήττα του, πρόσφερε στον νικητή αντίπαλό του το κέρας της Αμαλθείας.

Σε αυτό το μύθο διαφαίνεται η πάλη των ανθρώπων να δαμάσουν το ποτάμι μετατρέποντας την καταστροφική του δύναμη σε δημιουργική. Ο υποταγμένος ποταμός έγινε συνεργάτης των ανθρώπων, καθιστώντας γόνιμη και εύφορη την περιοχή. Ο Στράβων σημειώνει ότι ο Ηρακλής τιθάσευσε με αναχώματα και διώρυγες τον ποταμό που έρεε άτακτα, με αποτέλεσμα την αποξήρανση μεγάλου μέρους της εύφορης πλέον Παραχελωίτιδας, προσφέροντας αυτή την υπηρεσία στον Οινέα κι αυτό ήταν κατά τη γνώμη του το κέρας της Αλμάθειας, η καρποφορία της πλούσιας γης.

Με αυτή την επιλογή, να τιτλοφορηθεί δηλαδή αυτή η διπλωματική εργασία με τον παραπάνω μύθο, θίγονται δύο θεματικές. Πρώτον, ο μύθος αφορά σε μια στιγμή που διαδραματίζεται σε ένα ποτάμι, τον Αχελώο, γεγονός που το καθιστά αυτόματα ένα σύμβολο γνωστό σε όλους, αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο την ιδιαίτερη σχέση του νερού με τον τόπο και τα γεγονότα γύρω του. Εκτός, λοιπόν, από την προφανή σημασία των υδάτων του για τον ελληνικό χώρο, το γεγονός ότι ο τόπος του μύθου είναι ένα ποτάμι, το υδάτινο αυτό στοιχείο αναδεικνύεται σε τοπόσημο, με το οποίο σχετίζονταν ανέκαθεν οι σημαντικές ενέργειες του εκάστοτε λαού. Δεύτερον, η μεταφορά της ερμηνείας του μύθου στη σύγχρονή μας πραγματικότητα μας επιτρέπει να επιχειρήσουμε έναν παραλληλισμό της εκμετάλλευσης των υδάτων του Αχελώου κατά την αρχαιότητα σε συσχέτιση με την ιστορία του αχελώου τα τελευταία εκατό χρόνια, όπου η ανθρωπότητα προσπαθεί για άλλη μια φορά να τον δαμάσει, θέτοντας όμως σε κίνδυνο την αξία του ως έναν από τους σημαντικότερους βιοτόπους του ευρύτερου ελλαδικού χώρου.

0 2 . / **Τ Ο Π Ε Δ Ι Ο**
η τεχνητή λίμνη Στράτου

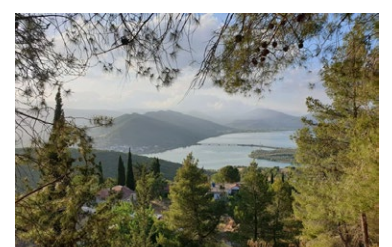
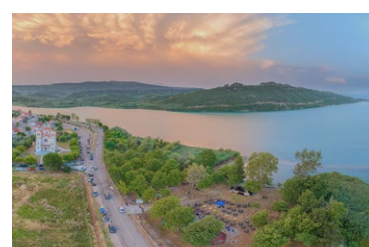
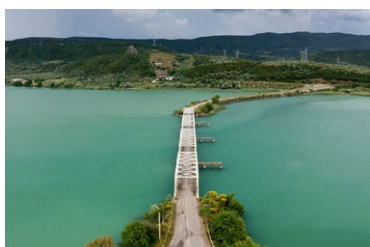
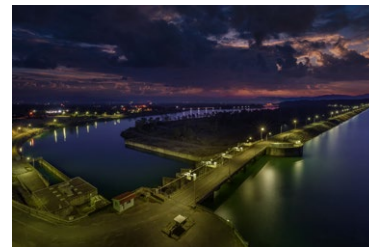
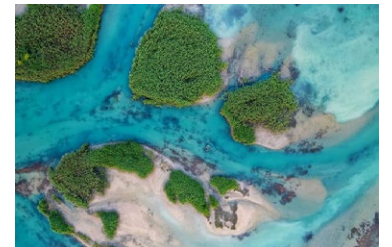
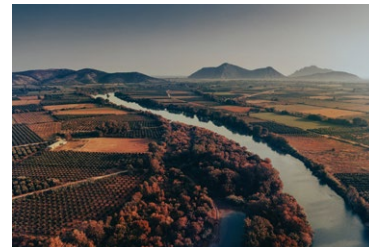
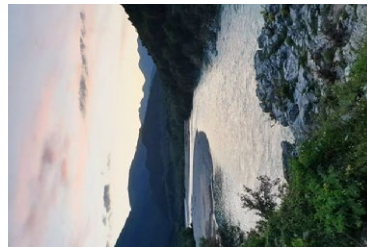
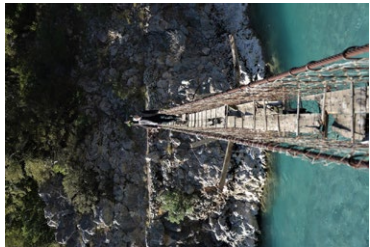
02.1/ Για την πηγή και την εκβολή _ το οδοιπορικό του Αχελώου

Ο Αχελώος λοιπόν είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος σε μήκος ποταμός της Ελλάδος πηγάζει από την οροσειρά της Πίνδου και συγκεκριμένα από το όρος Λάκμος, όπου μετά από μια διαδρομή 220 χιλιομέτρων εκβάλλει στο Ιόνιο πέλαγος.

Ο Αχελώος, στην μυθολογία, ήταν γιος του Ωκεανού και της Τηθύος, πατέρας των Νυμφών και των Σειρήνων, αλλά και προπάτορας όλων των ποταμών. Άλλωστε το ίδιο το όνομά του εκφράζει γενικότερα την έννοια των ποταμών και των χειμάρρων.

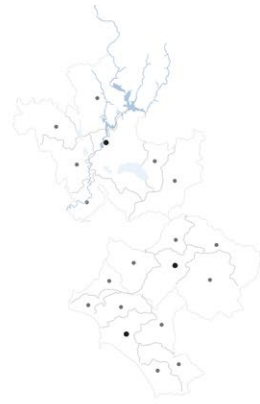
Αξιοσημείωτος είναι ότι τμηματικά αποτελεί προστατευόμενη περιοχή NATURA, ενό παράλληλα μετατρέπεται σε πλήρως αστικό/ανθρωπογενές/δομημένο, όταν ο ποταμός εισέρχεται στις περιοχές που διαπερνά από τα βόρεια, μέχρι εν τέλει να καταλήξει στη θάλασσα. Η διαδοχή των εναλλασσόμενων εικόνων από το φυσικό στο ανθρωπογενές αποτυπώθηκε πιο έντονα κατά τη διάρκεια του οδοιπορικού που πραγματοποιήθηκε κατά μήκος της διαδρομής που συνδέει τις τρεις εν ενεργεία τεχνητές λίμνες - την τεχνητή λίμνη Κρεμαστών, την τεχνητή λίμνη Καστρακίου και την τεχνητή λίμνη Στράτου- που όρισε μερικές σκηνές _ σταθμούς, που χαρακτηρίζουν τη φυσιγνωμία αυτής της μετάβασης, από το φυσικό στο ανθρωπογενές και αντίστροφα. Διαπιστώθηκε ότι το ποτάμι αυτό επηρεάζει τόσο τις περιοχές τις οποίες διαπερνά όσο και ολόκληρη την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Η φυσιγνωμία της εικόνας που περιβάλλει το στοιχείο του νερού προβληματίσε σε μεγάλο βαθμό και εν τέλει προσεγγίστηκε ως ένα κράμα φυσικών και 'τεχνητών' στοιχείων που επιχειρεί να επαναφέρει την ανάμνηση της φύσης, επιδιώκοντας παράλληλα την ένταξη σε ένα πλήρως ανθρωπογενές περιβάλλον.

Η αναγνώριση της περιοχής μελέτης ξεκινά από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η οποία περιλαμβάνει τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας. Τα κύρια οδικά δίκτυα περιλαμβάνουν την Εθνική Οδό Κορίνθου-Πατρών, που συνδέει την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα μέσω της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, καθώς και την Ιόνια Οδό, η οποία συνδέει την Αιτωλοακαρνανία με την Ήπειρο. Στην περιοχή εντοπίζεται πληθώρα υδροτόπων, εθνικών πάρκων, περιοχών Natura, μνημείων φυσικής ομορφιάς, ειδικά προστατευόμενων περιοχών και αισθητικών δασών. Η γεωμορφολογία της Δυτικής Ελλάδας είναι εξαιρετικά ποικιλόμορφη, καθώς συνδυάζει μεγάλες φυσικές και τεχνητές λίμνες, ποταμούς και ένα πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο. Το ανάγλυφο της περιοχής, ειδικότερα στο σημείο της τεχνητής λίμνης Στράτου, παρουσιάζει μια σχετικά επίπεδη έκταση, κεντρικά διαμορφωμένη ως πεδιάδα.

• Νομός • Διμοίος

Ενταση κυκλοφορίας οδικών αρτηριών

Αεροδρόμιο στεριάς Αεροδρόμιο νερού

Λιμνί

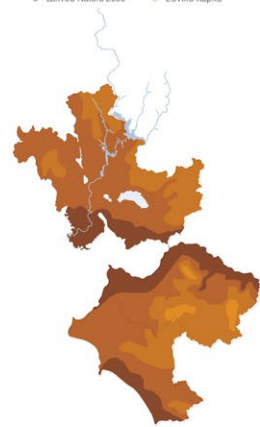
Δίκτυο Natura 2000 Εθνικό πάρκο

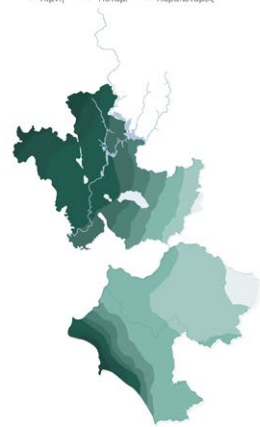
Λιμνή Ποτάμι Παραπόταμος

0-2000m υψόμετρο

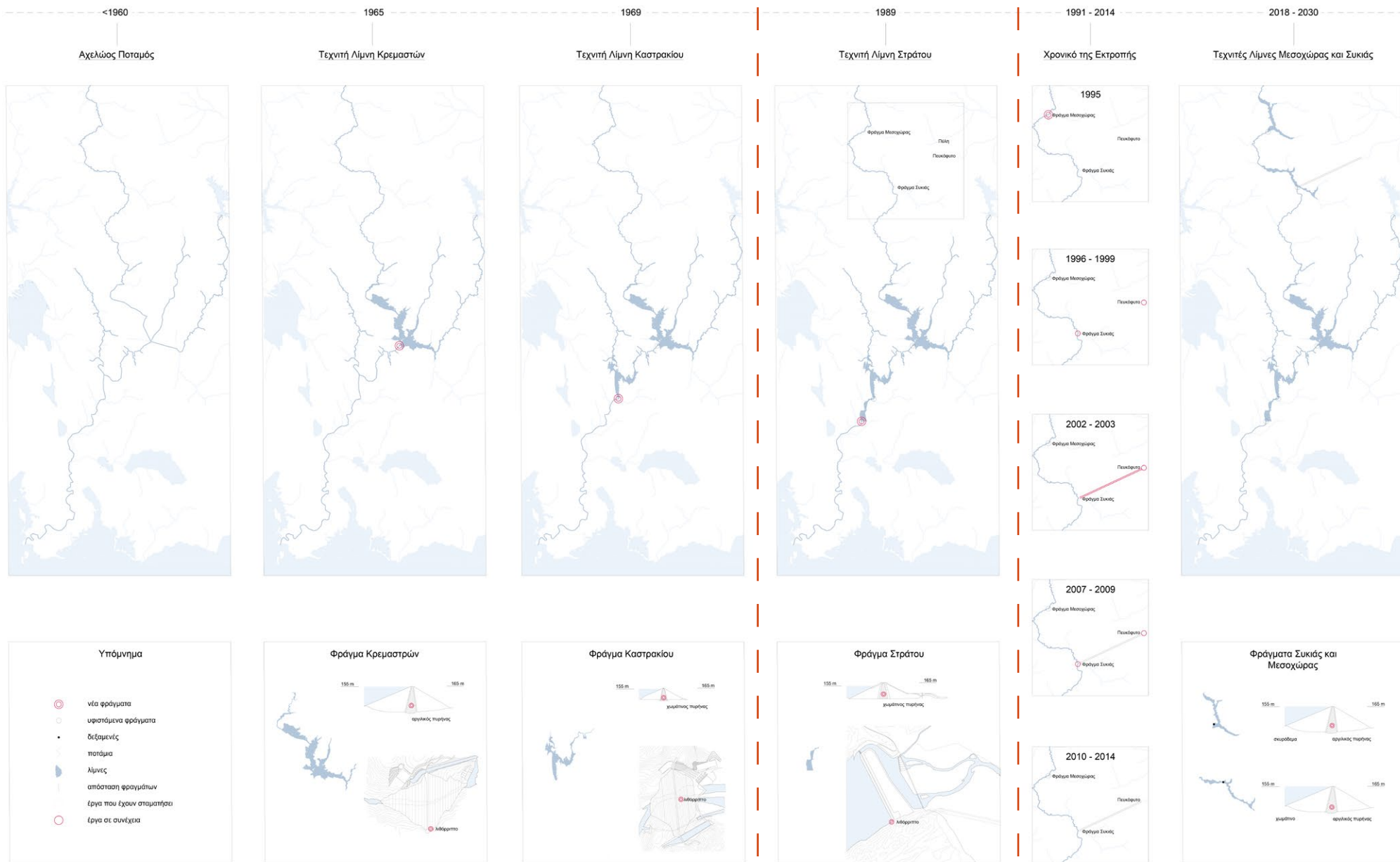
Υψο - έντονο θερμοκρασιακό κλίμα

800-1200mm ετήσιο ύψος βροχόπτωσης

0 2 . 2 / Γ Ι Α Τ Η Μ Ν Η Μ Η Τ Ο Υ Τ Ο Π Ο Υ
Αχελώος εναντίον Ηρακλή

02.2.1/ Η τιθάσευση του Αχελώου

Ο Αχελώος από την αρχαιότητα απασχολούσε τον ελλαδικό χώρο. Ήταν αλλά και είναι ένας από τους μεγαλύτερους υδάτινους πόρους της Ελλάδος. Τρόποι εκμετάλλευσης του επανήλθαν έντονα στο προσκήνιο, ιδιαίτερα στις αρχές του 20ου αιώνα. Πρόκειται για μια σειρά παρεμβάσεων με στόχο την εκμετάλλευση της ορμής των υδάτων του αχελώου, με απώτερο σκοπό την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι μια ιστορία που ξεκίνησε να παίρνει σάρκα και οστά το 1965 με την τεχνητή λίμνη Κρεμαστών έπειτα το 1969 με την τεχνητή λίμνη Καστράκι και αργότερα το 1989 με την τεχνητή λίμνη Στράτου. Παράλληλα από το 1960 έως και σήμερα, υλοποιήθηκε μια σειρά μελετών με στόχο την εκτροπή του Αχελώου προς το Θεσσαλικό κάμπο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία δύο νέων τεχνητών λιμνών της Μεσοχώρας και της Συκιάς όπου προς το παρόν οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί τους δεν βρίσκονται σε λειτουργία.

Η κατασκευή αυτών των “φαραωνικών” έργων είχε ως στόχο την ηλεκτροδότηση του δικτύου της Ελλάδος, είχε όμως ως αποτέλεσμα την εκτόπιση πολλών πληθυσμιακών ομάδων από τα σημεία που είναι σήμερα τοποθετημένες οι τεχνητές λίμνες.

- 1925 Ξεκινά η ιδέα της εκτροπής
- 1960-1970 Μελέτες αξιοποίησης υδάτινων πόρων Θεσσαλίας και Αχελώου
- 1973-1977 Διεκπεραίωση μελετών, διαπίστωση υδατικού ελλείματος και πιθανότητα κάλυψής του μέσω της εκτροπής
- 1978 Συνέδριο ΤΕΕ Λάρισα : Το υδατικό δυναμικό της Θεσσαλίας - πρόταση υλοποίησης έργου εκτροπής
- 1979 Έγκριση χρηματοδότησης μελετών για την υλοποίηση του έργου από Γ.Ράλλη
- 1981 Διακήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για την ανάθεση εκπόνησης μελετών του έργου από Υπ. Συντονισμού Ακύρωση προκήρυξης από Α.Παπανδρέου
- 1982 Πανθεσσαλική διάσκεψη διανομαρχιακού χαρακτήρα - Η εκτροπή ως απαίτηση του θεσσαλικού λαού
- 1983 Σύσταση Διπουργικού Συντονιστικού Οργάνου (ΔΣΟ) για τη μελέτη της εκτροπής
- 1984 Τελική απόφαση υλοποίησης έργου από την κυβέρνηση →
- 1985 Εκκίνηση προκαταρκτικών εργασιών σε Μεσοχώρα, Συκιά, Πόλη, Μουζάκι
- 1986 Εκκίνηση κατασκευής φράγματος Μεσοχώρας από τη ΔΕΗ
- 1987 Ένταξη μέρους των έργων κεφαλής & αρδευτικού συστήματος στη Θεσσαλία
- 1990 Οριστική απόρριψη χρηματοδότησης αρδευτικών έργων από την ΕΕ
- 1991 Λεκτή η προσφορά της TAYERO από την τεχνική επιτροπή αξιολόγησης του διεθνούς διαγωνισμού
- 1992 Η ΕΕ διαπιστώνει παραβίαση των κοινοτικών κανόνων ως προς την ανάθεση του έργου.
- 1995 Σύνταξη «συνολικής» Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) με σκοπό την συμμόρφωση με τις αποφάσεις του ΣτΕ.
Έγκριση περιβαλλοντικών όρων
- 1997 Ανάθεση της σήραγγας εκτροπής
- 2000 Έκδοση ακυρωτικής απόφασης από το ΣτΕ
- 2005 Διενέργεια διαγωνισμού, ανάθεση και υπογραφή της σύμβασης για το φράγμα Συκιάς
- 2007 Επανάραξη εργασιών σήραγγας εκτροπής και φράγματος Συκιάς
- 2008 Συνέχιση εργασιών σήραγγας εκτροπής φράγματος Συκιάς - τεχνικά προβλήματα.
- 2009 Συνέχιση εργασιών στο φράγμα της Συκιάς και ολοκλήρωση εργασιών διάτρησης στη σήραγγα εκτροπής μήκους 17.504 μέτρων
- 2010 Νέα προκήρυξη διαχειριστικής μελέτης σχετικά με το ερώτημα αναγκαιότητας ή μη του έργου
- 2024 Εξέταση εκτροπής του Αχελώου προς το δίκτυο ύδρευσης του ευρύτερου ελλαδικού χώρου

Έργα βασικής πρότασης εκτροπής :

- Φράγμα και ταμιευτήρας Μεσοχώρας
- Σήραγγα παραγωγής Μεσοχώρας – Γλόστρας και ΥΗΣ Γλόστρας
- Φράγμα, ταμιευτήρας και ΥΗΣ Συκιάς
- Σήραγγα εκτροπής Αχελώου προς Θεσσαλία (Συκιά-Πευκόφето) και ΥΗΣ Πευκοφότου
- Φράγμα, ταμιευτήρας και ΥΗΣ Μουζακίου
- Φράγμα και ταμιευτήρας Πόλης
- Συνδετήρια σήραγγα ταμιευτήρων Πόλης-Μουζακίου
- Αναρρυθμιστική δεξαμενή και μικρός ΥΗΣ Μαυρομματίου

02.2.2/ Το χρονικό της εκτροπής

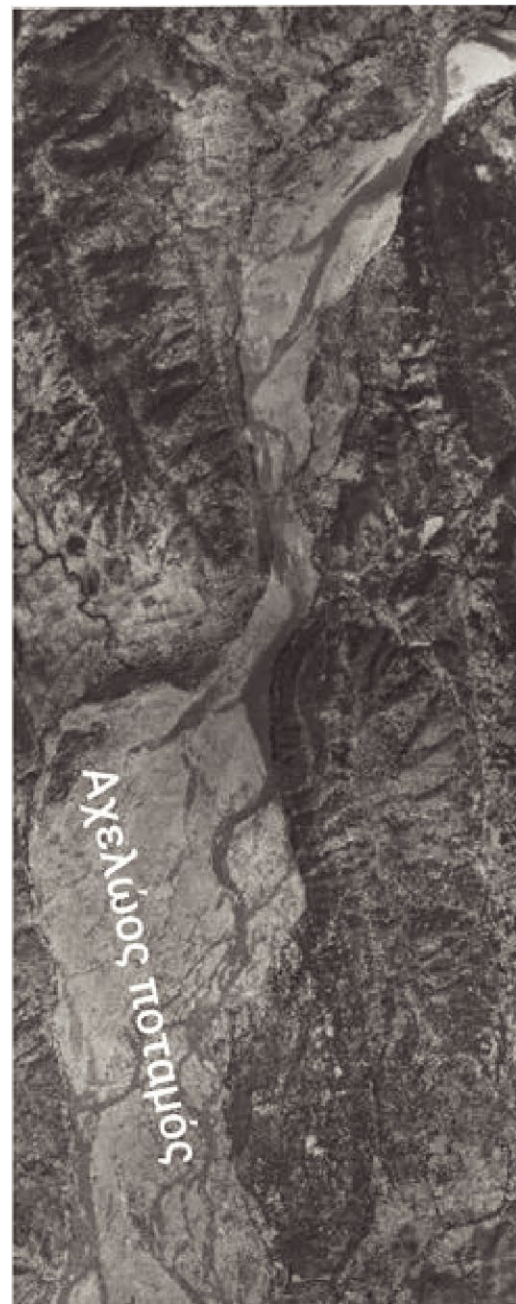
Εγώ είμαι ο Αχελώος ποταμός γνωστός σε όλους.
«*Ασπροπόταμος*» διαφορετικά για τα άσπρα μου νερά.
Ξεκινώ από ψηλά εκεί στις Πίνδου τα βουνά.
Και στο Μεσολόγγι βγαίνω πόλεις και χωριά ομορφαίνω.
Οι πηγές μου στο «ΧΑΛΙΚΙ» του ΔΗΜΑΚΗ το τσιφλίκι
και στο ορεινό «ΣΤΕΦΑΝΙ» που δύσκολα καθένας φτάνει.
Τρέχουν τα νερά μου τρέχουν και στον κάμπο κατεβαίνουν
τα χωράφια να ποτίσουν αγαθά για να χαρίσουν.
Οι άνθρωποι παντού με φράζουν κι ενέργεια με κάνουν.
Μια φήμη όμως αιωρείται πως η φύση εκδικείται.
Περιμένω πολλά χρόνια για να βγω στη Θεσσαλία
σαν το «φράγμα Μεσοχώρας» τεθεί σε λειτουργία.
Εκεί αφού βρω τον αδερφό μου της Λάρισας τον Πηνειό
να του πω την Ιστορία γιατί *μ' άλλαξαν πορεία*.
Οι άνθρωποι χωρίς σοφία και αρκετή φαντασία
επεμβαίνουν με μανία σαν αδίστακτα θηρία.
Και τελειώνοντας εδώ στον άνθρωπο θέλω να πω
«πως τον κόσμο αυτόν εδώ τον κατέχει δανεικό».
Είναι νόμος της ζωής άνθρωπέ μου θα το δεις.
Πάντα με μέτρο να ενεργείς αειφορία στη γη να δεις!!!

Της Μαριάννας Αποστόλου

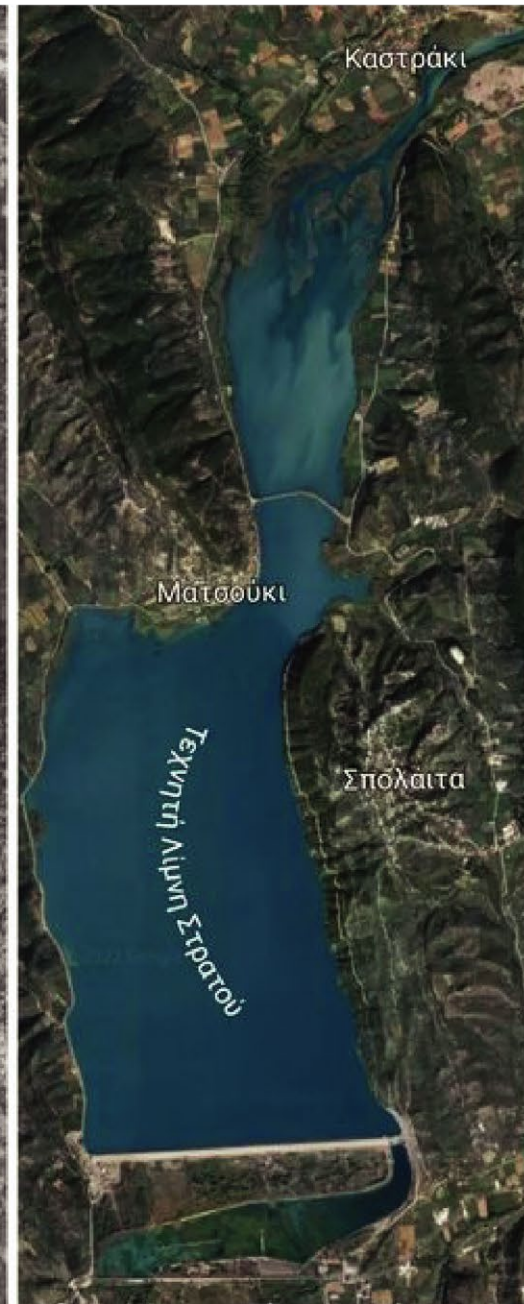
0 2 . 3 / Γ Ι Α Τ Η Ν Π Ρ Ο Β Λ Η Μ Α Τ Ι Κ Η
η λίμνη ως τεχνητό έργο

Στην περιοχή που σήμερα απλώνεται η τεχνητή λίμνη, βρισκόταν ελαιώνες που ανήκαν στους κατοίκους της Σπολάιτας και του Ματσουκίου. Όσον αφορά την προέλευση του ονόματος, πήρε το όνομα της από το χωριό που βρίσκεται δίπλα στο φράγμα, το χωριό Στράτου. Διαχωριστικό ανάμεσα αυτού και της λίμνης αποτελεί το αρχαίο θέατρο Στράτου.

Σήμερα αποτελεί ένας από τους πιο σημαντικούς υδροβιώτους της χώρας με πολυάριθμα σπάνια είδη ζώων και φυτών.

1960

2024

Ιανουάριος

Φεβρουάριος

Μάρτιος

Το όργωμα των χωραφιών επαναλαμβανόταν 3 με 4 φορές, ώστε να είναι έτοιμο για την σπορά. Στη συνέχεια ακολουθούσε το σβάρνισμα, με ζύλινη σβάρνα, πάνω στη οποία τοποθετούσαν πέτρες ή διάφορα βαριά αντικείμενα ώστε να είναι αποτελεσματικότερο το όργωμα.

Απρίλιος

Μάιος

Τα φύλλα του καπνού ωριμάζουν τμηματικά από κάτω προς τα πάνω, παίρνοντας και τις τελικές τους διαστάσεις. Η συγκομιδή γίνεται πριν να βγει ο ήλιος και σε διάστημα 7 εβδομάδων. Κάθε μάζεμα λέγεται χέρι και αποτελείται από 5 ως 6 φύλλα της ίδιας ποιότητας και έχει ιδιαίτερη ονομασία.

Ιούνιος

Ιούλιος

Το φύτεμα του καπνού ήταν από τις πιο επίπονες εργασίες. Ένα ένα τα φυτά τοποθετούνταν βαθιά στο χώμα με ένα σιδερένιο εργαλείο το "σουφλί που ταυτόχρονα βγάζει νερό ώστε να μην ζηραθεί ο καπνός.

Αύγουστος

Ιανουάριος

Σεπτέμβριος

Το αρμάθιασμα του καπνού γινόταν στο χέρι όπου περνούσαν ένα ένα τα φύλλα από το κοτσάνι σε σπάγκο μήκους 2 ως 3 μέτρων με μια βελόνα. Τις αρμάθες τις κρεμούν σε ειδικό ζηραντήρι και τις ζηραίνουν με φυσικό τρόπο στον ήλιο και τον αέρα.

Οκτώβριος

Νοέμβριος

Δεκέμβριος

Τον Οκτώβριο με Νοέμβριο γίνεται η χωρική επεξεργασία που έχει σαν σκοπό την καλή συντήρηση, κανονική ζύμωση, διαλογή των φύλλων και το διαχωρισμό τους σε διάφορες ποιότητες. Κατόπι συσκευάζονται τα πρώτα δέματα τα παραγωγικά, όπως λέγονται που είναι έτοιμα για πώληση στον έμπορο.

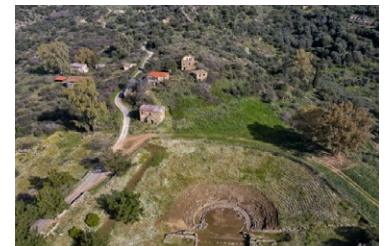
Πριν την κατασκευή του φράγματος **εκεί υπήρξε ο κάμπος** που αποτελούνταν από χωράφια, καλλιεργημένα με ελιές αλλά και καπνά. Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα **η καλλιέργεια ήταν μέρος της καθημερινότητας**. Ήταν μία διαδικασία που επαναλαμβανόταν και κρατούσε όλο τον χρόνο. Τώρα συνεχίζει να υπάρχει η ίδια συνθήκη περιμετρικά της λίμνης για τους κατοίκους της περιοχής.

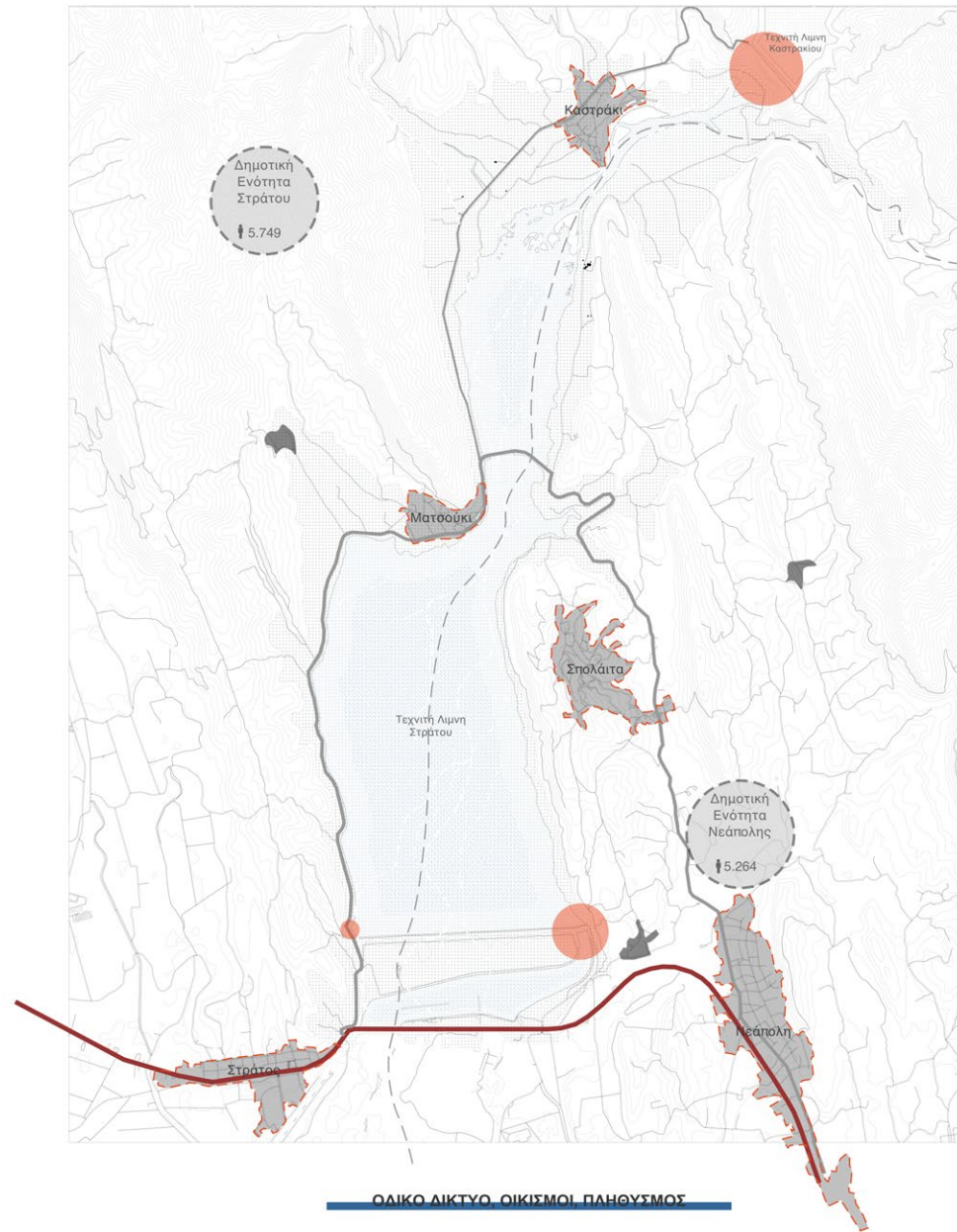
0 2 . / Γ Ι Α Τ Η Ν Υ Φ Ι Σ Τ Α Μ Ε Ν Η Κ Α Τ Α Σ Τ Α Σ Η
χαρτογραφική ανάλυση

Οδικό δίκτυο | Οικισμοί | Πληθυσμός

Η τεχνητή λίμνη Στράτου χωρίζεται σε δύο Δημοτικές ενότητες που την περιβάλλουν: Νεάπολης (πληθυσμός 5.264) και Στράτου (πληθυσμός 5.749). Η προσέγγιση της λίμνης γίνεται μέσω της επαρχιακής οδού Αργινίου-Άρτας, η οποία βρίσκεται στη νότια πλευρά και παρουσιάζει υψηλή κυκλοφορία. Οι σημαντικότεροι οικισμοί της περιοχής είναι το Καστράκι, το Ματσούκι, η Σπολάιτα, ο Στράτος και η Νεάπολη, καθώς και το Αργίνιο σε απόσταση δέκα λεπτών με το αυτοκίνητο νοτιοδυτικά της λίμνης, που αποτελεί και το αστικό και οικονομικό κέντρο του νομού.

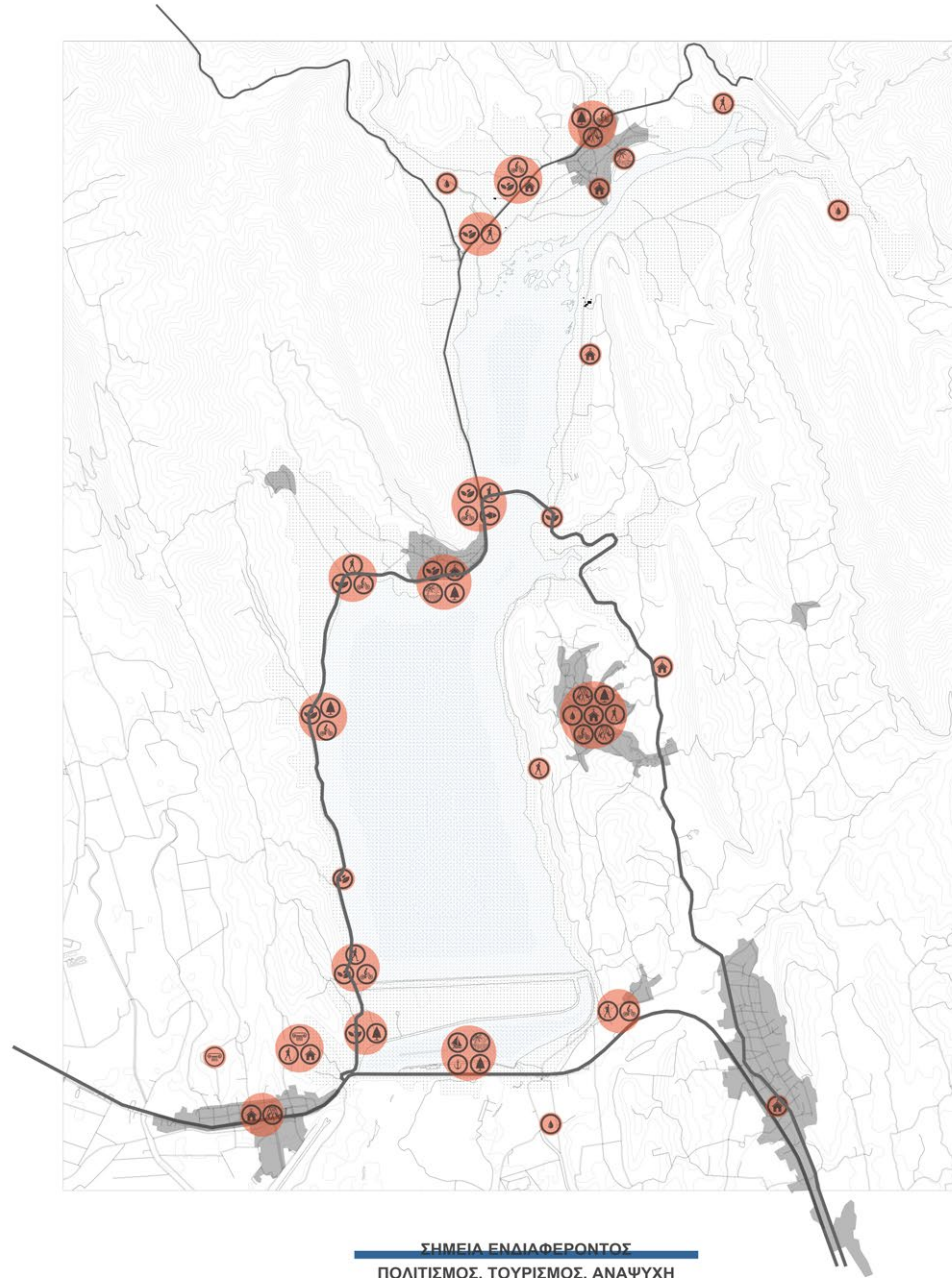
ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ, ΟΙΚΙΣΜΟΙ, ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

- Μικροί οικισμοί
- Μεγάλοι οικισμοί
- Υδρολεκτικό φράγμα
- Δρόμος υψηλής κυκλοφορίας
- Δρόμος χαμηλής κυκλοφορίας

Σημεία ενδιαφέροντος: Πολιτισμός, Τουρισμός, Αναψυχή

Τα σημεία ενδιαφέροντος καθώς και οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην λίμνη και στην περιοχή γύρω από αυτή μπορούν να χωριστούν ανάλογα με τον χαρακτήρα τους σε τρεις κατηγορίες: πολιτισμός, τουρισμός και αναψυχή. Ορισμένα σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος που λειτουργούν και ως τουριστικοί πόλοι είναι το αρχαίο θέατρο Στράτου καθώς και διάφορα κατάλοιπα του αρχαίου οικισμού, από τον οποίο πήρε και το όνομά της η λίμνη, οι πολλαπλές εκκλησίες, οι γέφυρες του Αχελώου και Ματσουκίου αλλά και οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί του Καστρακίου και του Στράτου. Οι δραστηριότητες αναψυχής που συναντώνται στην περιοχή έχουν κυρίως αθλητικό χαρακτήρα, όπως πεζοπορία, ποδηλασία, ναυταθλητισμός κ.α. Πολλές φορές οι επισκέπτες που επιδίδονται σε αθλητικές δραστηριότητες επιλέγουν να επισκεφτούν την λίμνη καθώς στον ταμιευτήρα του φράγματος βρίσκεται το Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιου Σκί. Τέλος, σε αρκετά σημεία της λίμνης οι ντόπιοι δραστηριοποιούνται μέσω της ερασιτεχνικής αλιείας.

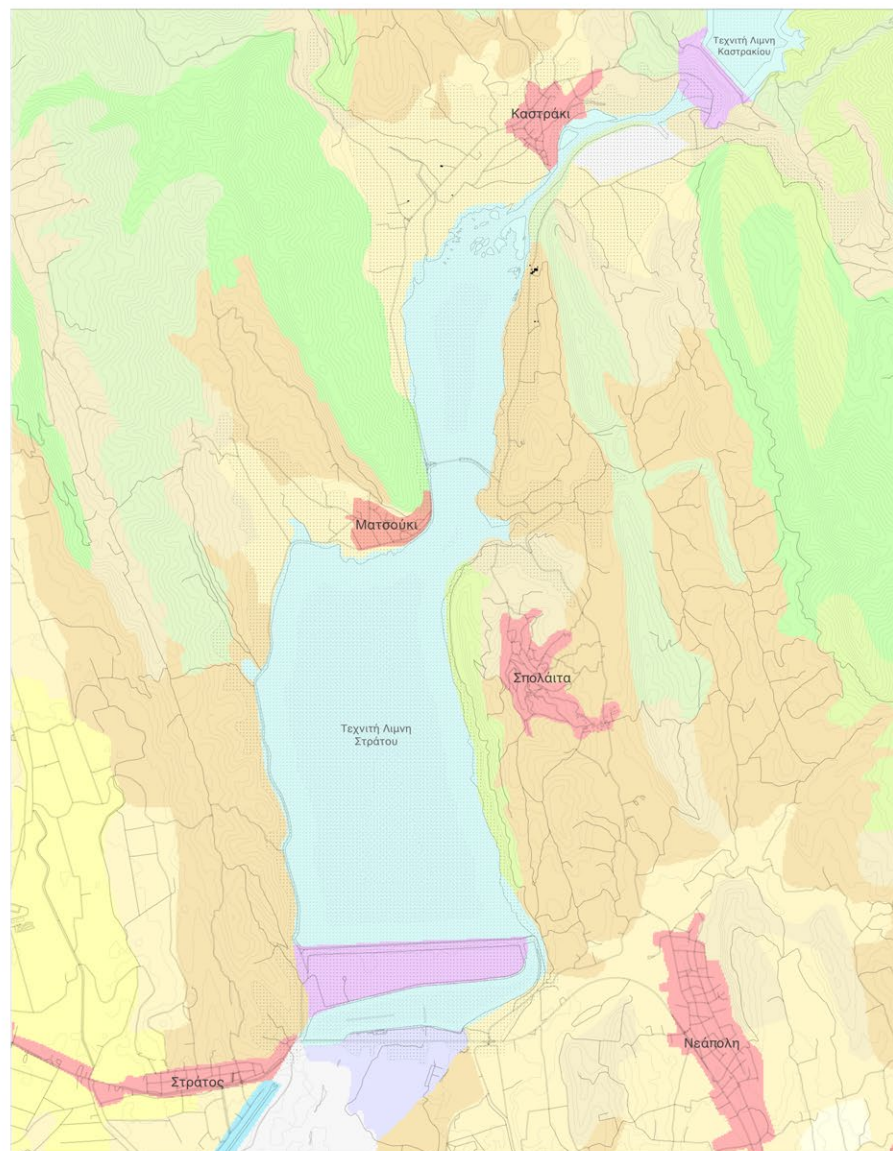

ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΑΝΑΨΥΧΗ

	Πλάτυμα/Στάση		Πεζοπορία		Αρχαιολογικός χώρος		Λιμανάκι
	Δασική έκταση		Ποδηλασία		Παιδική χαρά/Αναψυχή		Παραλία
	Πηγή		Ιστιοπλοία		Εκκλησία		Αλιεία

Καλύψεις γης

Οι κύριες χρήσεις γης στις περιοχές που περιβάλλουν τον υγρότοπο είναι κυρίως γεωργικές και δασικές. Όσον αφορά τις καλλιέργειες, αξίζει να σημειωθεί ότι με την πάροδο των χρόνων, οι εκτάσεις που παλαιότερα καλλιεργούνταν με αμπέλια, σιτηρά και ελαιώνες, αντικαταστάθηκαν από καπνοκαλλιέργειες. Η καλλιέργεια του καπνού υπήρξε για χρόνια η βασική οικονομική δραστηριότητα της περιοχής, προσφέροντας σημαντικά έσοδα στην πόλη του Αγρινίου, όπου λειτουργούσαν οι γνωστές καπναποθήκες. Από το 2005 και έπειτα, η καλλιέργεια καπνού εγκαταλείφθηκε οριστικά, δίνοντας τη θέση της σε σύνθετες καλλιέργειες. Στα τελευταία χρόνια, οι ελαιώνες έχουν επεκταθεί σημαντικά και η παραγωγή λαδιού αποτελεί πλέον την κυρίαρχη γεωργική δραστηριότητα.

ΚΑΛΥΨΗ ΓΗΣ

● Μικτά δάσος	● Βιομηχανικές ή εμπορικές μονάδες	● Ελαιώνες
● Μεταβατικό δάσος-θάμνος	● Ασυνεχής αστικός ιστός	● Γη που καταλαμβάνεται κυρίως από την γεωργία
● Πορεία νερού	● Εσωτερικά έλη	● Σκληρόφυλλη βλάστηση
● Υδάτινα σώματα	● Παραλίες, αμμόλοφοι, αμμουδιές	● Σύνθετες καλλιέργειες

ΧΛΩΡΙΔΑ

Ελάτη (*Abies borisii-regis*) - Βελανιδιά (*Quercus cerris*)
 Πλατάνια - Καραγάτσια
 Ιτιές - Φράξοι

Δάση οξιάς, ελάτης και δρυός

Δάση με Ιτιές (*Salix alba*), Λεύκες (*Populus nigra*),
 Κλήθρο (*Alnus glutinosa*) και Φράξους (*Fraxinus angustifolia*)

ΙΧΘΥΟΠΑΝΙΔΑ :

Ρεόφιλα είδη - Άγρια πέστροφα

0 3 . / Ο Ι Π Ρ Ο Θ Ε Σ Ε Ι Σ
ο τεχνητός υδάτινος παράδεισος του Στράτου

03.1/ Για τον εντοπισμό των σημειακών συμπλεγμάτων

Σε ένα δεύτερο επίπεδο ανάλυσης των συσχετισμών των σημείων – κόμβων που εντοπίστηκαν προηγουμένως σε σχέση με τις τωρινές χρήσεις, από τους χρήστες προς τη λίμνη, πραγματοποιείται μια αναζήτηση των αλληλένδετων σημειακών συμπλεγμάτων. Ο εντοπισμός τους βοηθά να επιτευχθεί ο προσανατολισμός της ζωής της κοινότητας ως προς την λίμνη, ενεργοποιώντας εκ νέου τη δυναμική της, με τρόπο που να λειτουργεί συμπληρωματικά με τις υφιστάμενες λειτουργίες, χωρίς να τις ακυρώνει ή να τις μεταφέρει σε άλλα σημεία της ακτογραμμής.

Έτσι γίνεται μια προσπάθεια εξερευνήσεις της ευρύτερης περιοχής ως προς τον πληθυσμό, τις δράσεις και τα όρια-τοπόσημα και τους δρόμους. Διακρίνουμε λοιπόν ότι ο πληθυσμός συνεχώς μεταβάλλεται ανάλογα με τις χρονικές περιόδους. οι δράσεις ποικίλουν περιμετρικά της λίμνης Έχοντας ως σταθερές τον ναυταθλητισμό στο νότιο κομμάτι της λίμνης, καθώς και πεζοπορία και ποδηλασία περιμετρικά, αλλά και εποχιακές δράσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα.

Ως προς τα όρια, είναι ευδιάκριτος ο καθοριστικός ρόλος των φραγμάτων ως προς την διχοτόμηση του τοπίου, αλλά και των τοποσήμων και των επιμέρους οικισμών. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο δρόμος περιμετρικά της λίμνης λειτουργεί ο ίδιος ως ένα όριο της ευρύτερης περιοχής, καθώς κατά ένα μεγάλο μήκος του ακολουθεί την ακτογραμμή της λίμνης, και διαχωρίζει υψομετρικά το τοπίο σε τεχνητό και φυσικό.

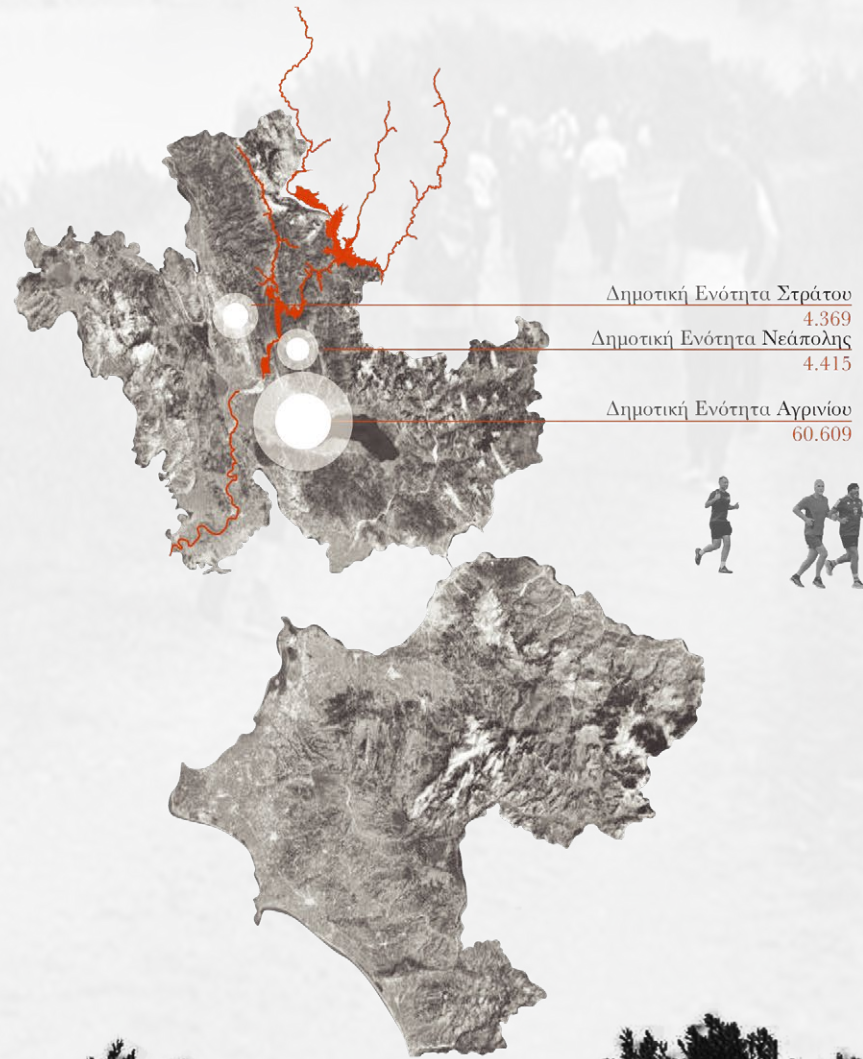
π λ υ θ η σ μ ό ς

δ ρ ά σ ε ι ς

τ ο π ό σ η μ α

ό ρ ι α

Ο πληθυσμός στον οποίο αναφέρεται η λίμνη δεν είναι σταθερός καθώς μεταβάλεται, έως και τριπλασιάζεται, ανάλογα την χρονική περίοδο.

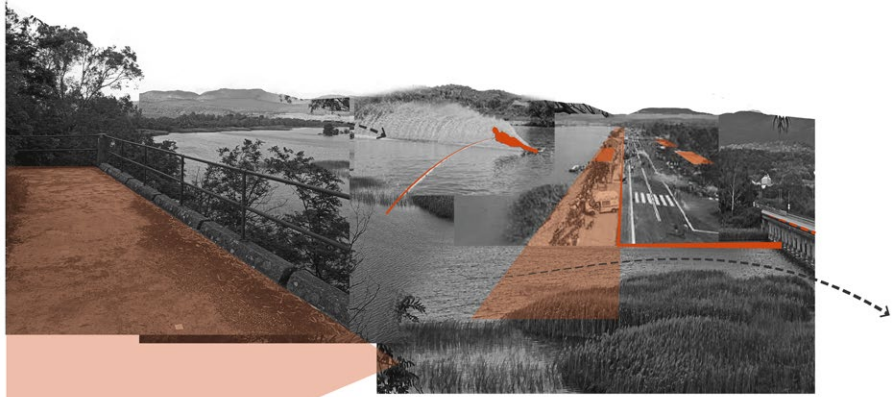

π λ υ θ η σ μ ό ς

δ ρ ά σ ε ι ς

τ ο π ό σ η μ α

ό ρ ι α

ταμιευτήρας
στοιχείο αναγνώρισης

Τ
Ο
Π
Ο
Σ
Η
Μ
Α
Ω
Σ

ΟΡΙΑ

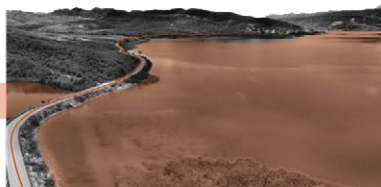
διχοτόμηση του τοπίου

π λ υ θ η σ μ ό ς

δ ρ ά σ ε ι ς

τ ο π ό σ η μ α

ό ρ ι α

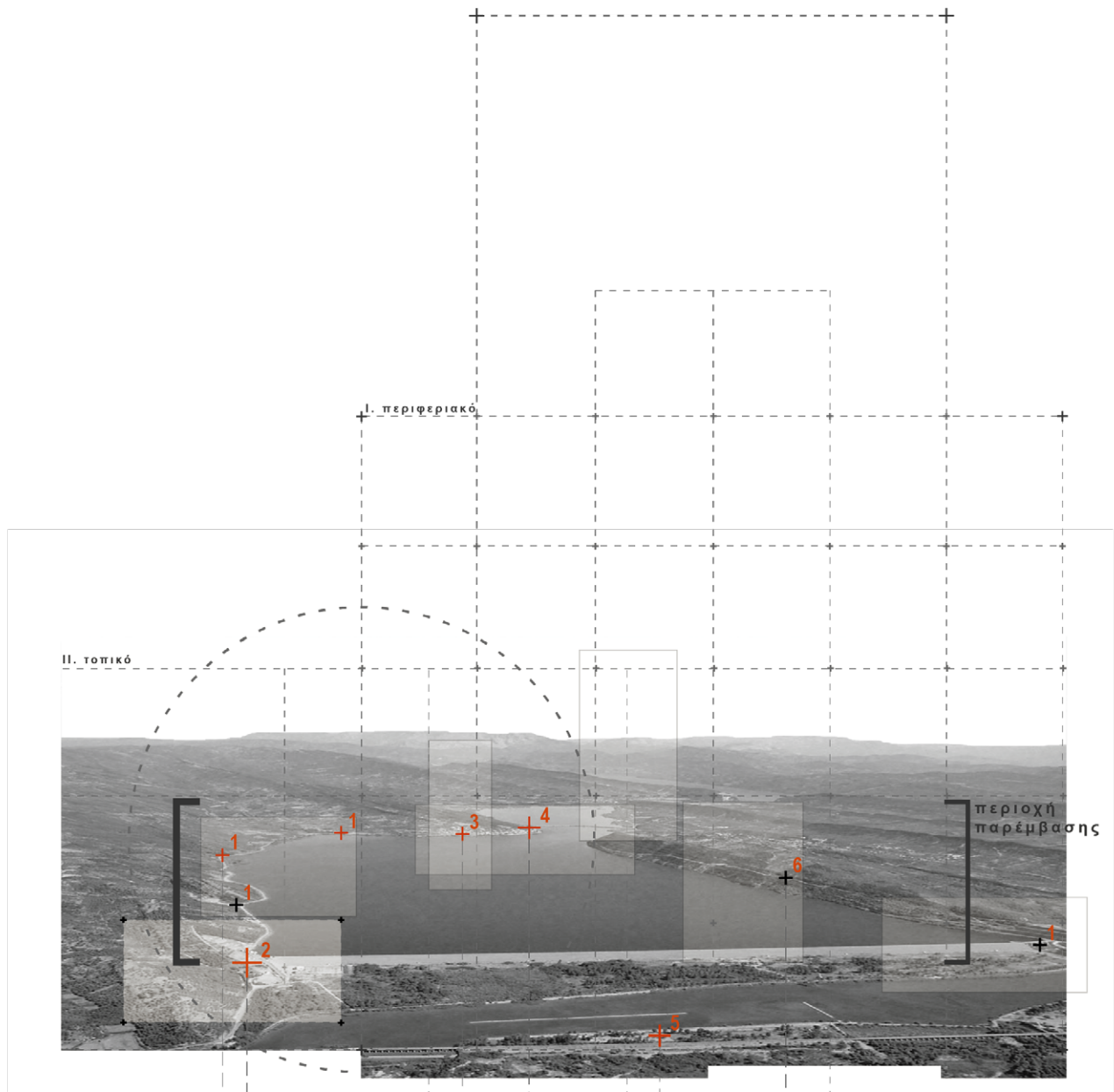

διχοτόμηση της λίμνης σημειακά

λόγος ύπαρξης δραστηριοτήτων

Αντικείμενο μελέτης, μία σειρά προτάσεων ανάπλασης, αφενός μεν για ένα μεγάλο μέρος της ακτογραμμής της Τεχνητής λίμνης Στράτου, αφετέρου δε σε πολλαπλών σημείακών εστιασμένων επεμβάσεων σε σημαντικές τοποθεσίες της ακτογραμμής. Κύρια κατευθυντήριος του συνόλου της πρότασης είναι η αποκατάσταση των διερρηγμένων σχέσεων αστικού ιστού και θαλάσσιου μετώπου, ενώ ο μακροπρόθεσμος στόχος της όλης μελέτης είναι η τόνωση του χαρακτήρα της περιοχής και η αναβίωση του πληθυσμού της.

III. σημειακό

ύπια παρέμβαση
 ανάδειξη των σημαντικών επιστημονικών αξιών με ελαφριά καινοτομίες και ενίσχυση του χαρακτήρα τους τους σημείο στάσης

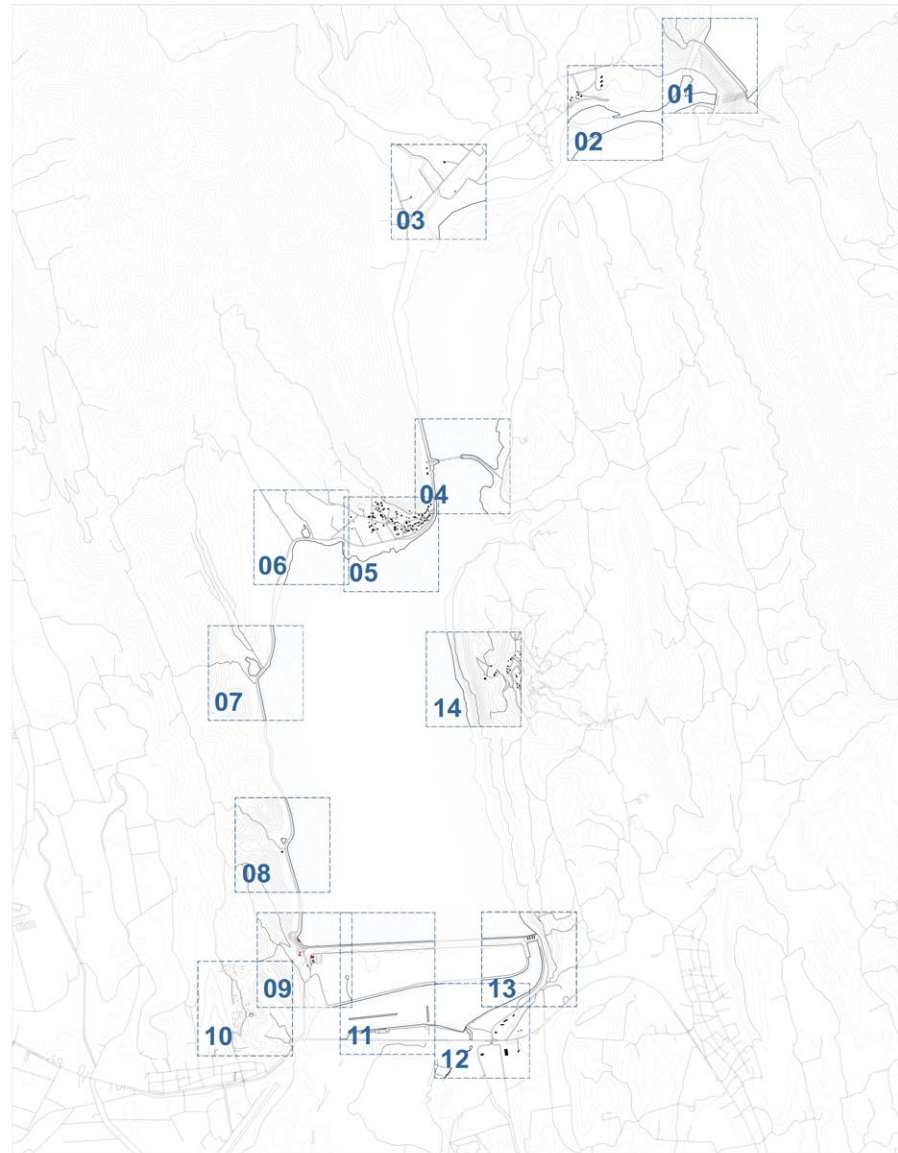
έντονη παρέμβαση
 επαναφορά του φυσικού τοπίου χωρίς να επηρεάζει τις ανάγκες του ΥΗΣ καθώς και ανάδειξη τους ως μέρος της νεότερης ιστορίας της περιοχής

ύπια παρέμβαση
 επαναδιαπραγμάτευση των χώρων της ακτογραμμής του Μασσακίου για την καλύτερη υποστήριξη των δράσεων

έντονη παρέμβαση
 σχηματισμό χώρων στάσης αλλά και αλλαγής γεφύρωσης των δύο ακτογραμμών για πεζούς και ποδηλάτες

ύπια παρέμβαση
 συμπίεση των χώρων του ελλιπούς συγκροτήματος θαλάσσιου σκί χρήση από το ευρύ κοινό όλα τον χρόνο

ύπια παρέμβαση
 συντήρηση της διαδρομής ιστορικά της λίμνης σχηματισμός σημειακών εκτονώσεων προς την λίμνη, δημιουργία περιπατητικών διαδρομών από και προς την Σπαλάια

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

	Κίνηση πεζών		Θεάσεις		Στάθμη νερού
	Σημιακές συγκεντρώσεις πεζών		Ένταση Περιοχής		Όρια Υποπεριοχών
	Στάση λεωφορείου		Μνημεία		
	Κεντρική αρτηρία		Πλατόματα		

03.2/ Για τη συνθήκη σχεδιασμού _ οι επιμέρους περιοχές ανάλυσης

Βάσει των παρατηρήσεων στην περιοχή περιμετρικά της λίμνης και αφού έχουν αναπτυχθεί οι βασικές προθέσεις, ορίζονται 14 υπο-περιοχές που θα λειτουργήσουν ως σημεία – σταθμοί στην πρότασή. Έχοντας λοιπόν εντοπίσει τα σημεία ενδιαφέροντος, το επόμενο βήμα είναι η ανάλυση των περιοχών στις οποίες αυτά εντάσσονται. Δεδομένου του στόχου που έχουμε θέσει, της δημιουργίας ενός δικτύου, οι περιοχές αναλύονται με βάση τα εξής κριτήρια :

- τις οδούς από τις οποίες περιβάλλονται
- πρωτεύουσες ή δευτερεύουσες αρτηρίες, συλλεκτήριες ή τοπικές οδοί
- την κίνηση των πεζών καθώς και την συγκέντρωση αυτών σε συγκεκριμένα σημεία
- την ύπαρξη στάσεων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς εντός των περιοχών
- τον θόρυβο
- τα όρια- την κλίση του εδάφους

Τέλος, επιχειρούνται αισθητηριακές καταγραφές, στις οποίες γίνεται μία προσπάθεια αποτύπωσης των αισθήσεων, αλλά και των συμβάντων κάθε περιοχής, είτε πρόκειται για μυρωδιές και ήχους, είτε για την ύπαρξη πολλών παιδιών, σχολείων ή πολιτιστικών κέντρων. Επίσης καταγράφονται αισθήσεις υποβάθμισης ή ανυπαρξίας ζωντανίας.

Μέσω αυτής της πρώτης ανάλυσης γίνονται κατανοητά κάποια βασικά χαρακτηριστικά των περιοχών, όπως και ορισμένες βασικές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΚΙΝΗΣΗ ΠΕΖΩΝ

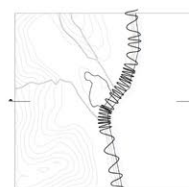
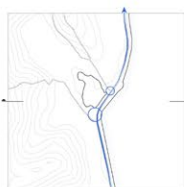
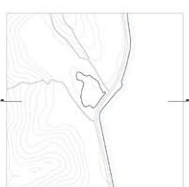
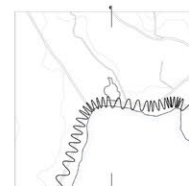
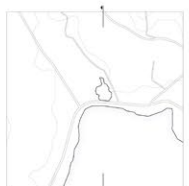
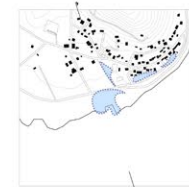
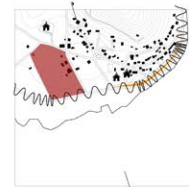
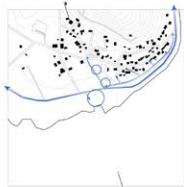
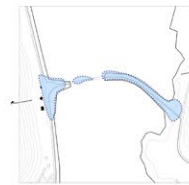
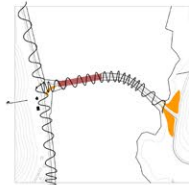
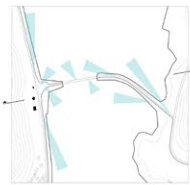
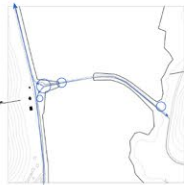
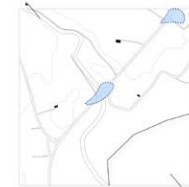
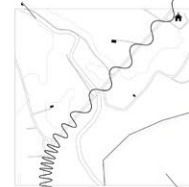
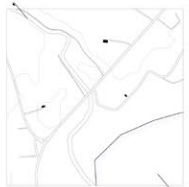
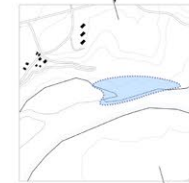
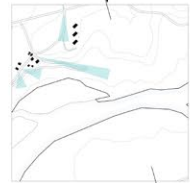
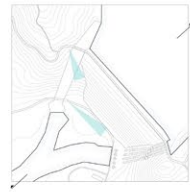
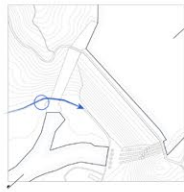
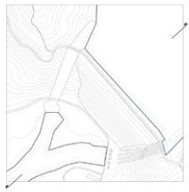
ΑΡΘΗΡΙΕΣ & Μ.Μ.Μ.

ΟΠΤΙΚΕΣ ΦΥΓΕΣ

ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

ΟΡΙΑ

ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΚΙΝΗΣΗ ΠΕΖΩΝ

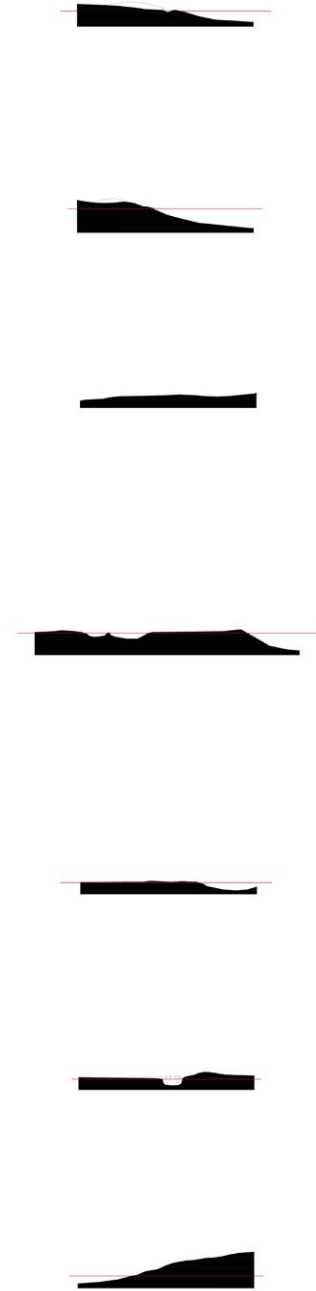
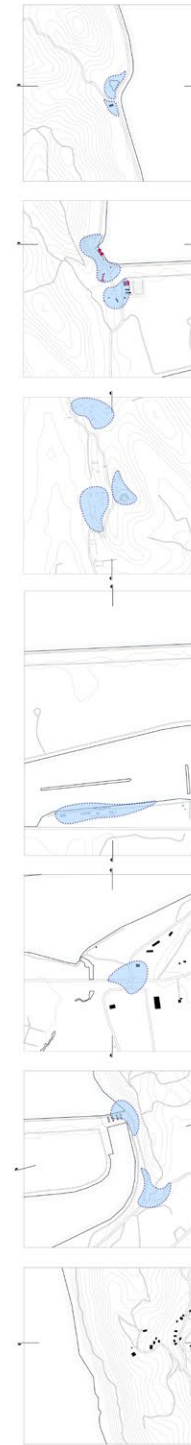
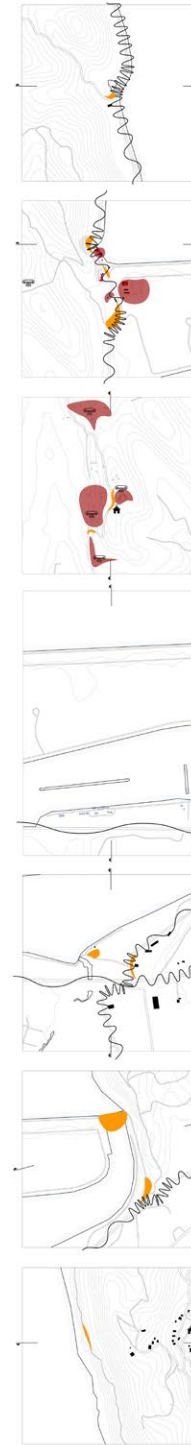
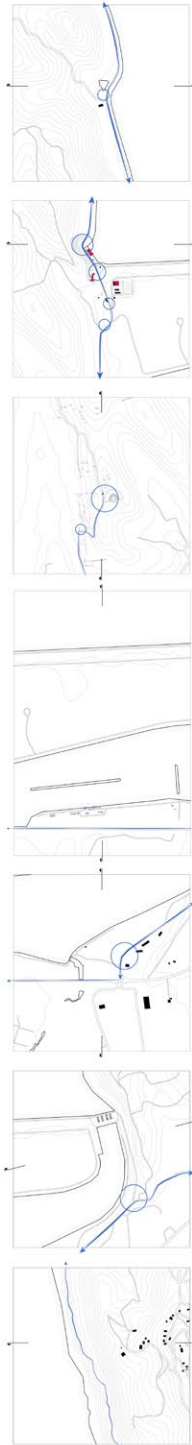
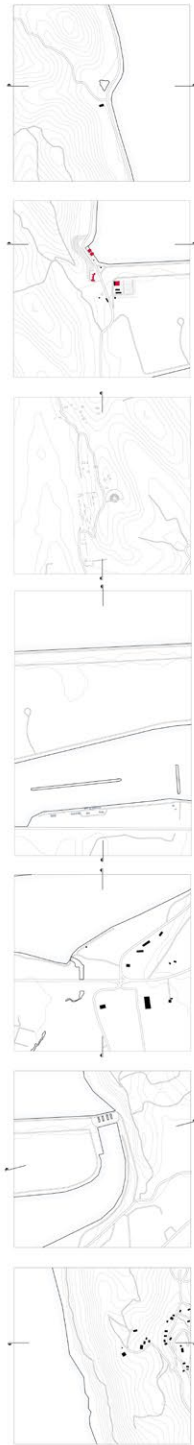
ΑΡΤΗΡΙΕΣ & Μ.Μ.Μ.

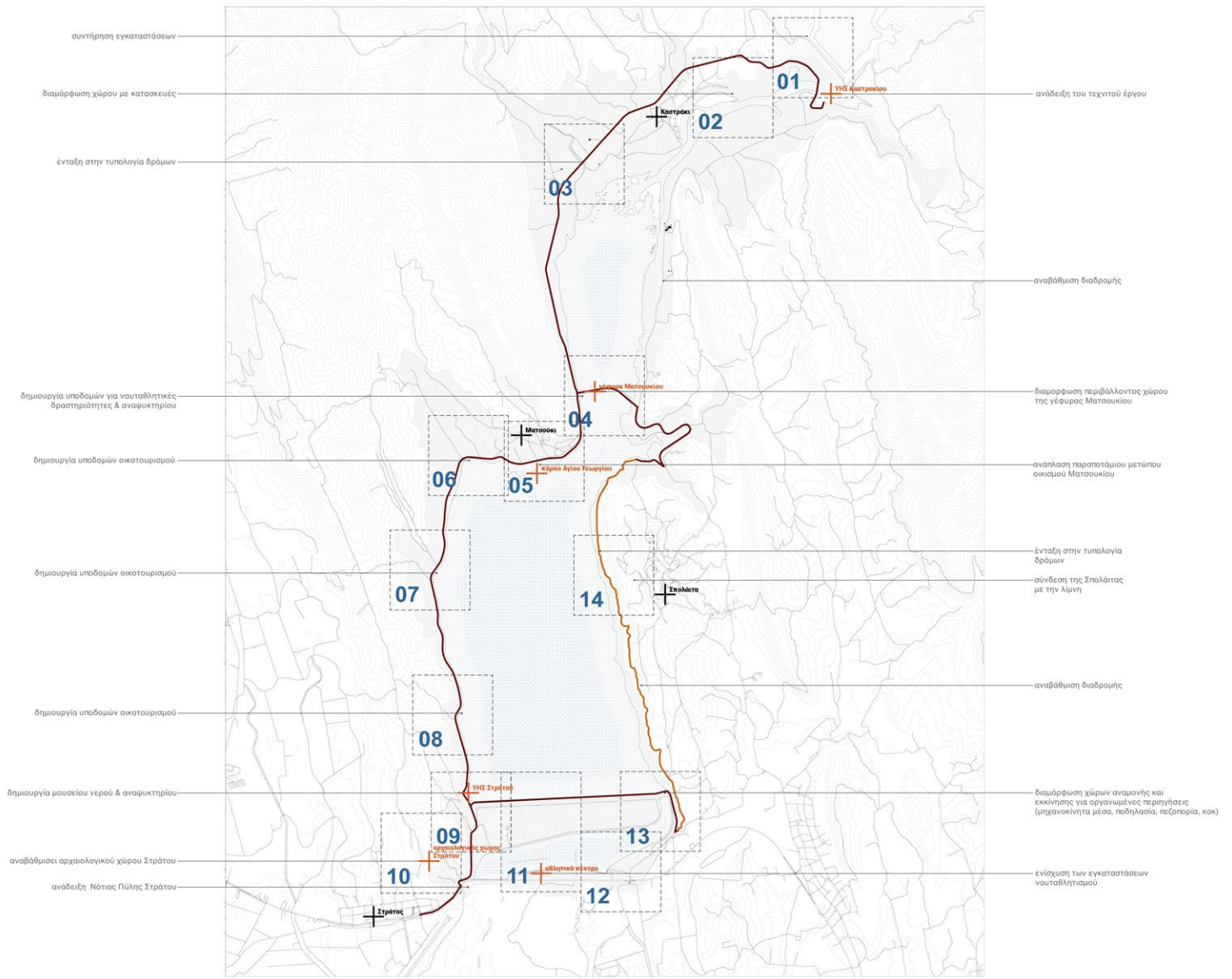
ΟΠΤΙΚΕΣ ΦΥΓΕΣ

ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

ΟΡΙΑ

ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

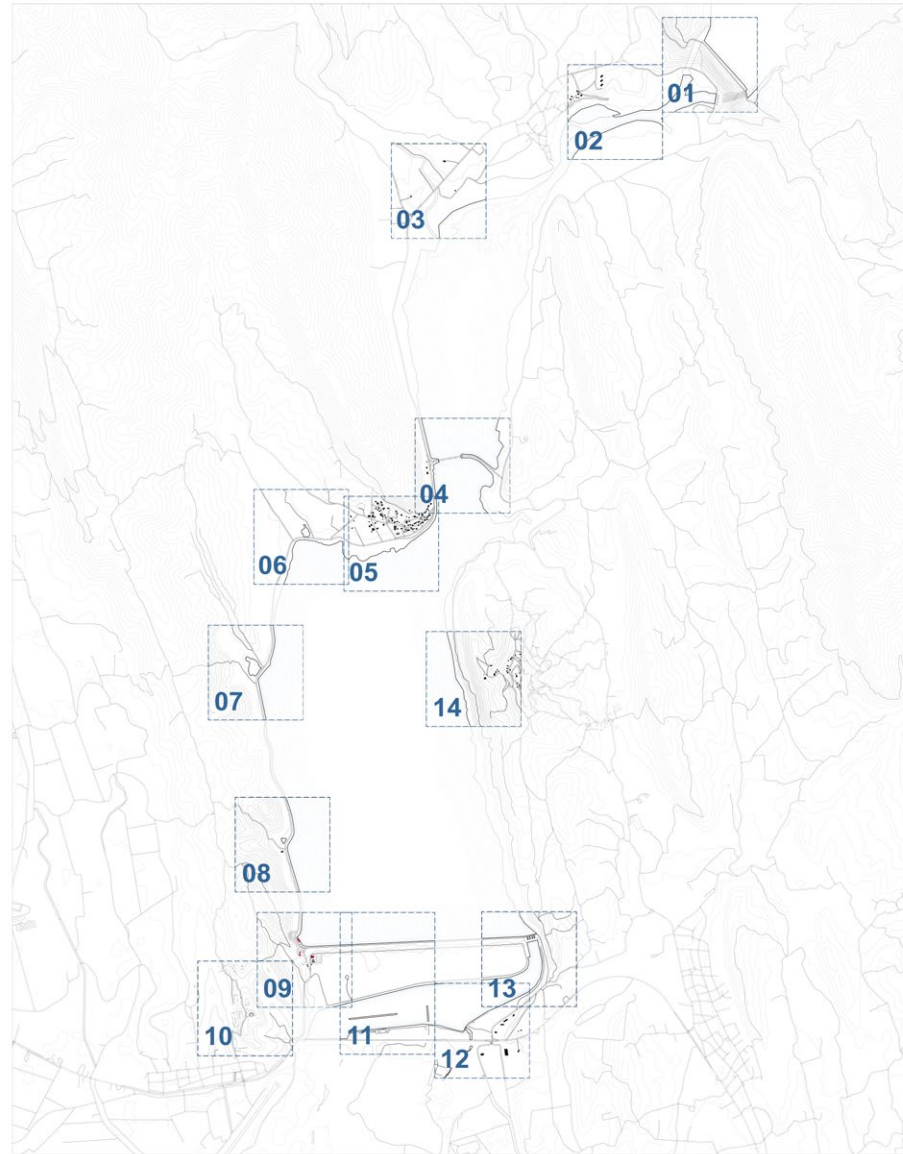
ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

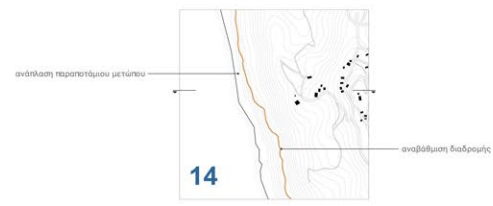
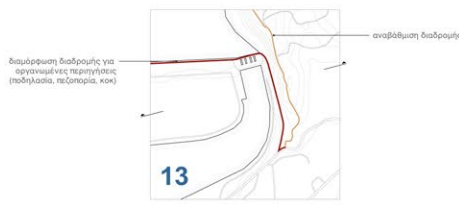
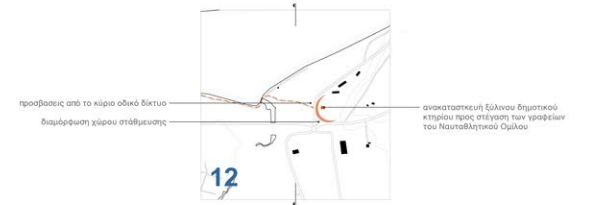
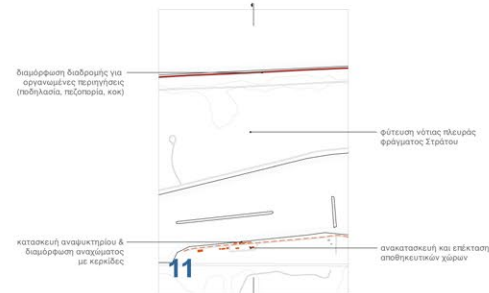
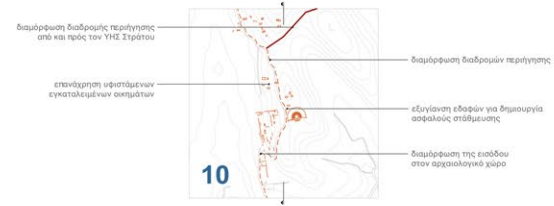
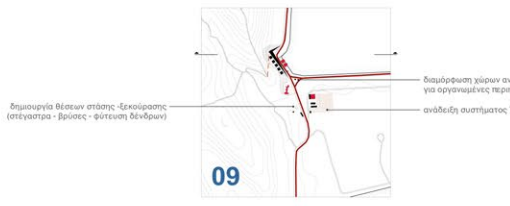
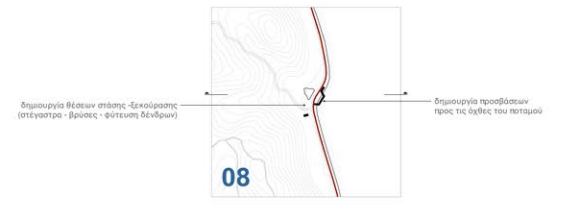
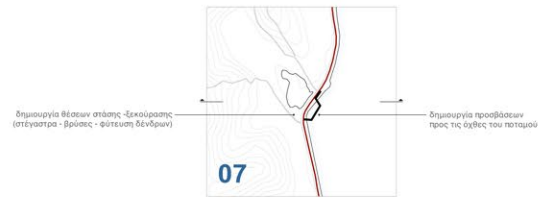
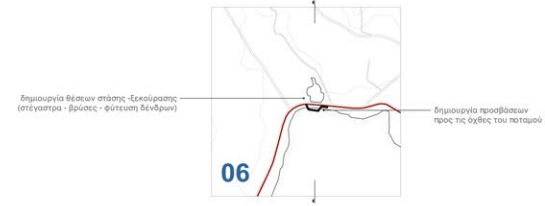
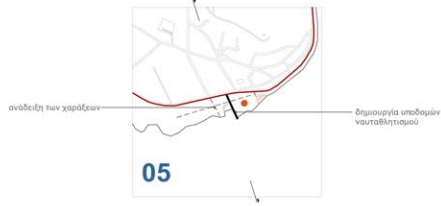
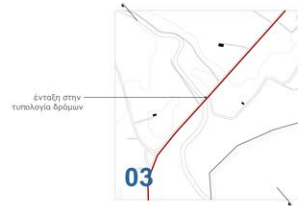
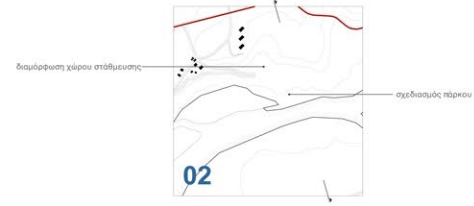
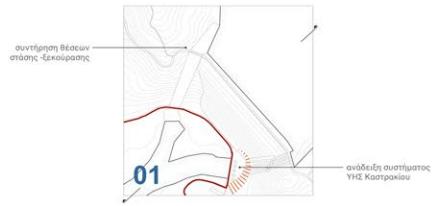
- Προσθήκη ποδηλατοδρόμου / πεζοδρόμου
- Συντήρηση με μικρές προσθήκες αστικού εξοπλισμού

Σε πρώτο στάδιο γίνεται αντιληπτή η ανάγκη μίας ενιαίας χειρονομίας περιμετρικά της λίμνης με στόχο την ενίσχυση των κυρίαρχων καθημερινών δράσεων, της πεζοπορίας και της ποδηλασίας. έπειτα σε δεύτερη φάση εντοπίζεται μέσω αυτής της ανάρτησης ότι τα σημεία αυτά παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα. έτσι βάσει αυτών χωρίζονται σε 4 κατηγορίες. Έτσι διαχωρίζονται στα σημεία ήπιας επέμβασης όπου εντάσσονται στην κατηγορία τυπολογίες δρόμου - περιοχές 03,13,14 -, ανάγκης ύπαρξης μικρών επεμβάσεων εκτόνωσης προς την ακτογραμμή- περιοχές 06,07,08 -, προσθήκη κτιριακών συμπλεγμάτων αλλά και συντήρηση των υπάρχοντων εγκαταστάσεων - περιοχές 02,05,11 - και τέλος τα σημεία έντονων επεμβάσεων με στόχο την αποκατάσταση του τοπίου, αλλά και ανάδειξης των τοποσήμων - περιοχές 01,04,09,13 - που εντοπίζονται κυρίως οι κτιριακές εγκαταστάσεις των φραγμάτων αλλά και εγκαταστάσεις ναυταθλητισμού.

Πρόκειται τελικά για μια σειρά προτάσεων, κατά σειρά κλίμακας επεμβάσεις, εστιασμένες στα χαρακτηριστικότερα σημεία κάθε κατηγορίας, τα οποία λειτουργούν σαν οδηγός σχεδιασμού για όλα τα υπόλοιπα. Τα σημεία που επιλέχθηκαν και παρουσιάζονται με σειρά κλίμακας επέμβασης είναι το 06 κοντά στον οικισμό του Ματσουκίου, το 05 όπου αποτελεί το παρόχθιο μέτωπο του οικισμού προς την λίμνη, το 04 όπου είναι το σημείο της ιστορικής γέφυρας Ματσουκίου και τέλος το σημείο 09 όπου βρίσκονται εκεί οι εγκαταστάσεις του υδροηλεκτρικού σταθμού Στράτου, αλλά και το σημείο με τον πιο έντονο τεχνητό χαρακτήρα.

Για την επέμβαση σε αυτά τα σημεία ακολουθήθηκαν κάποιες αρχές σχεδιασμού. Αυτές οι αρχές έχουν να κάνουν με τη σχέση του περιηγητή με το υδάτινο στοιχείο, την επαναδιαπραγμάτευση των είδη υπάρχοντων χαράξεων, την αντιμετώπιση των ελλείψεων ως προς την ύπαρξη εγκαταστάσεων, την ενσωμάτωση σε σχέση με το τοπίο τόσο ως προς τον σχεδιασμό, όσο και ως προς την υλικότητα, και τέλος η αποκατάσταση του τοπίου ως ένα βαθμό στην πρότερη του κατάσταση σεβόμενοι όμως τους κανόνες λειτουργίας του τεχνητού αυτού έργου.

0 4 . /

Η ΠΡΟΤΑΣΗ

κίνηση - στάση- άθληση - περιήγηση

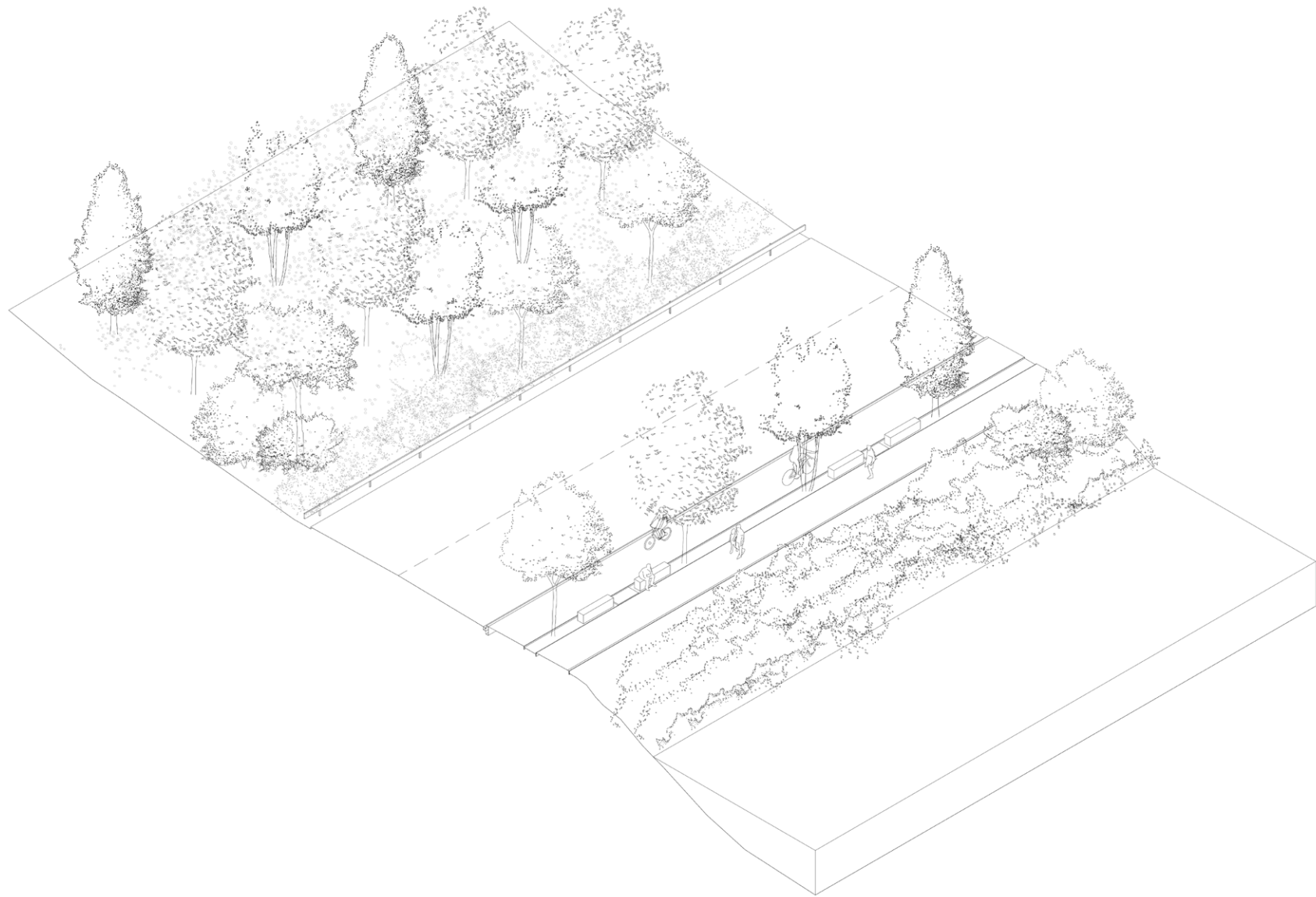
04.1/ Για την διαδρομή

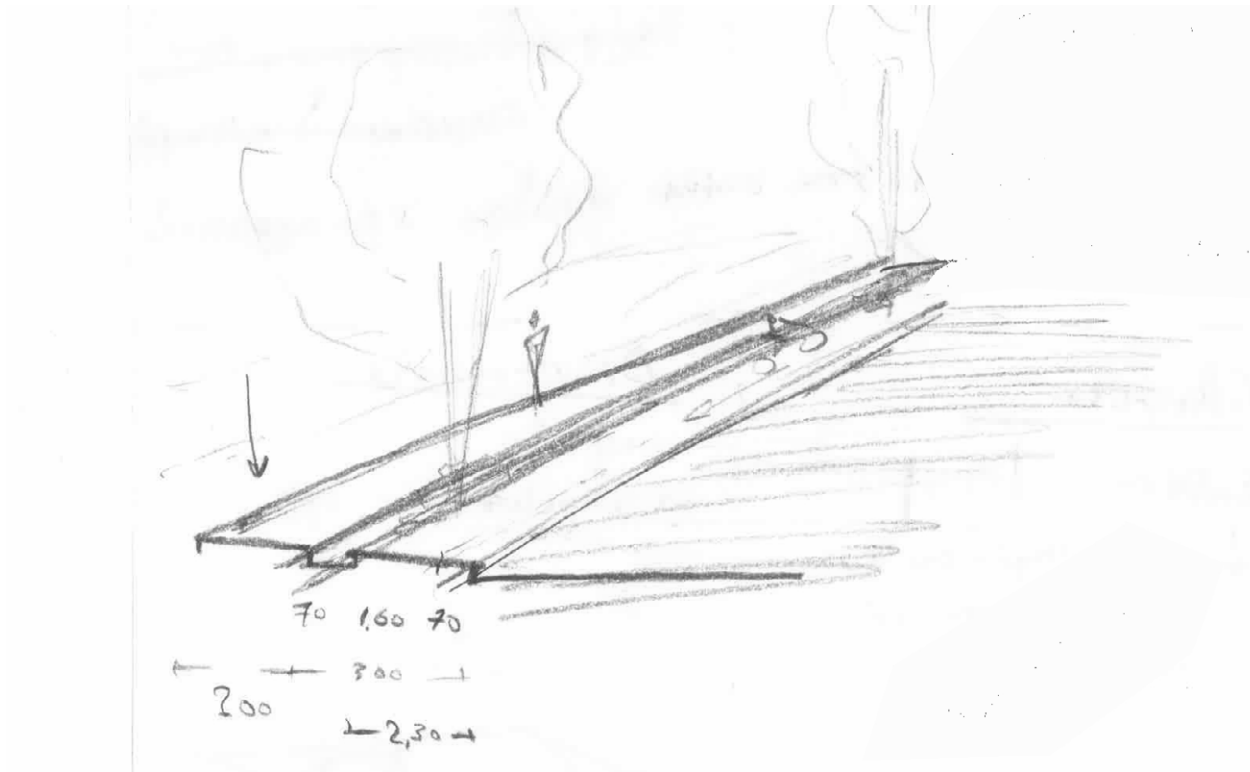
Αρχικά, η διαδρομή που προτείνεται περιμετρικά της τεχνητής λίμνης σχεδιάζεται με γνώμονα την αρμονική ένταξη των υποδομών στο φυσικό περιβάλλον και τη βελτίωση της προσβασιμότητας για όλους τους χρήστες. Επιλέγεται η προσθήκη ποδηλατοδρόμου και πεζοδρομίου προς την πλευρά της λίμνης, προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια των πεζών και των ποδηλατών, χωρίς να διαταραχθεί η σταθερότητα του πλάτους του κύριου οδικού άξονα.

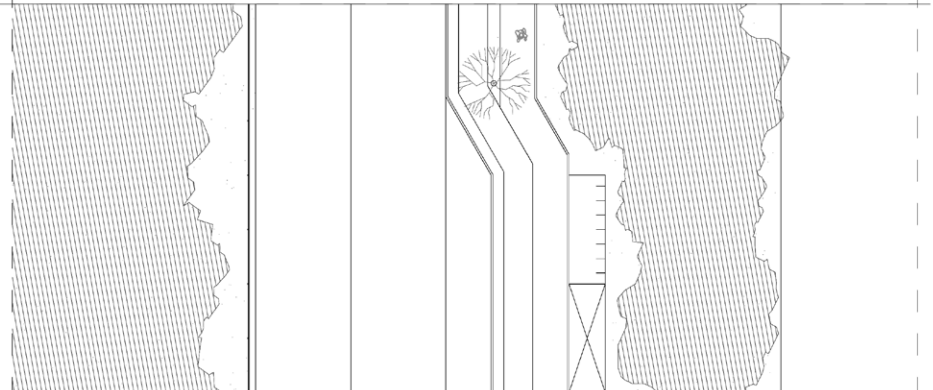
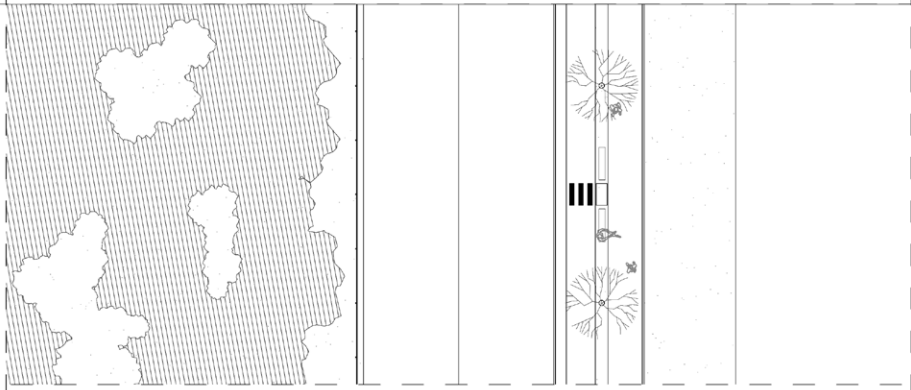
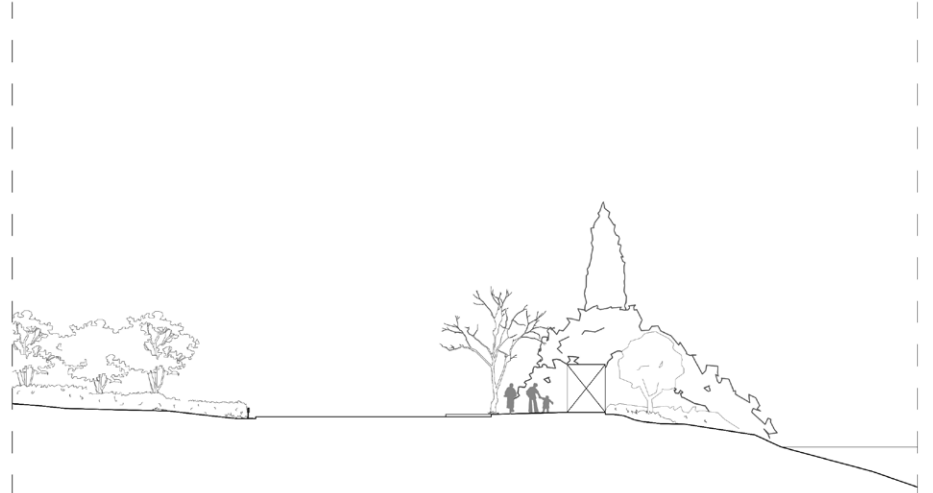
Αναλυτικότερα, προκύπτουν τέσσερις βασικές κατηγορίες τυπολογίας για τη διαμόρφωση του δρόμου, οι οποίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις δυνατότητες του κάθε τμήματος της διαδρομής:

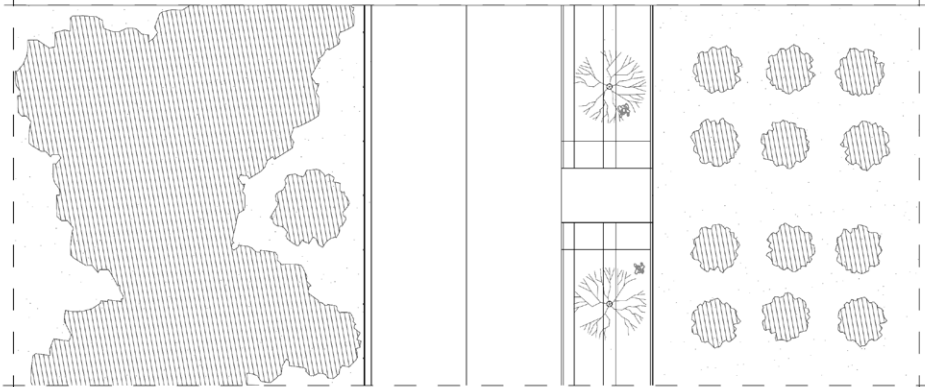
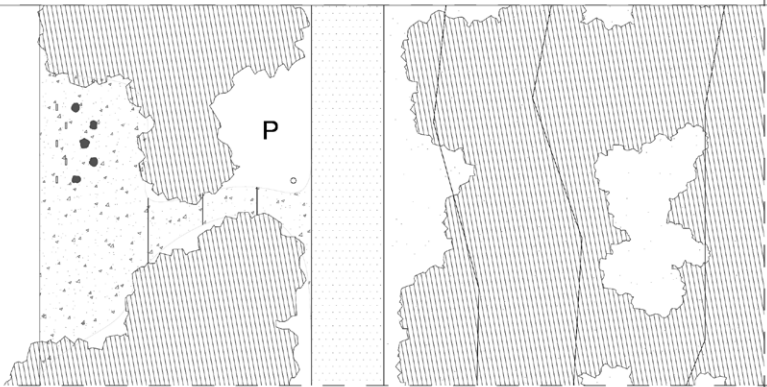
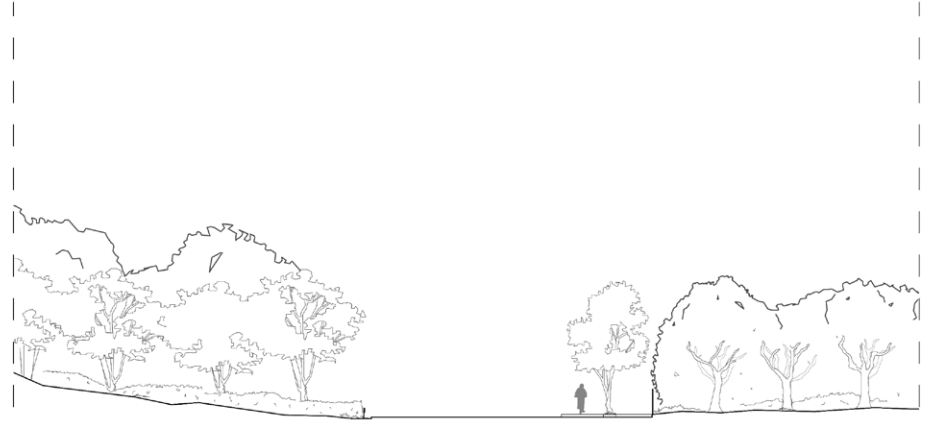
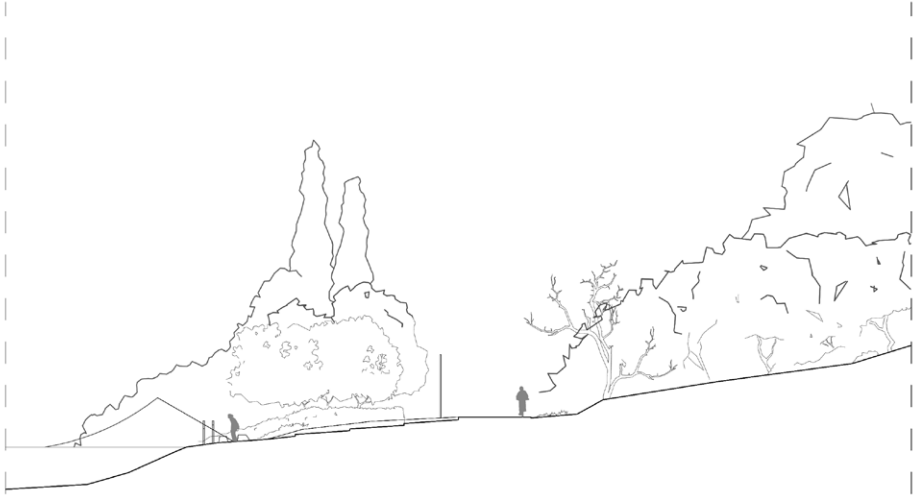
- 1. Διαμόρφωση πεζοδρομίου και ποδηλατοδρόμου:** δημιουργείται πεζοδρόμιο και ποδηλατόδρομος με σαφή διαχωρισμό από το οδόστρωμα. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει τη χρήση ήπιων μέσων μετακίνησης και προσφέρει ασφαλείς επιλογές για περιπατητές και ποδηλάτες που θέλουν να απολαύσουν τη λίμνη.
- 2. Διαπλάτυση δρόμου και διαμόρφωση στάσεων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (MMM):** Στα σημεία των στάσεων των MMM, επιλέγεται η διαπλάτυση του δρόμου και η δημιουργία ειδικά διαμορφωμένων στάσεων για MMM. Αυτή η παρέμβαση διασφαλίζει τη διευκόλυνση της επιβίβασης και αποβίβασης επιβατών, ενισχύοντας παράλληλα την πρόσβαση στην περιοχή μέσω MMM.
- 3. Συντήρηση της επαρχιακής χωμάτινης οδού και δημιουργία εκτονώσεων προς τη λίμνη:** Στα σημεία όπου διατηρείται η χωμάτινη μορφή της επαρχιακής οδού, προβλέπεται ο σχηματισμός εκτονώσεων, δηλαδή μικρών καθέτων δρόμων, που επιτρέπουν την εύκολη πρόσβαση στη λίμνη και δημιουργούν σημεία θέασης. Η διατήρηση της χωμάτινης οδού ενισχύει τη φυσική ταυτότητα του τοπίου.
- 4. Διαμόρφωση εισόδου προς τα αγροτικά τεμάχια:** Τέλος, προτείνεται η δημιουργία εισόδων για την εξυπηρέτηση των αγροτικών τεμαχίων που γειτνιάζουν με τη λίμνη. Αυτές οι εισοδοί σχεδιάζονται έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των τοπικών παραγωγών στις εκτάσεις τους, χωρίς να διακόπτεται η συνέχεια της διαδρομής περιμετρικά της λίμνης.

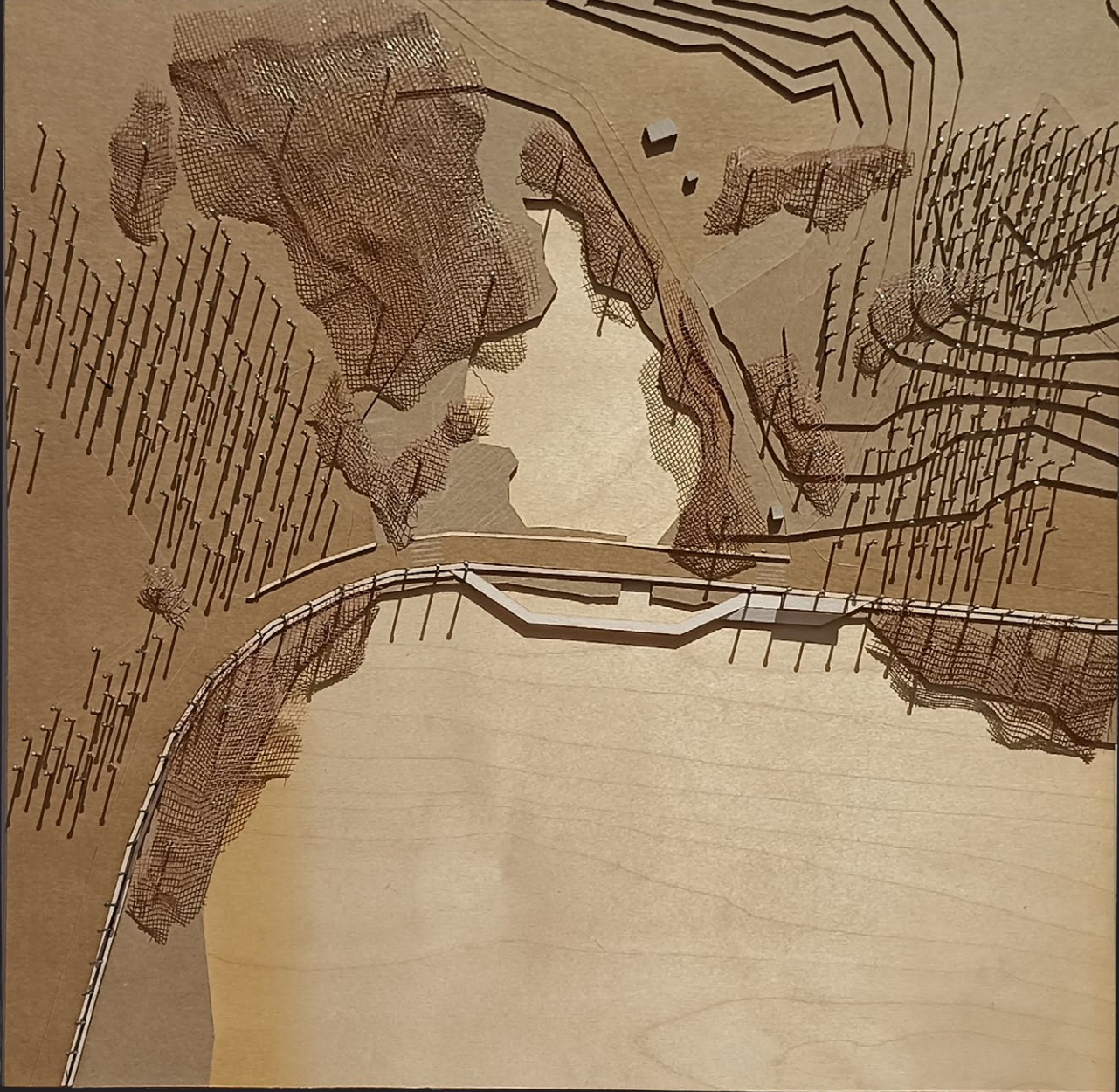
Ο στόχος της τυπολογικής αυτής προσέγγισης είναι η ευέλικτη αντιμετώπιση του σχεδιασμού του περιμετρικού δρόμου σε τμήματα, προσφέροντας συγκεκριμένες λύσεις που ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των χαρακτηριστικότερων σημείων της διαδρομής. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η σταδιακή αναβάθμιση της περιοχής, που συνδυάζει την ανάπτυξη υποδομών με τη διατήρηση του φυσικού και αγροτικού χαρακτήρα της περιοχής γύρω από την τεχνητή λίμνη.

04.1.1/ Στάση

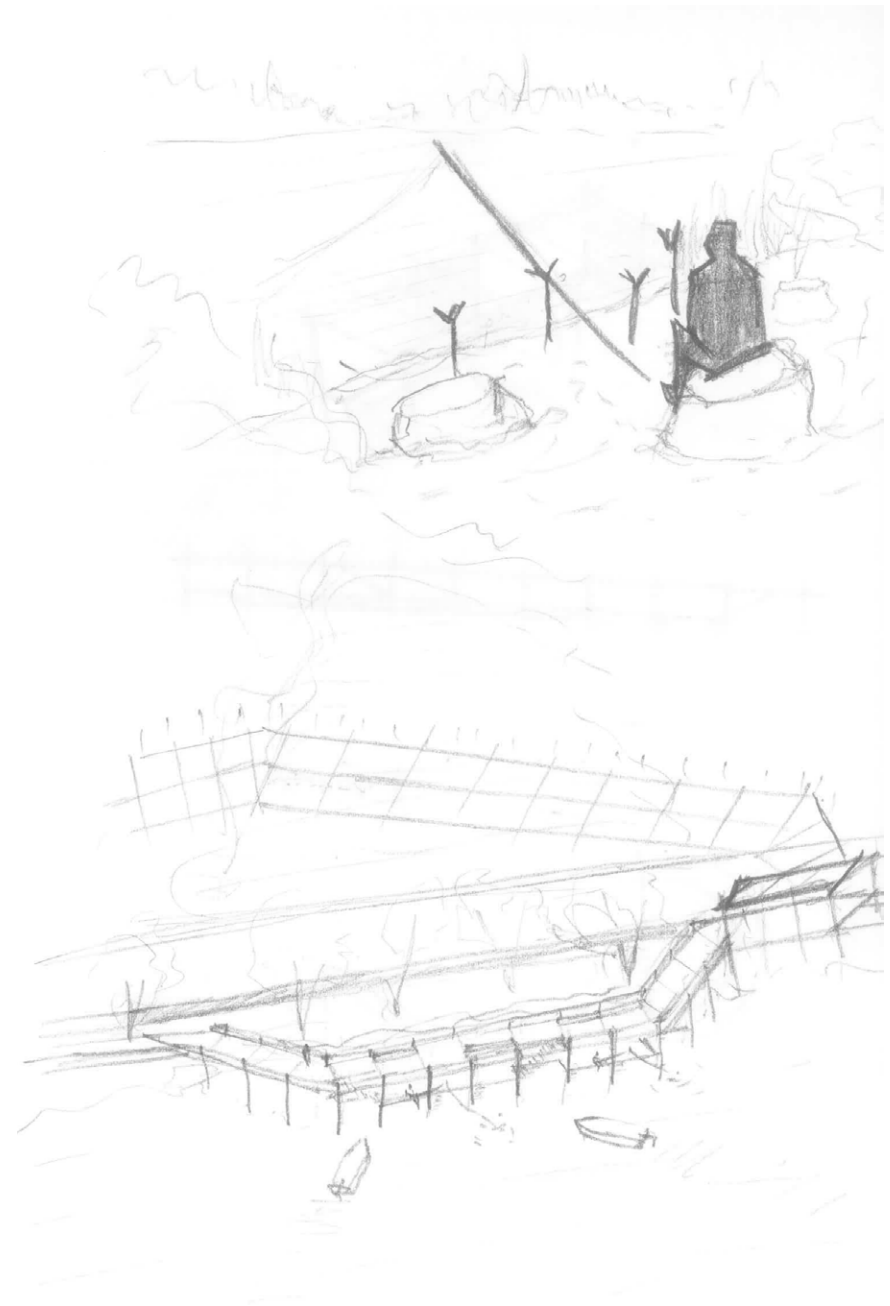
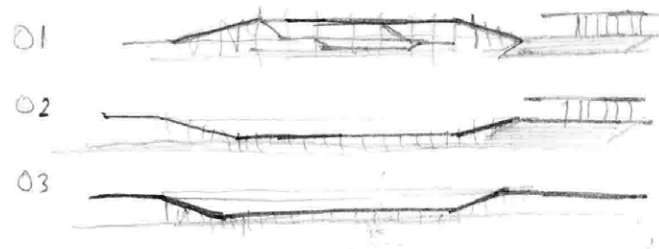
Στη διαδρομή από τον οικισμό του Ματσουκίου προς το υδροηλεκτρικό φράγμα Στράτου επιχειρείται η ενίσχυση των σημείων στάσεις ιδιαίτερου τοπιακού χαρακτήρα. Αυτά τα σημεία όπως αποτυπώθηκε και παραπάνω παρουσιάζουν το χαρακτηριστικό στοιχείο σχηματισμού μικρότερου υδάτινου σώματος εσωτερικά του δρόμου.

Η πρόταση λοιπόν στοχεύει στην αρμονική ενσωμάτωση ενός ελαφριού τύπου κατασκευής στο φυσικό τοπίο της τεχνητής λίμνης Στράτου. Η κατασκευή αυτή λειτουργεί ως πλατφόρμα που εκτονώνεται προς τη λίμνη, προσφέροντας σημεία θέασης και παρατήρησης του περιβάλλοντος. Η χρήση υλικών όπως διάτρητα πλέγματα και λεπτές μεταλλικές δομές ενισχύει τον “ελαφρύ” χαρακτήρα της κατασκευής, καθιστώντας την διακριτική και σεβαστή προς το φυσικό περιβάλλον.

Η χάραξη της πλατφόρμας ακολουθεί την καμπυλότητα του τοπίου και της ακτογραμμής της λίμνης, δημιουργώντας μια αίσθηση συνομιλίας με τη μορφολογία του χώρου, αλλά και συνέχειας της διαδρομής πάνω από το νερό. Το μέγεθος της όπως φαίνεται και από την συνάρτηση εξαρτάται άμεσα από την εσωτερική λίμνη. Ο σχεδιασμός της επιτρέπει στην κατασκευή να είναι μεταβαλλόμενη και ως προς το ύψος αλλά και ως προς το μήκος της. Στο ανατολικό τμήμα της προβλέπεται η ύπαρξη χώρου αποθήκευσης και διανομής εξοπλισμού ναυταθλητισμού αλλά και ποδηλασίας.

Στην εσωτερική πλευρά του δρόμου προβλέπεται σημείο στάθμευσης αλλά και μονοπάτια προς την εσωτερική λίμνη δημιουργώντας ήπιες μεταβάσεις από την ξηρά προς το νερό, προσφέροντας διαφορετικά σημεία πρόσβασης και στάσης για τους επισκέπτες. Το σύστημα των διαδρομών αυτών ενισχύει την εμπειρία του χώρου, καθώς οι επισκέπτες μπορούν να περιηγηθούν και να βιώσουν από διαφορετικές γωνίες την οπτική επαφή με τη λίμνη και τις περιβάλλουσες εκτάσεις. Η συνομιλία της κατασκευής με τις εσωτερικές χαράξεις και τις υψομετρικές διαφορές του τοπίου ενισχύει την αίσθηση σύνδεσης μεταξύ τεχνητού και φυσικού στοιχείου, προάγοντας έναν διάλογο μεταξύ της ανθρώπινης επέμβασης και του περιβάλλοντος.

Στόχος της προσέγγισης είναι μια εναλλακτική, ελάχιστα παρεμβατική λύση, που σέβεται τη φυσική αισθητική του τοπίου, αναδεικνύοντας παράλληλα την τεχνητή λίμνη ως σημείο αναψυχής και παρατήρησης.

	απόσταση από περιοχή	εμβαδόν	μήκος	δραστηριότητες
01	> 4 km	> 10	= 100	όλες...
02	< 4 km	> 5 > 10	= 100	όλες...
03	< 4 km	< 5	= 100	όλες...

Επιφάνειες (E)

$E_1: 6.842 \text{ m}^2$

$E_2: 18.457 \text{ m}^2$

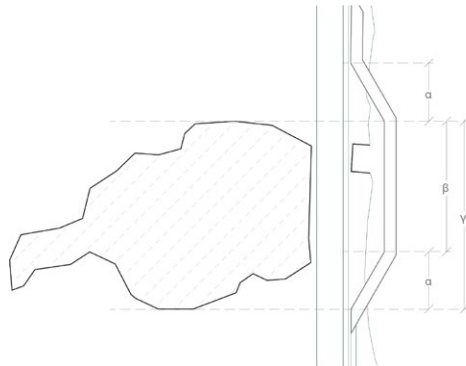
$E_3: 2.015 \text{ m}^2$

Μήκη (M), όπου $M = \beta + \alpha = \gamma$

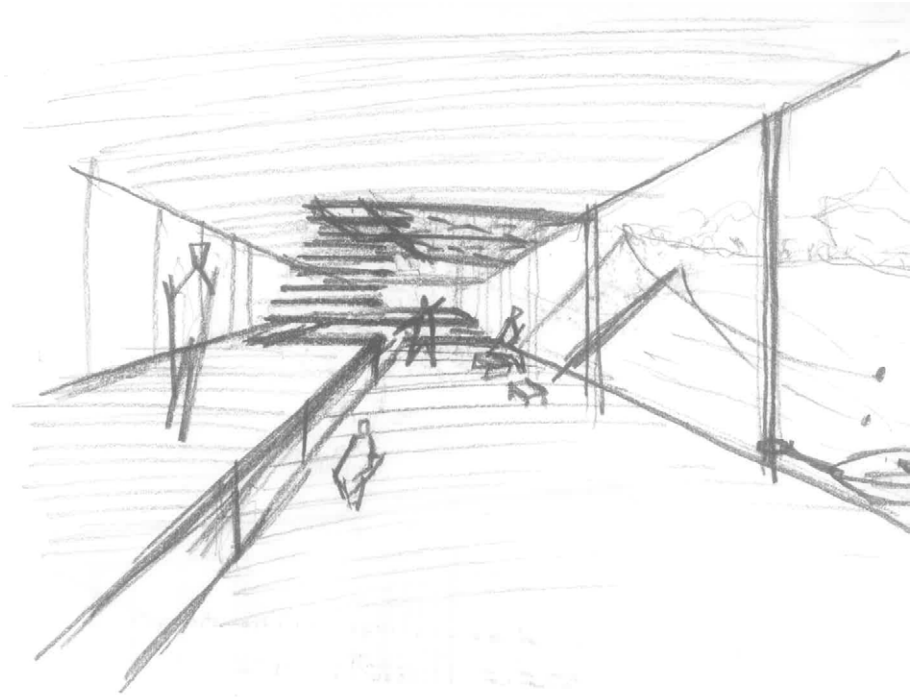
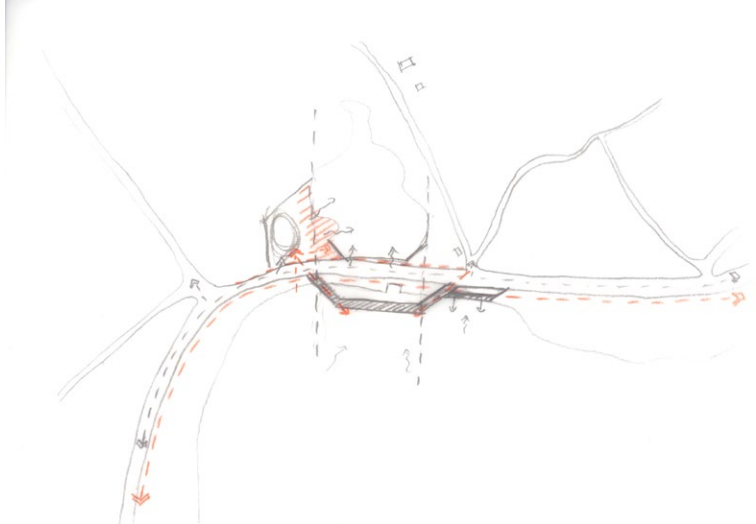
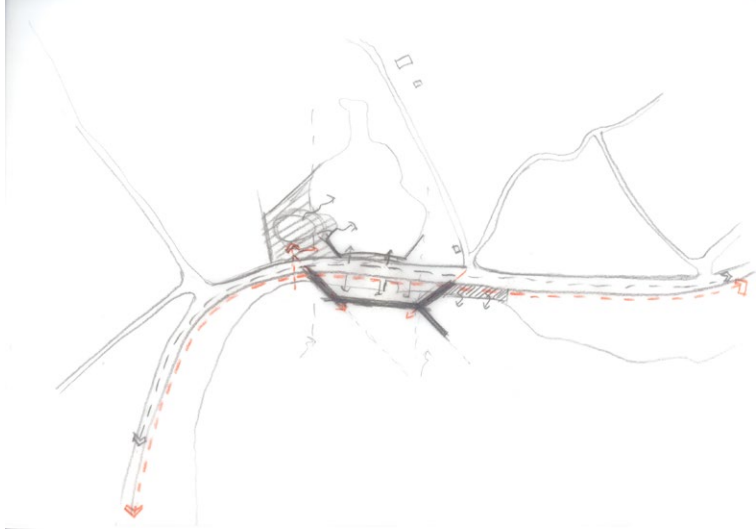
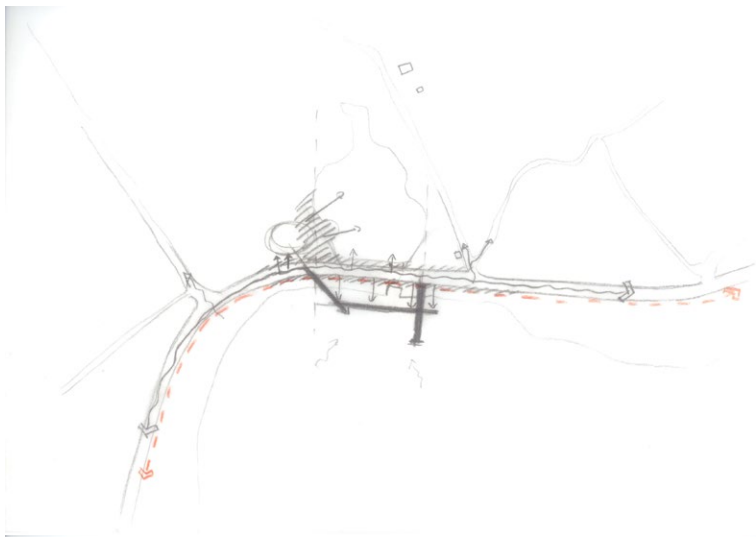
$M_1: 50.9 \text{ m}$

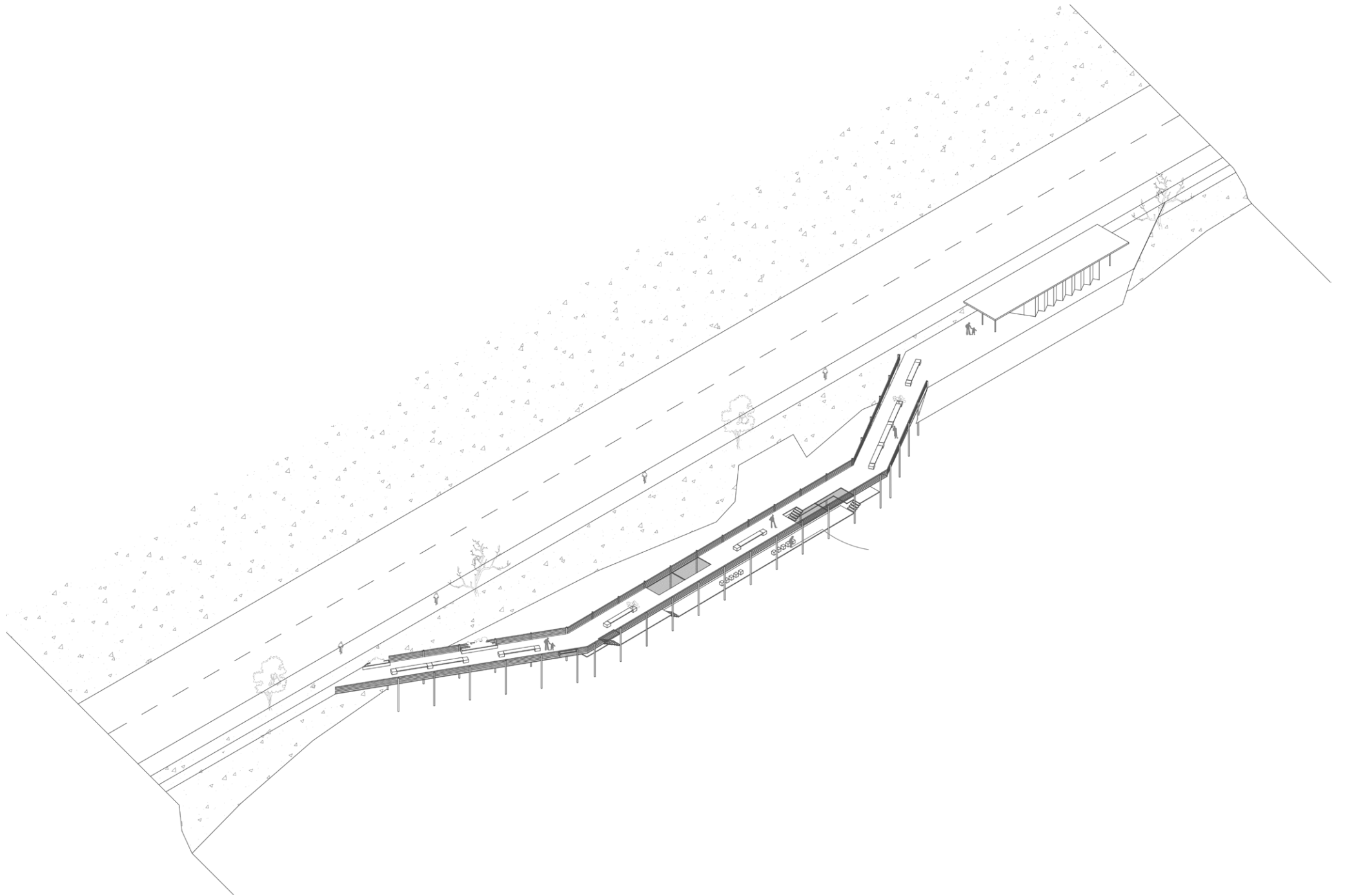
$M_2: 104.8 \text{ m}$

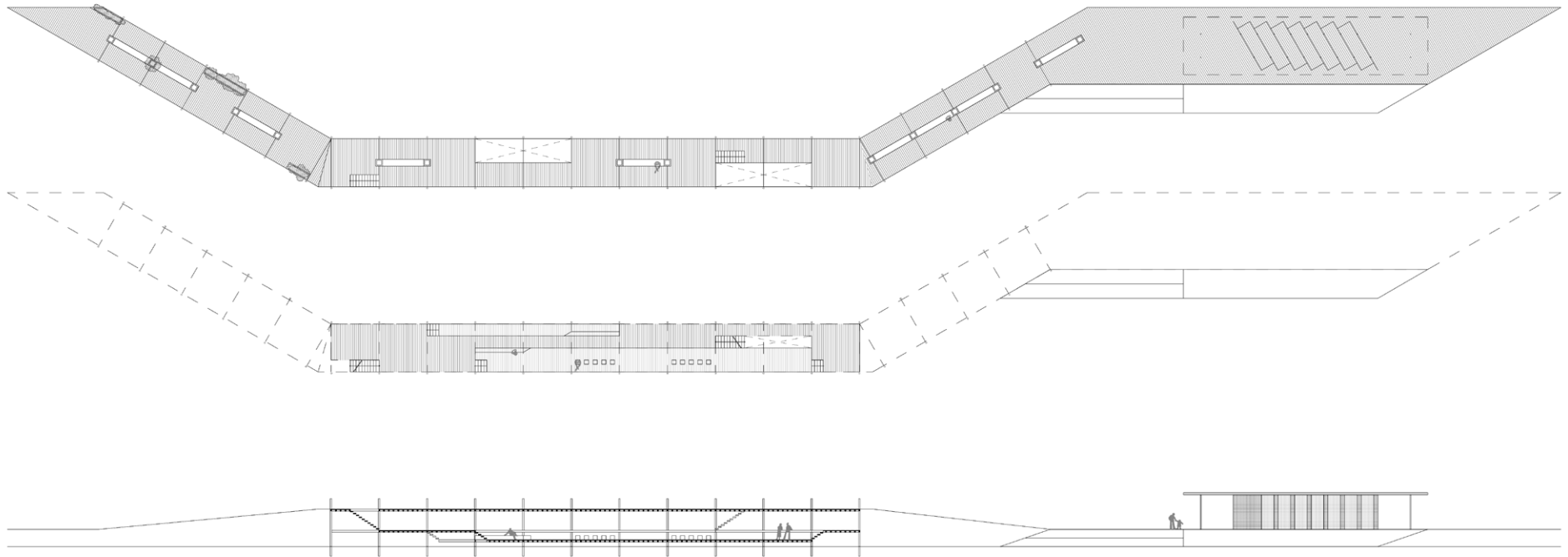
$M_3: 52.4 \text{ m}$

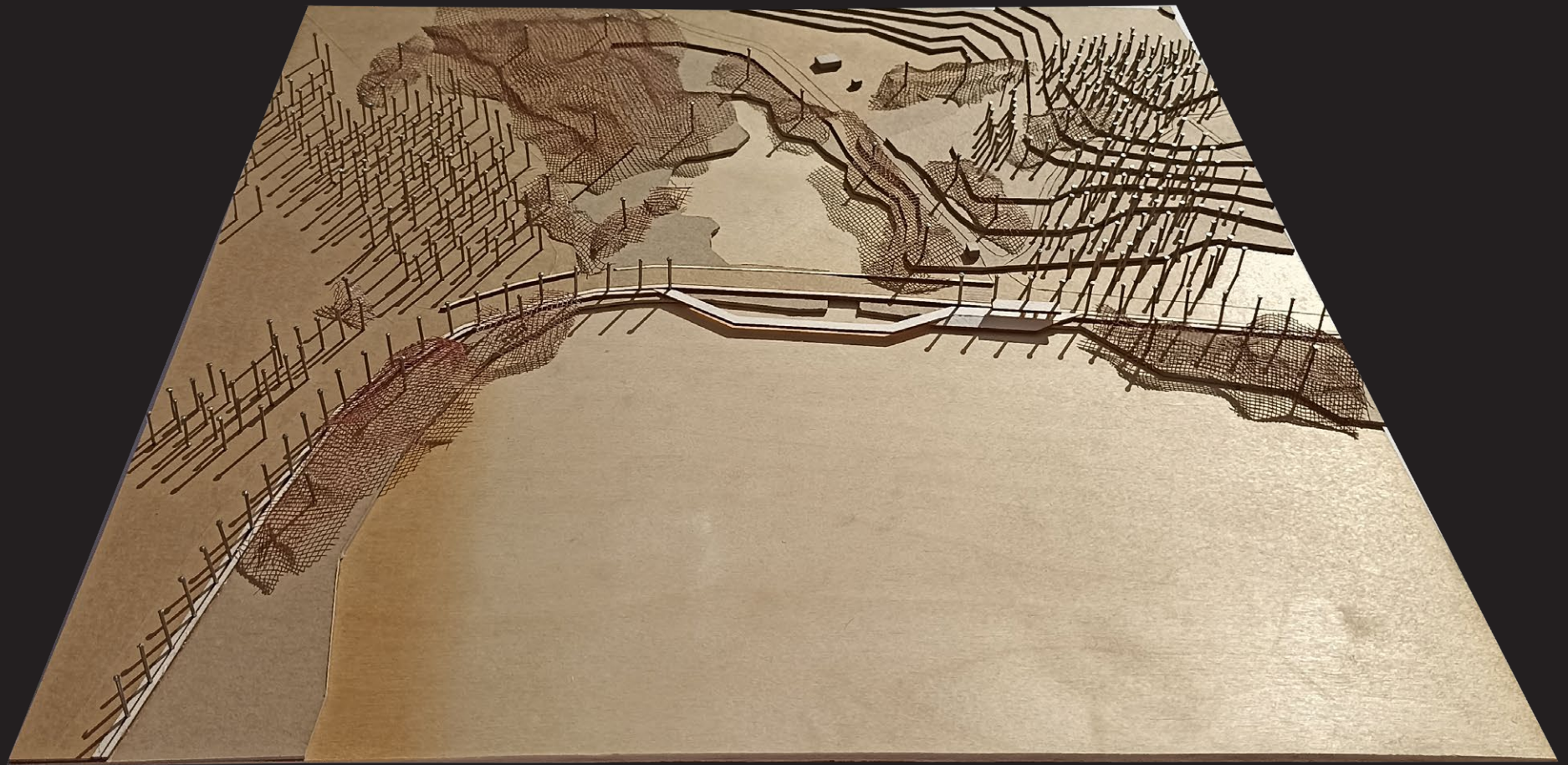

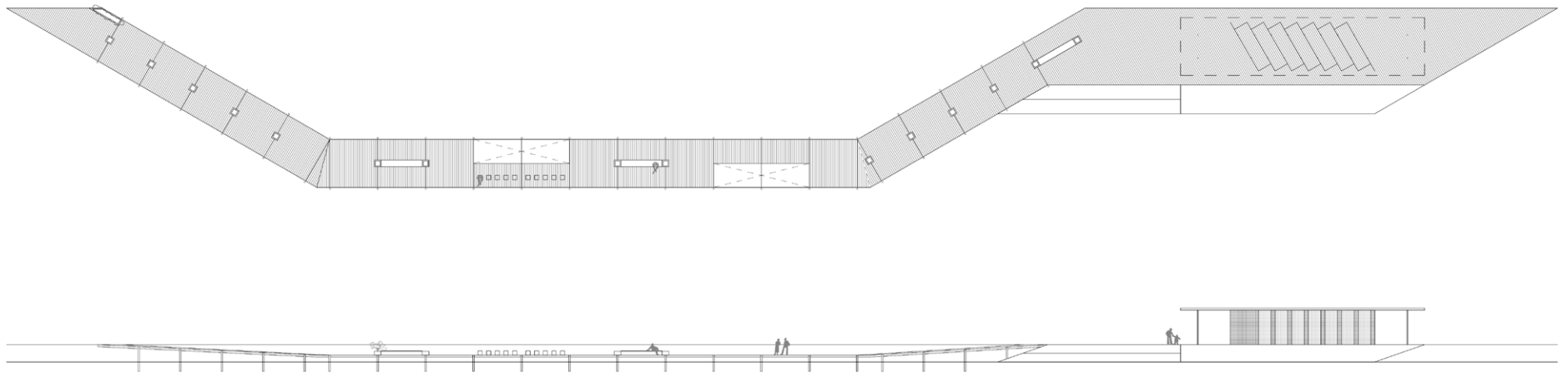
$$\beta = \left| \frac{\gamma - \alpha}{5} \right| * 5$$

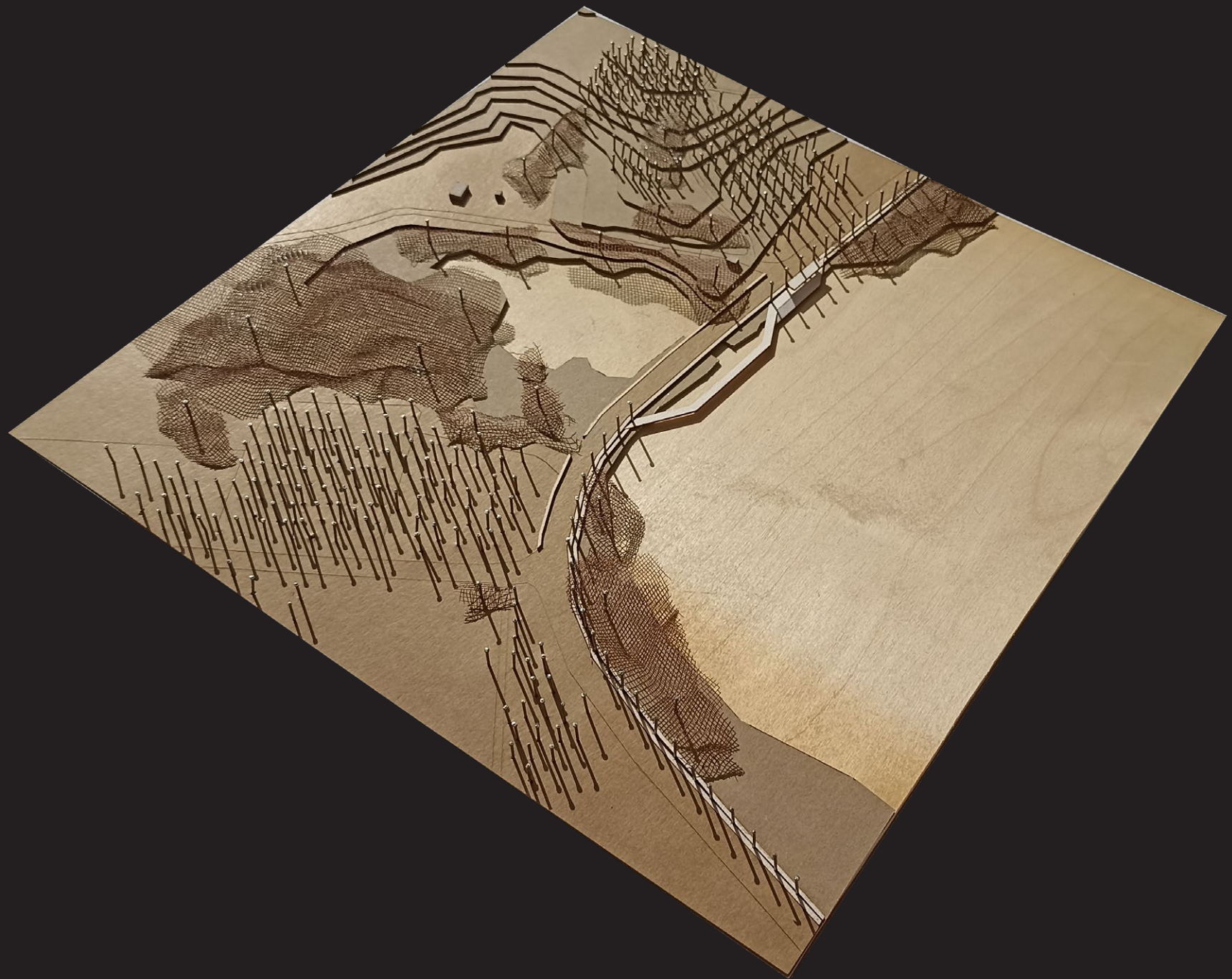

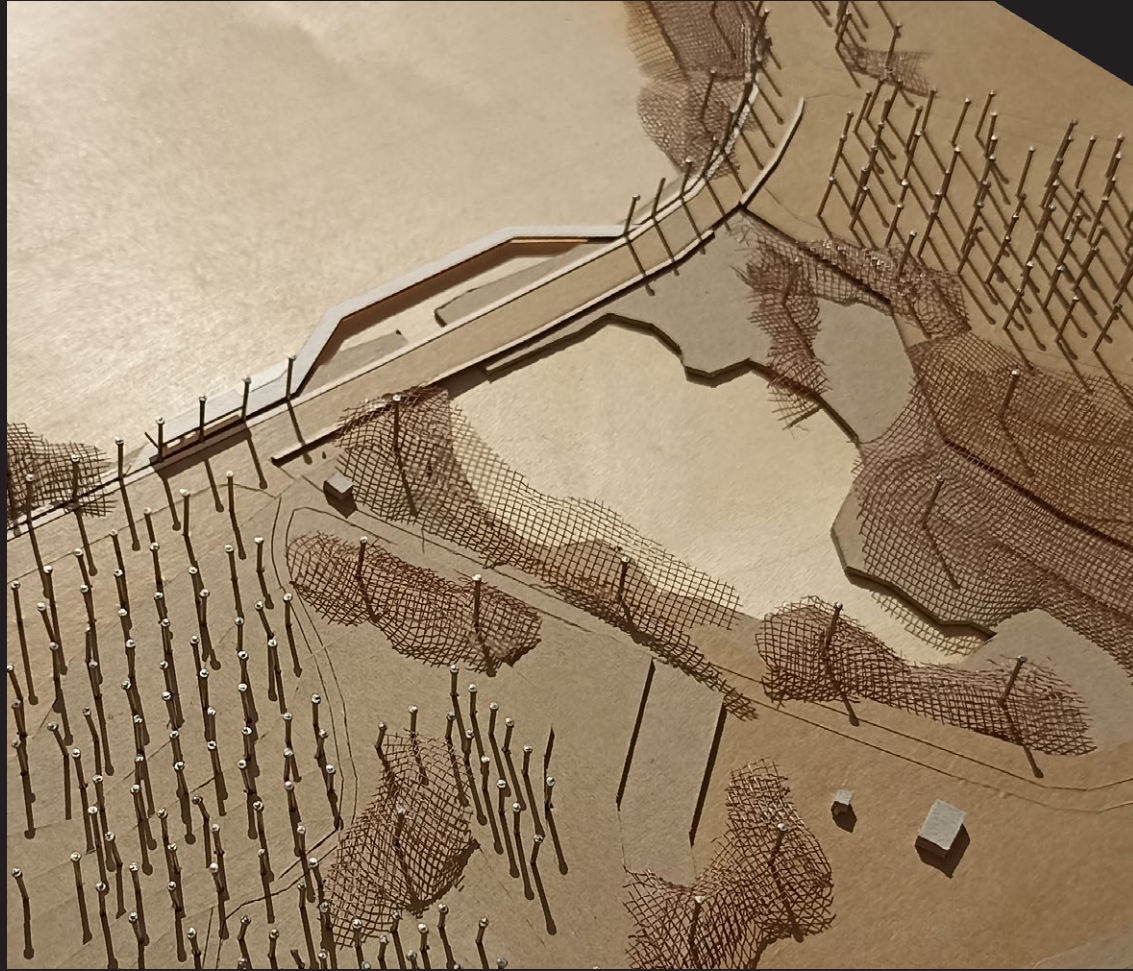

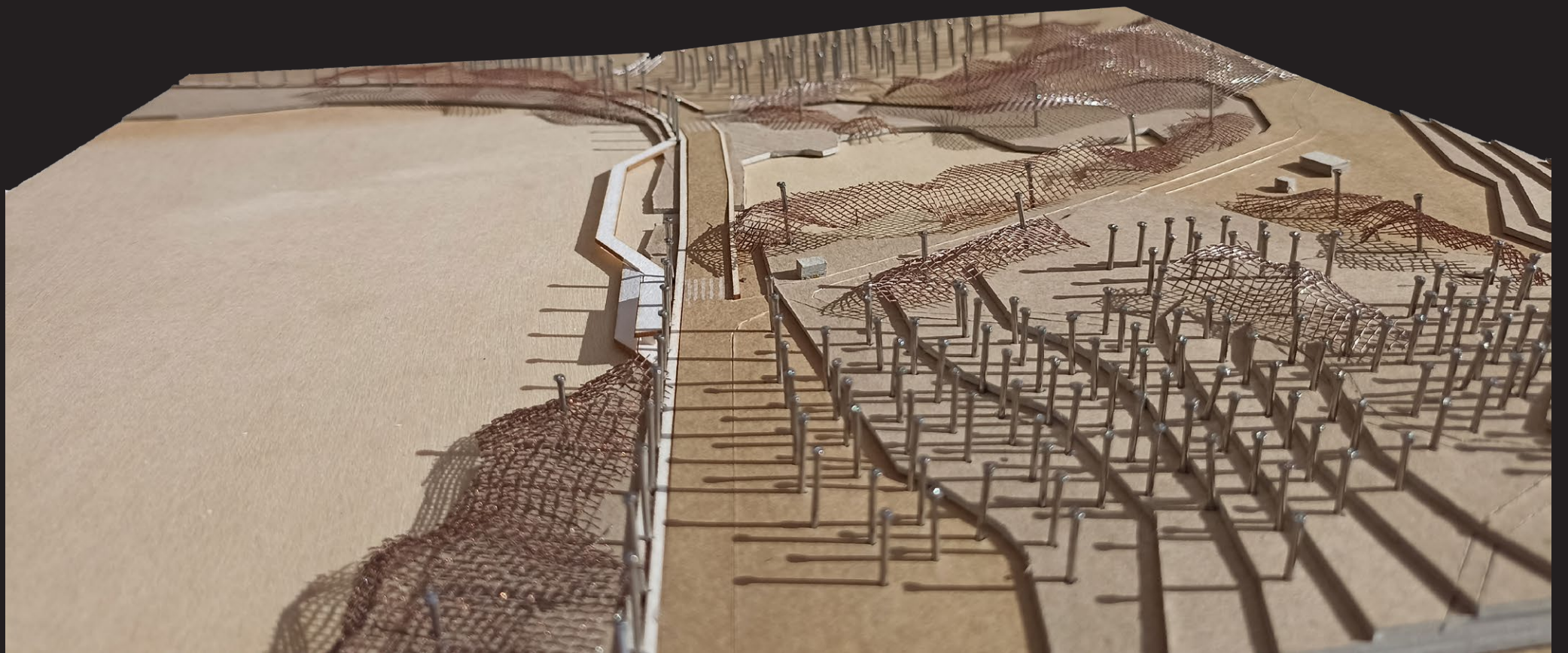

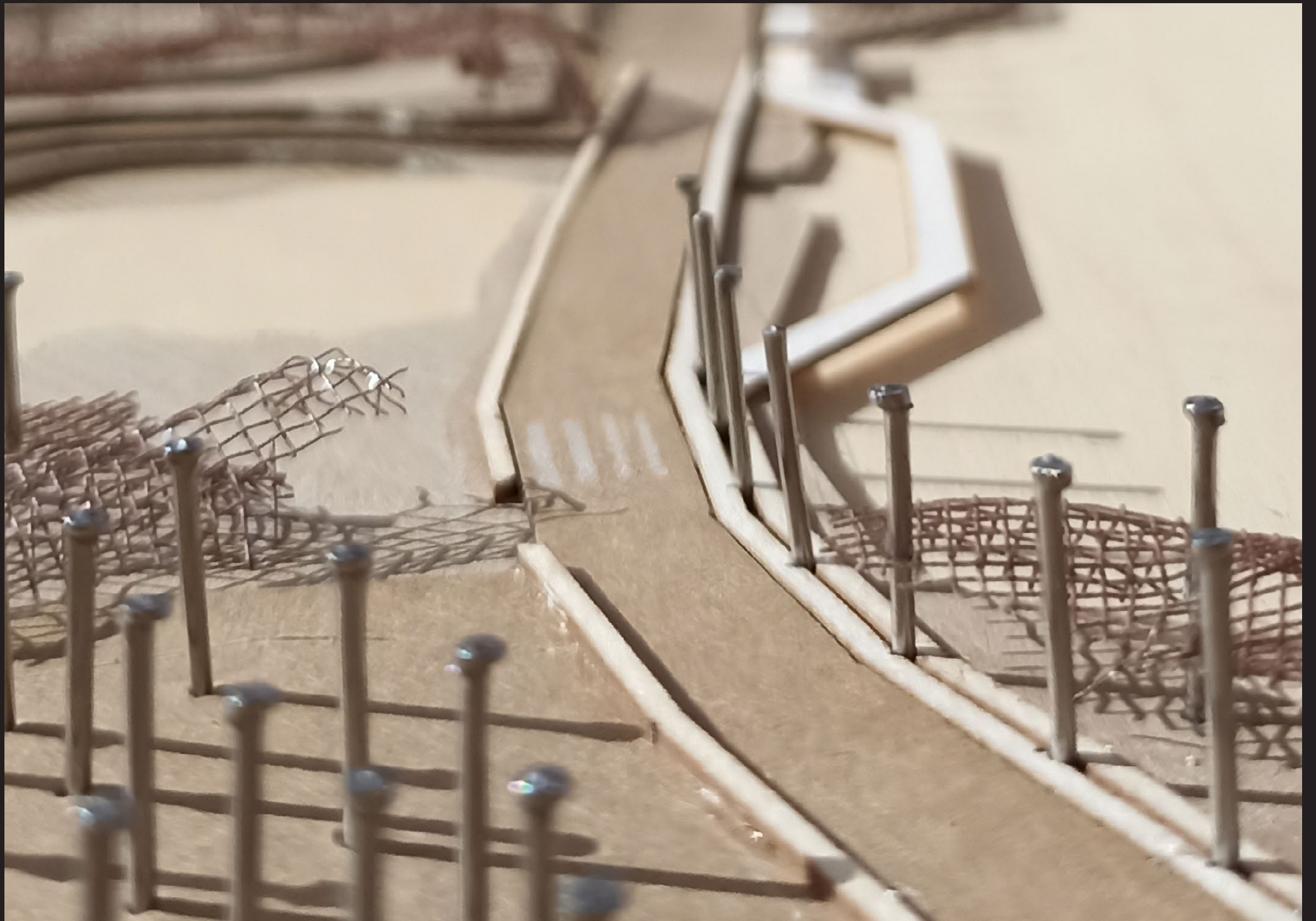

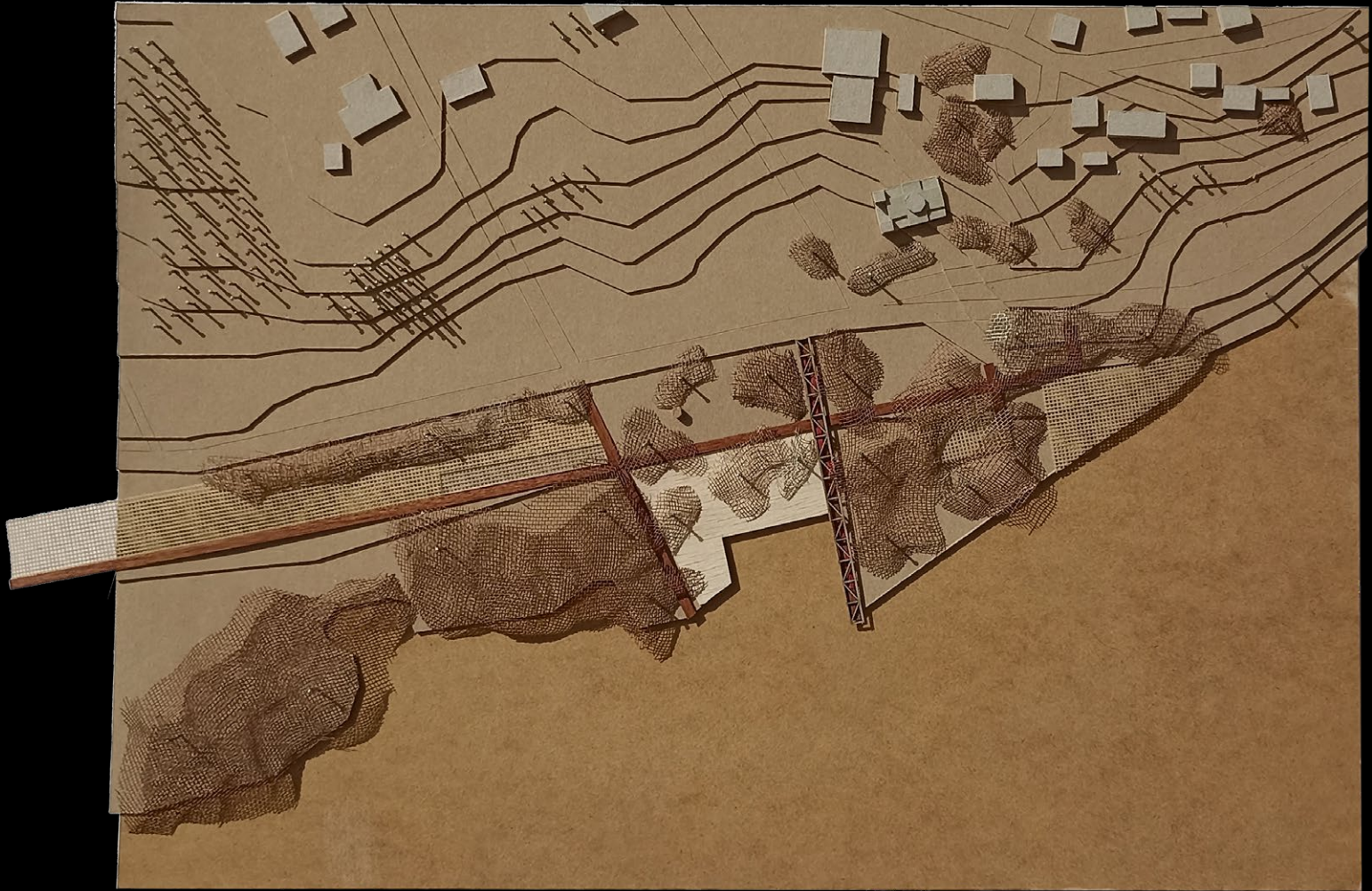

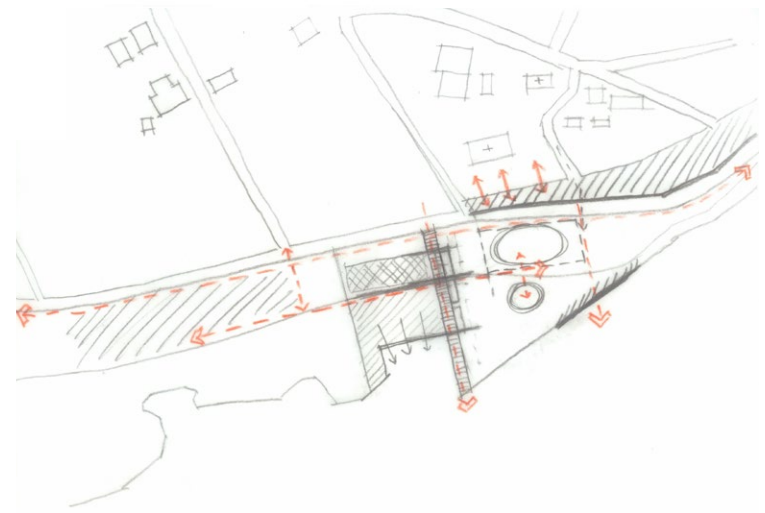
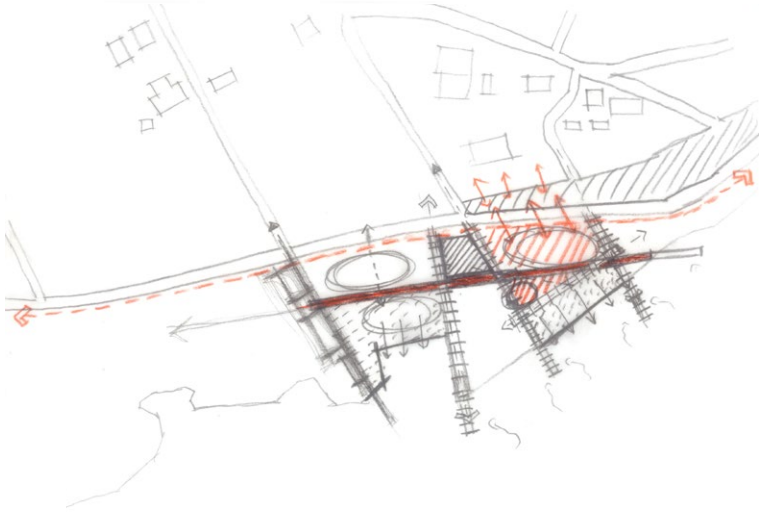
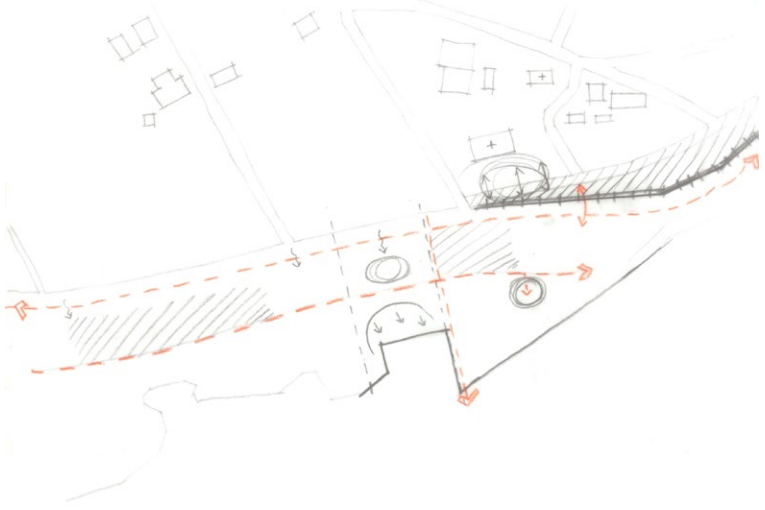

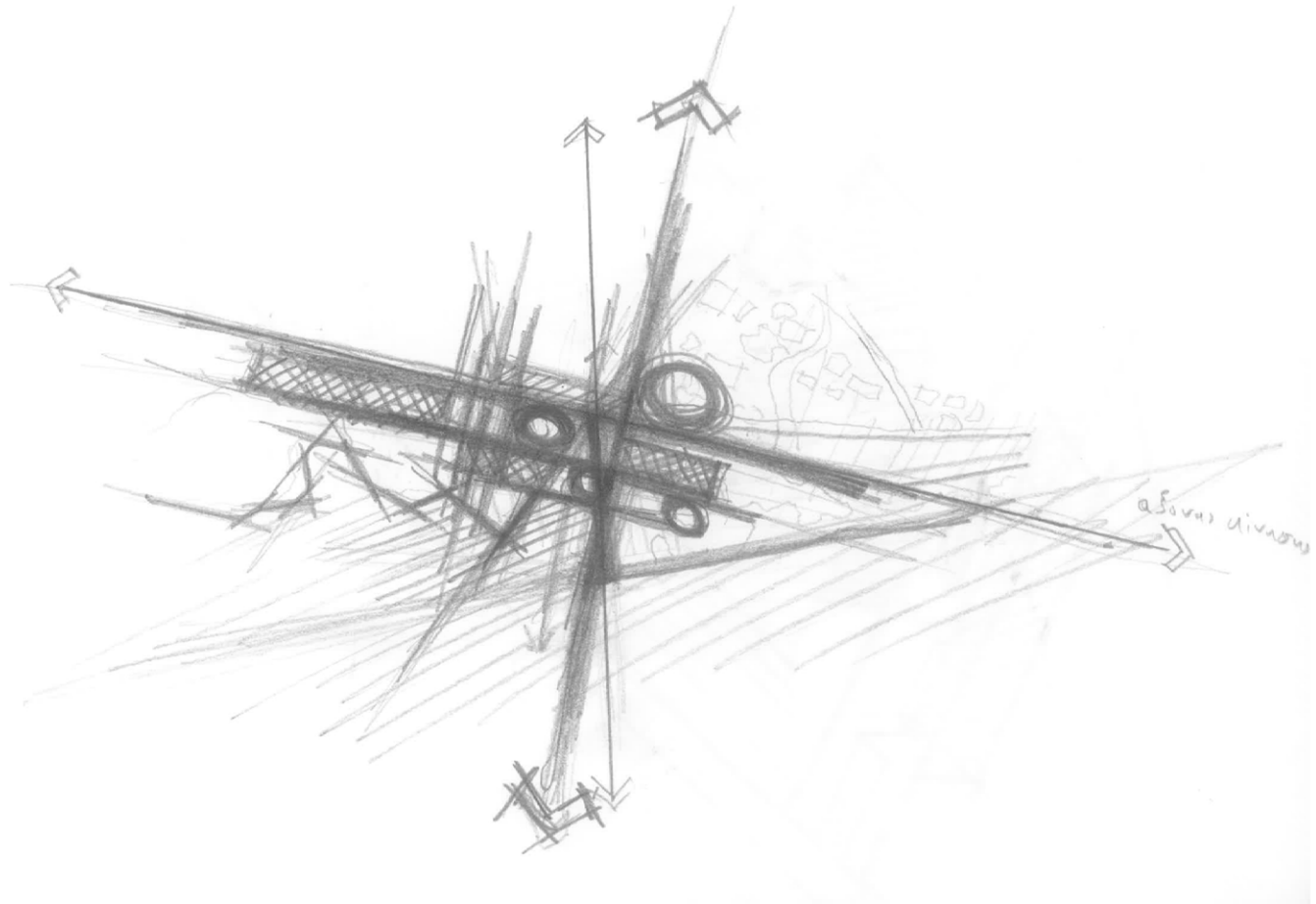

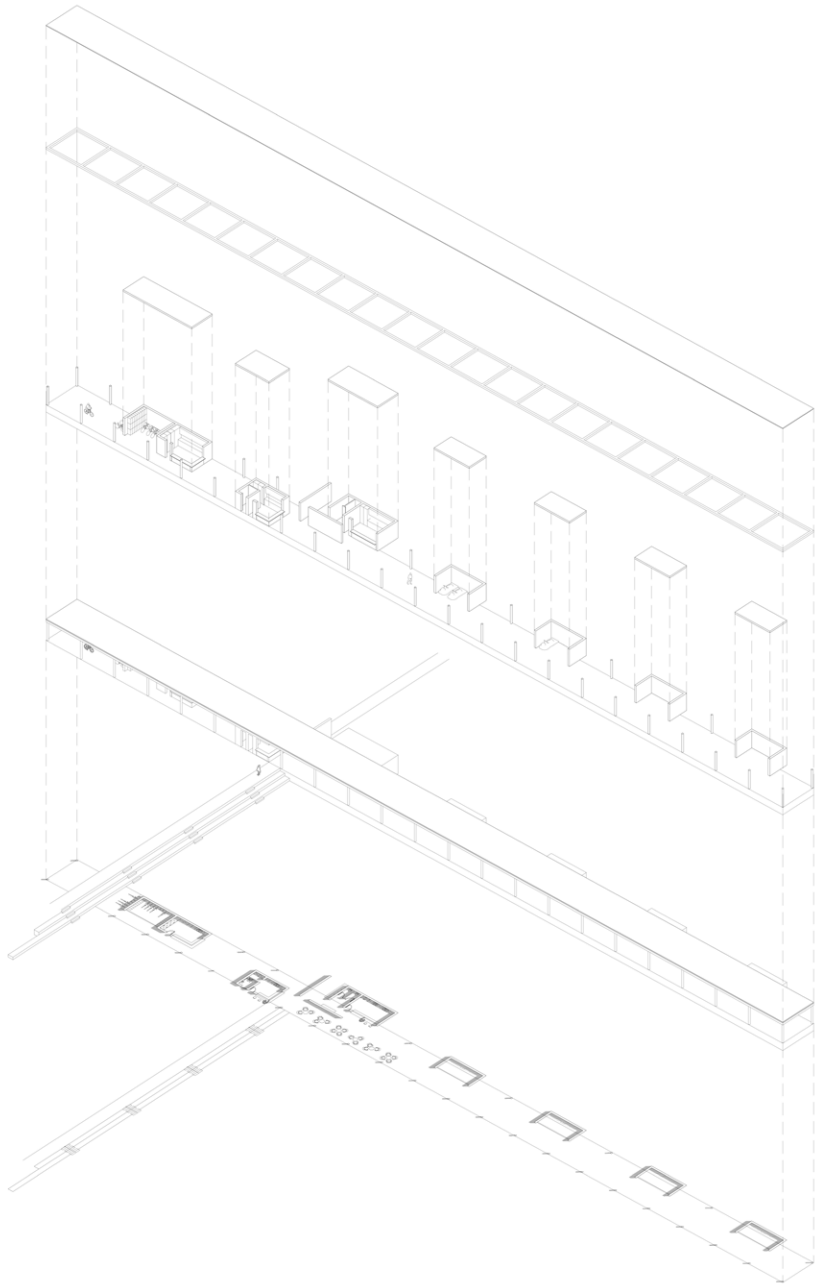

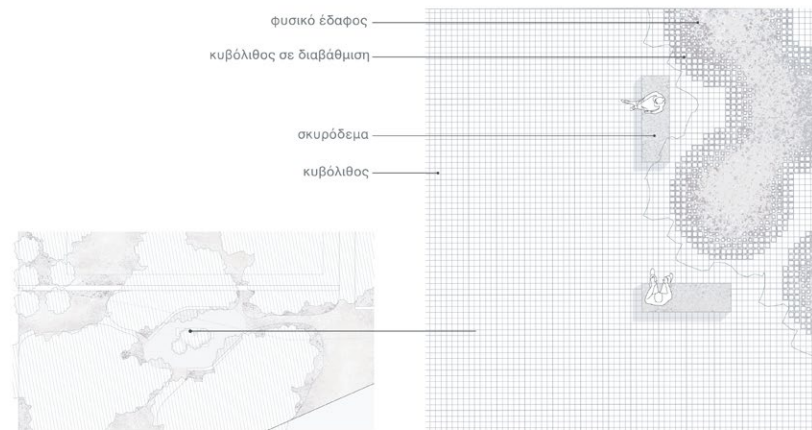
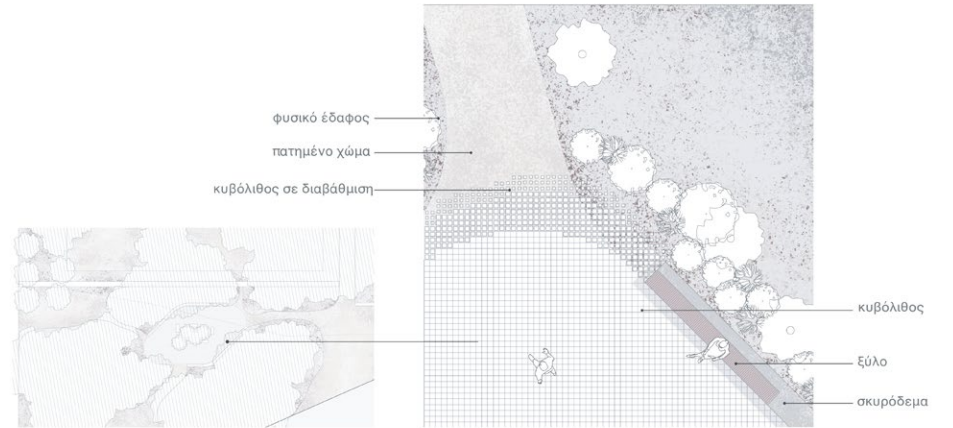
04.1.2/ Πάρκο αγίου Γεωργίου

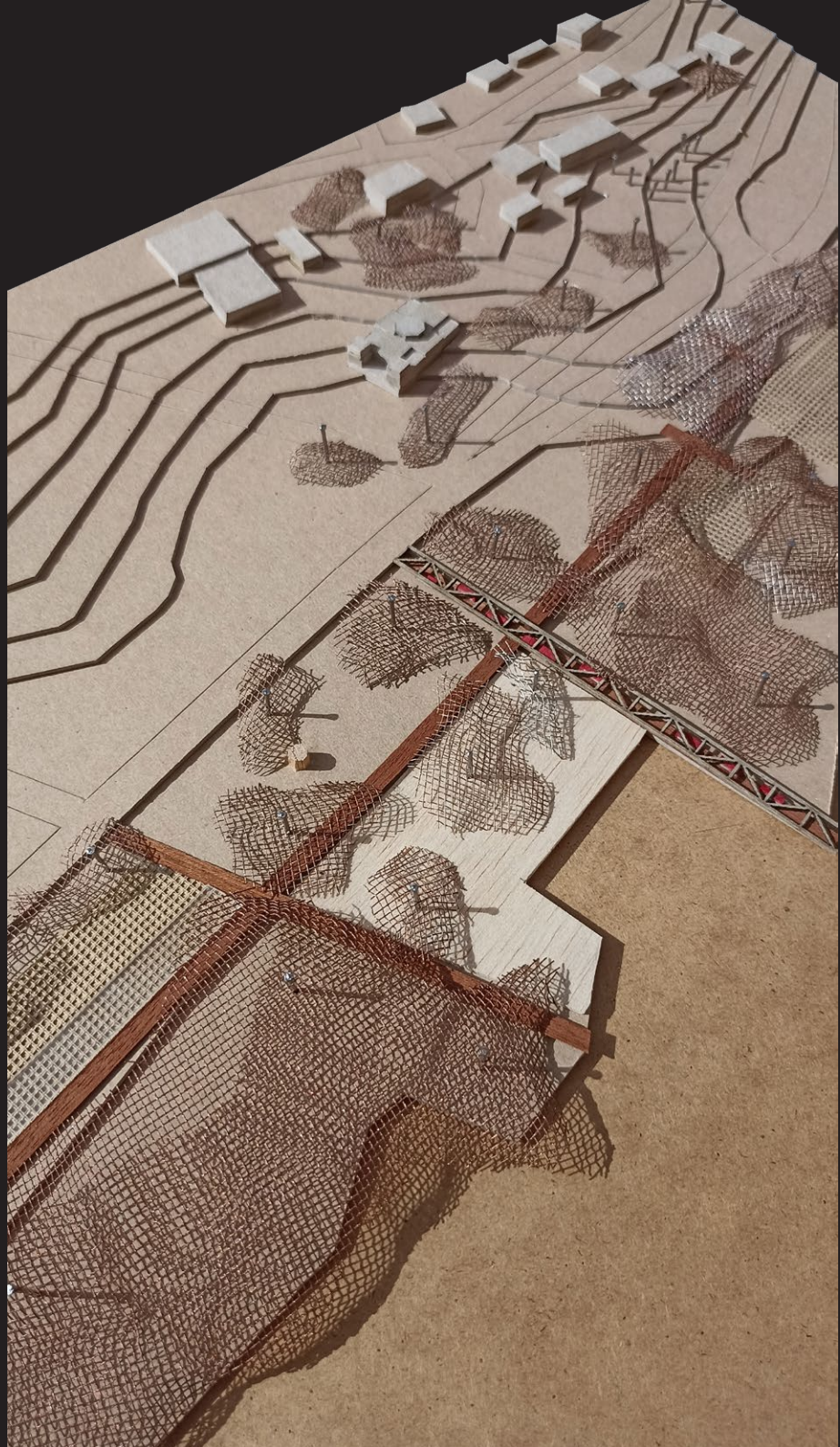
Το πάρκο αγίου Γεωργίου αποτελεί τον επόμενο σταθμό επέμβασης, με την αναδιαμόρφωσή του να αναλύεται σε τρεις βασικές κινήσεις. Πρώτον, επιλέγεται να τονιστούν οι υπάρχοντες χαράξεις καθώς όπως φαίνεται ικανοποιούν τις χρήσεις που φιλοξενεί. Δεύτερον, επιχειρείται η αντιμετώπιση των ελλείψεων σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης, αλλά και αναψυκτηριακού χαρακτήρα σχηματίζοντας ένα ενιαίο στέγαστρο, κάτω από το οποίο τοποθετούνται ελαφριού τύπου κατασκευές για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων ναυταθλητισμού αλλά και αναψυχής. Τρίτον, επιχειρείται η επαναδιαπραγμάτευση της υλικότητας με την σημειακή προσθήκη κυβόλιθου για την ενίσχυση των διαφόρων “αγκαλιών” που σχηματίζονται, σεβόμενη παρόλα αυτά τις υπάρχουσες φυτεύσεις.

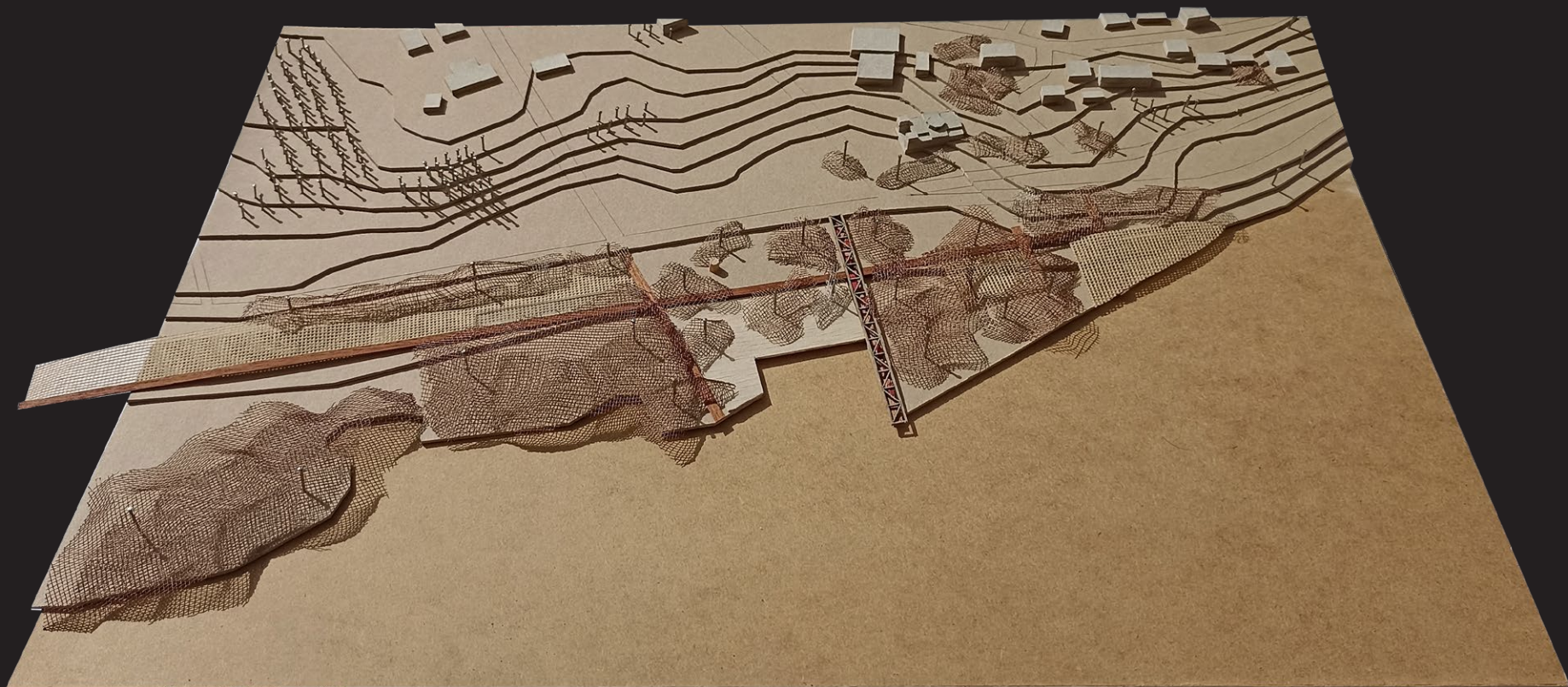

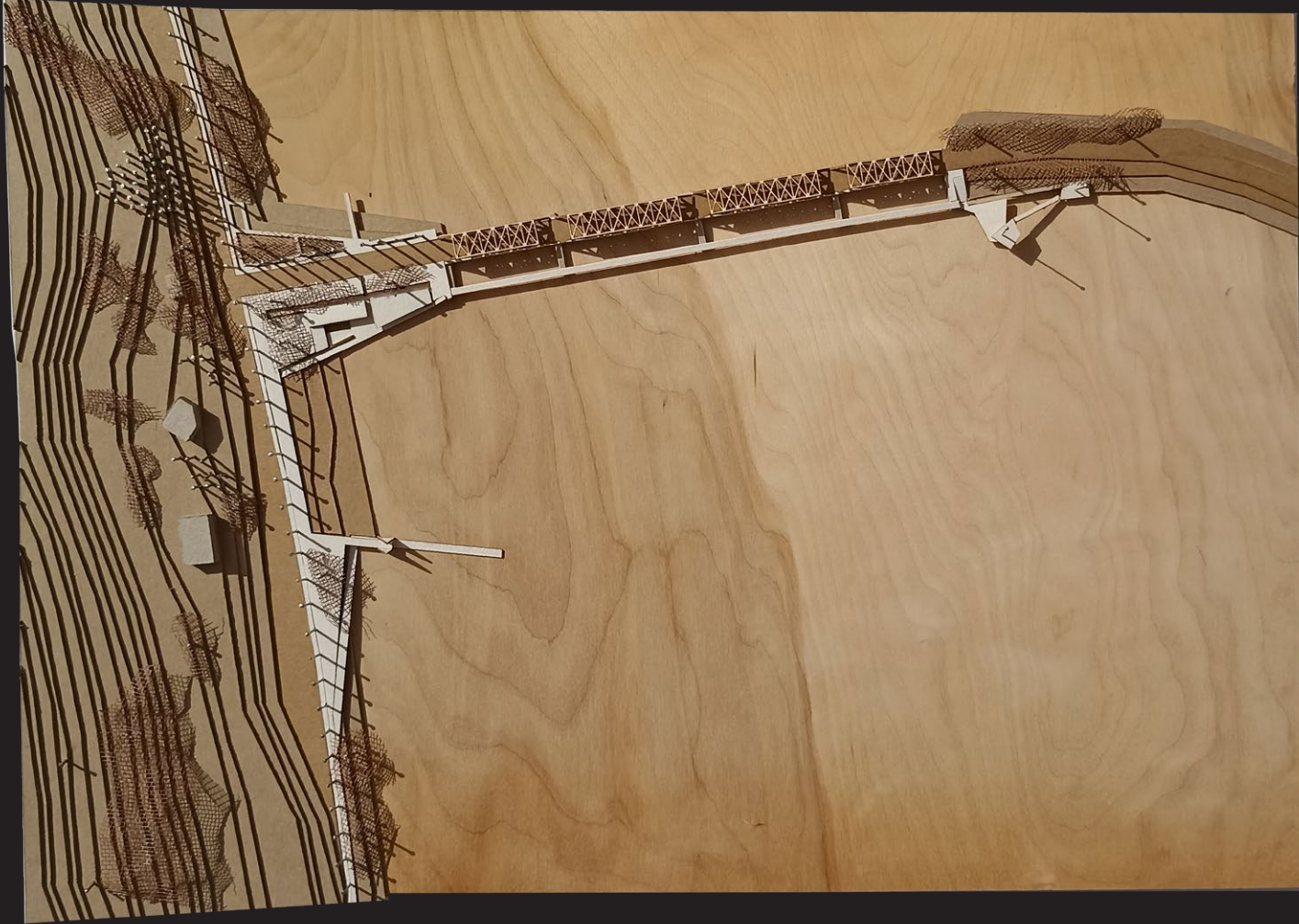

04.1.3/ Κέντρο Ναυταθλητισμού _ Γέφυρα Ματσουκίου

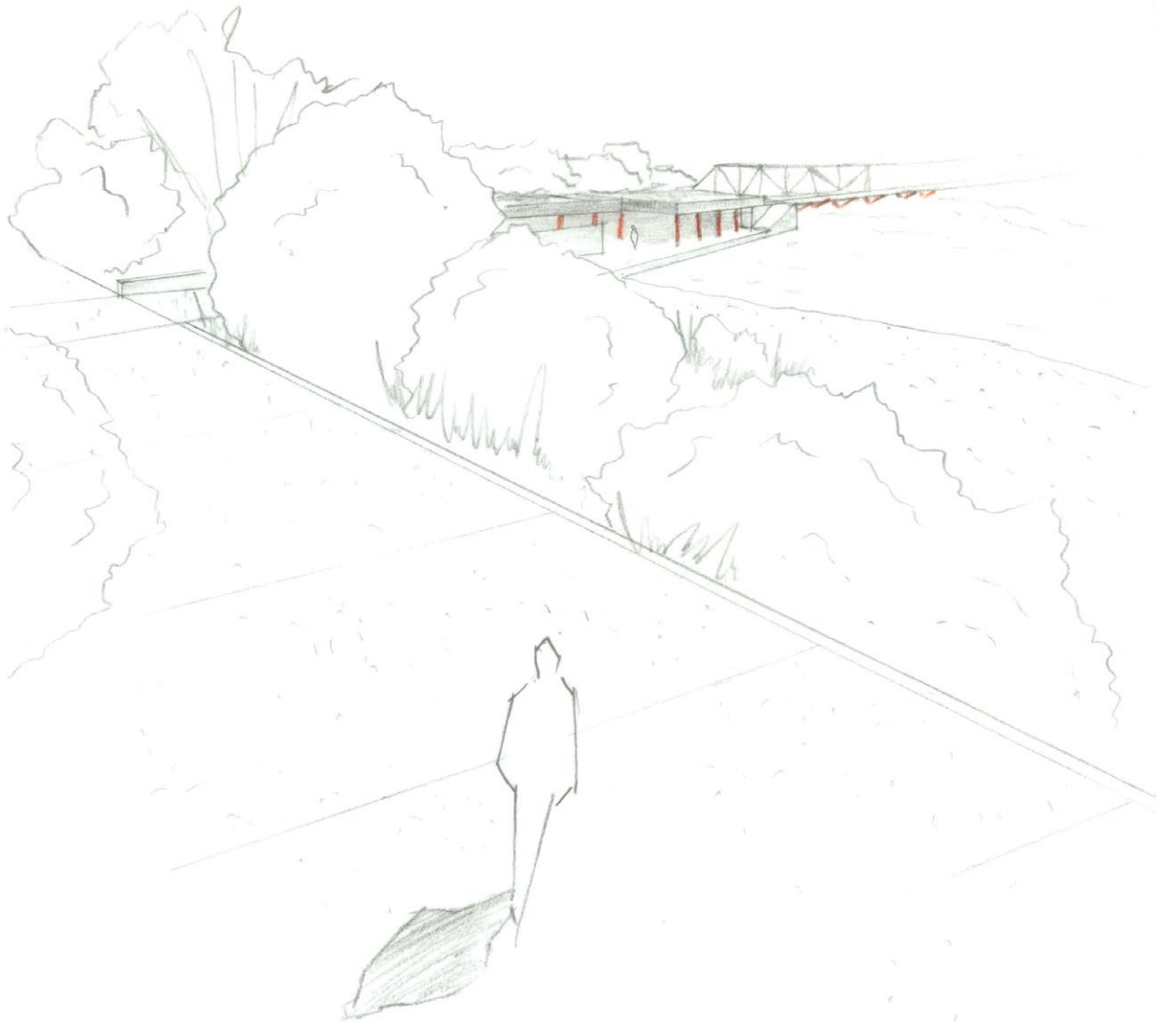
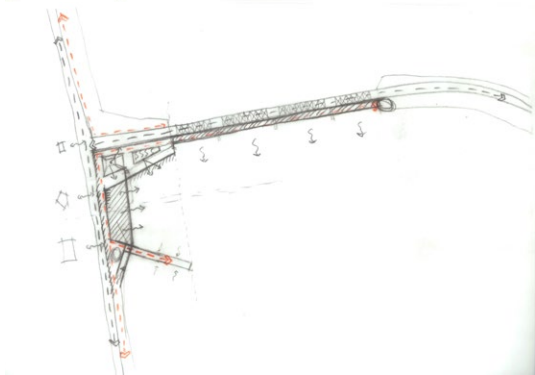
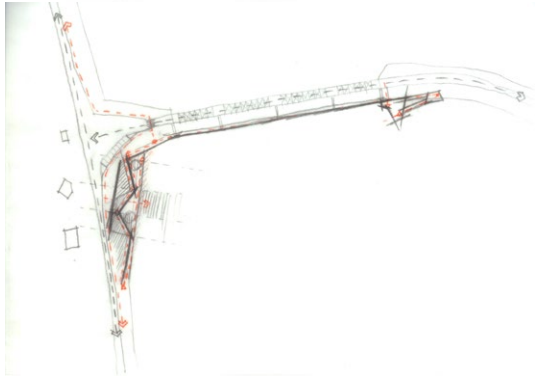
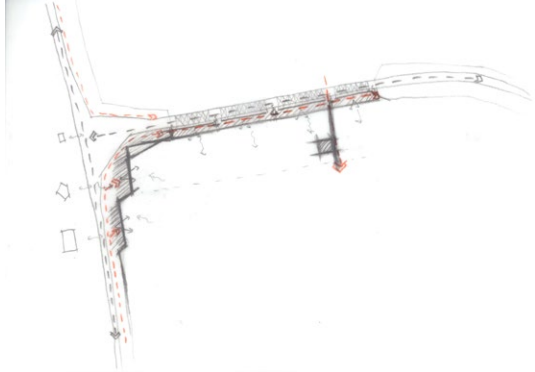
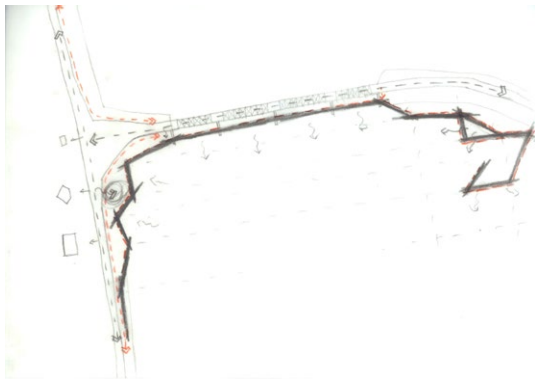
Επόμενο σημείο είναι η γέφυρα Ματσουκίου, το οποίο, στο πλαίσιο της λογικής ανασχεδιασμού του περιβάλλοντος χώρου, κρίνεται αναγκαίο να σχεδιαστεί και χώρος εγκαταστάσεων, ιδίως μετά την παρατήρηση της μεγάλης προσέλευσης πληθυσμού της ευρύτερη περιοχή χρησιμοποιώντας το σημείο ως σημείο έναρξης διαφόρων δραστηριοτήτων αθλητικού χαρακτήρα αλλά και ως σημείο στάσης. Η πρόταση λοιπόν στοχεύει στη δημιουργία ενός πολυδιάστατου χώρου αναψυχής και αθλητισμού που συνδυάζει το φυσικό τοπίο της τεχνητής λίμνης Στράτου με σύγχρονες υποδομές και αναφορές στην τοπική κληρονομιά. Ενσωματώνεται αρμονικά με τη γέφυρα Ματσουκίου, διατηρώντας έτσι μια ισχυρή σύνδεση με τα ιστορικά και τοπιογραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής.

Ο σχεδιασμός ακολουθεί μία τεθλασμένη γραμμή η οποία γεφυρώνει τις δύο όχθες της λίμνης, παράλληλα με την γέφυρα Ματσουκίου. Προτείνει λοιπόν την προσθήκη μιας νέας πεζογέφυρας, παράλληλης με την ιστορική γέφυρα Ματσουκίου, η οποία ενισχύει την προσβασιμότητα και δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να απολαμβάνουν τη θέα στη λίμνη και το γύρω τοπίο. Η νέα πεζογέφυρα δημιουργεί ένα αρμονικό σημείο διαλόγου μεταξύ του παλιού και του νέου, προσφέροντας μια μοναδική εμπειρία περιπάτου πάνω από τη λίμνη.

Στο δυτικό σημείο της γέφυρας βρίσκεται ο κύριος χώρος στάσης, ο οποίος περιλαμβάνει εγκαταστάσεις ναυταθλητισμού, όπως αποβάθρες και εξοπλισμό για αθλήματα στη λίμνη, καθώς και αναψυκτήριο που προσφέρει έναν χώρο χαλάρωσης για τους επισκέπτες. Αυτές οι υποδομές είναι οργανικά ενσωματωμένες στο τοπίο, με φυτεύσεις και υλικά που εναρμονίζονται με το φυσικό αλλά και τεχνητό περιβάλλον.

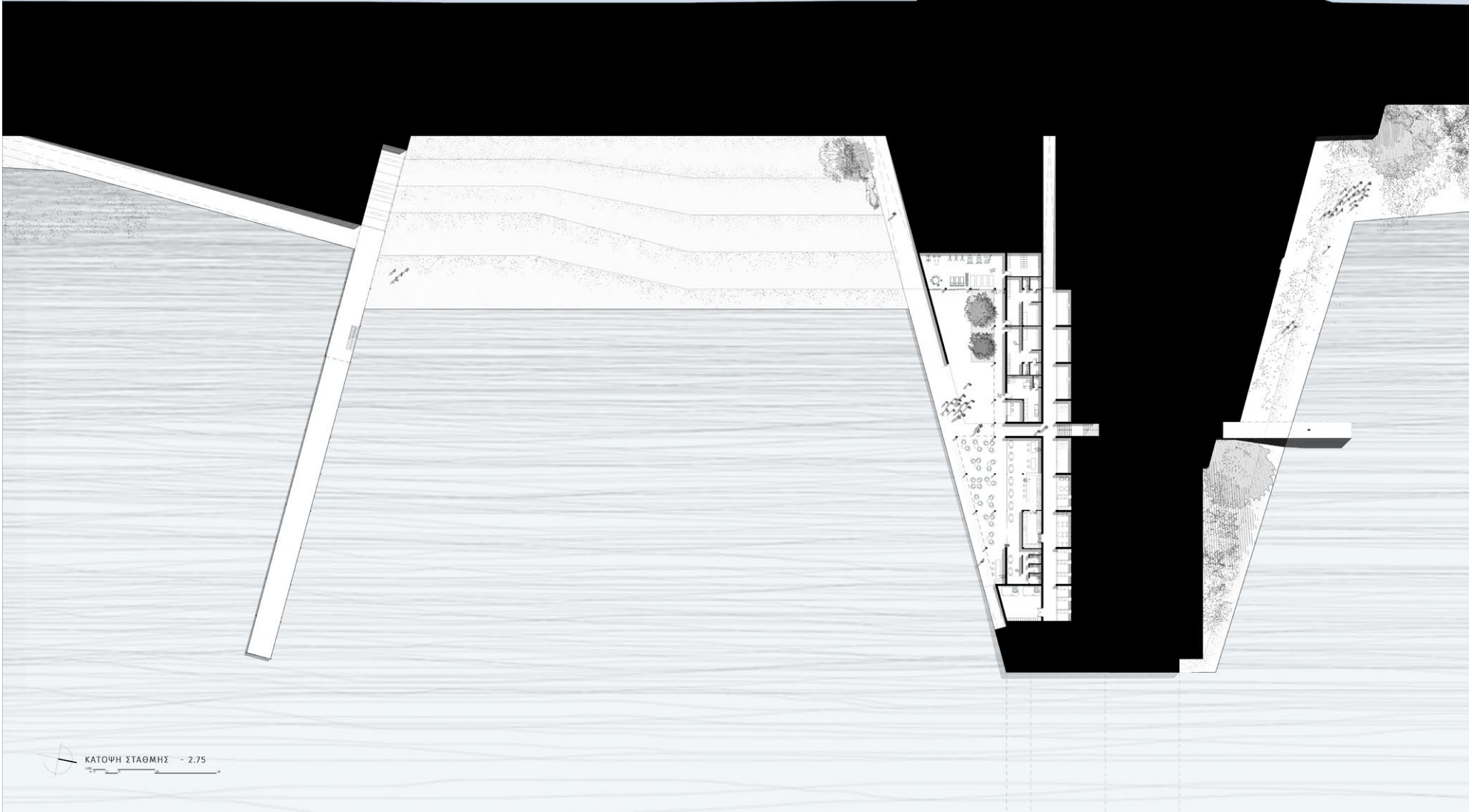
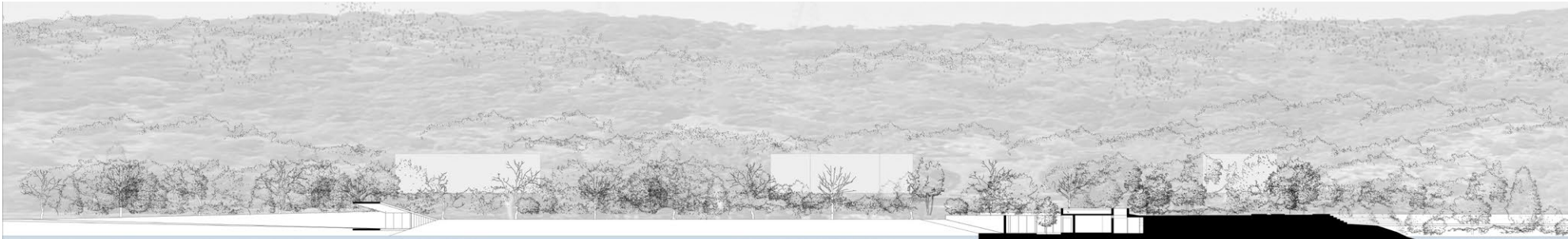
Η συνολική χάραξη του χώρου διαμορφώνεται ως μία ενιαία γραμμική διαδρομή, η οποία ξεκινά και καταλήγει σε δύο σημεία παρατήρησης. Τα παρατηρητήρια αυτά προσφέρουν μοναδικές οπτικές επαφές με τη λίμνη και τα γύρω τοπία, λειτουργώντας ως σημεία εισόδου και εξόδου για τους περιπατητές.

Η πρόταση, ενσωματωμένη στο φυσικό ανάγλυφο και συνδεδεμένη με τη γέφυρα Ματσουκίου, ενισχύει την τοπική ταυτότητα και παρέχει σύγχρονες εγκαταστάσεις αναψυχής, δημιουργώντας έναν βιώσιμο και προσβάσιμο χώρο για τους κατοίκους και τους επισκέπτες.

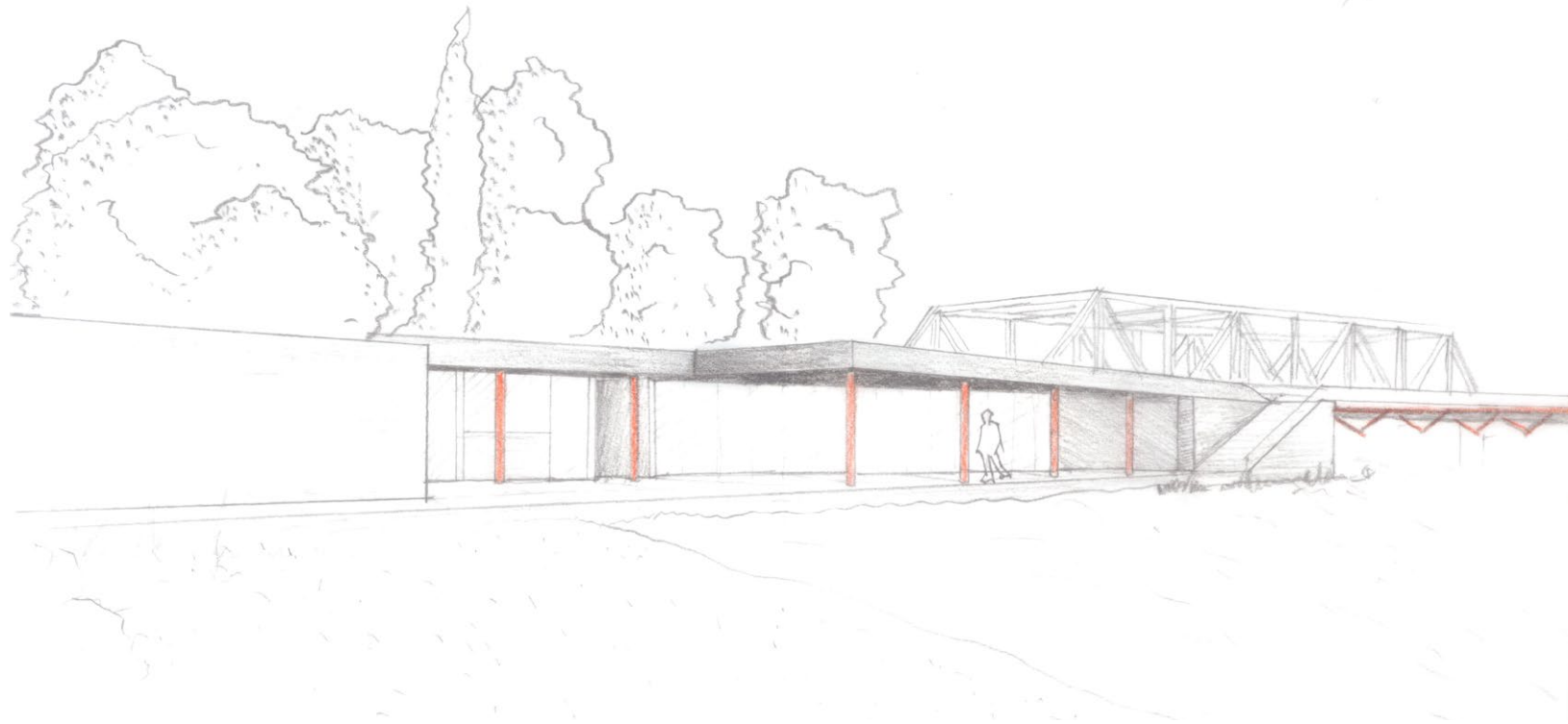

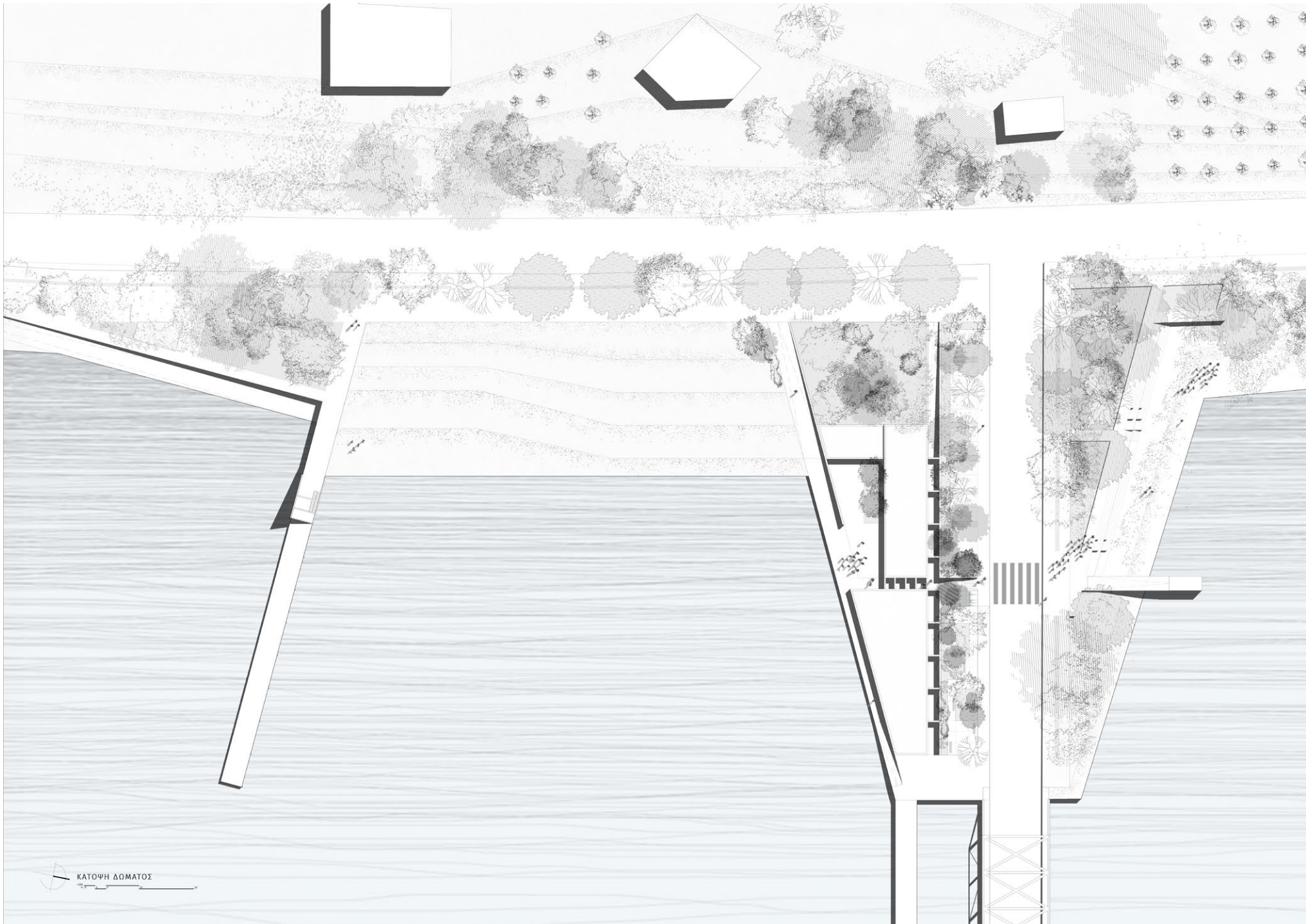

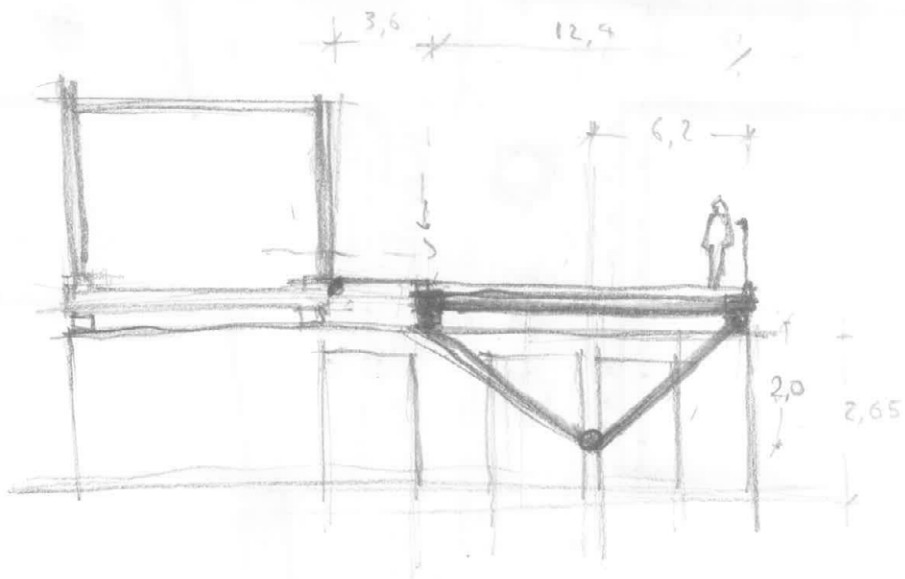
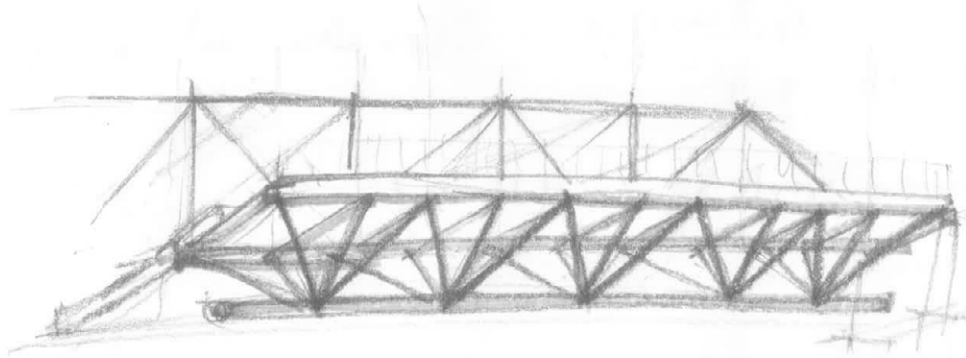

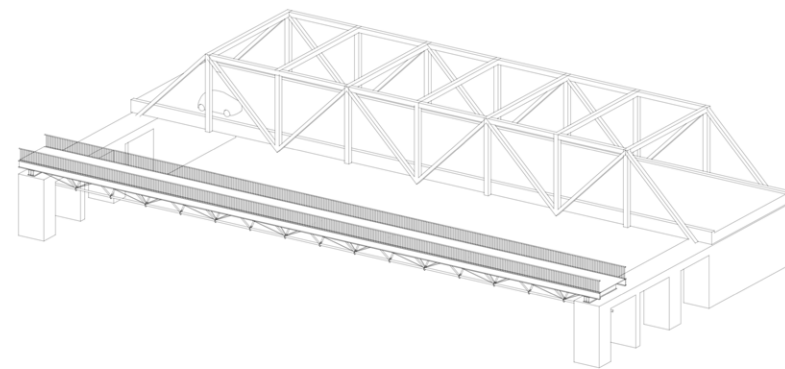
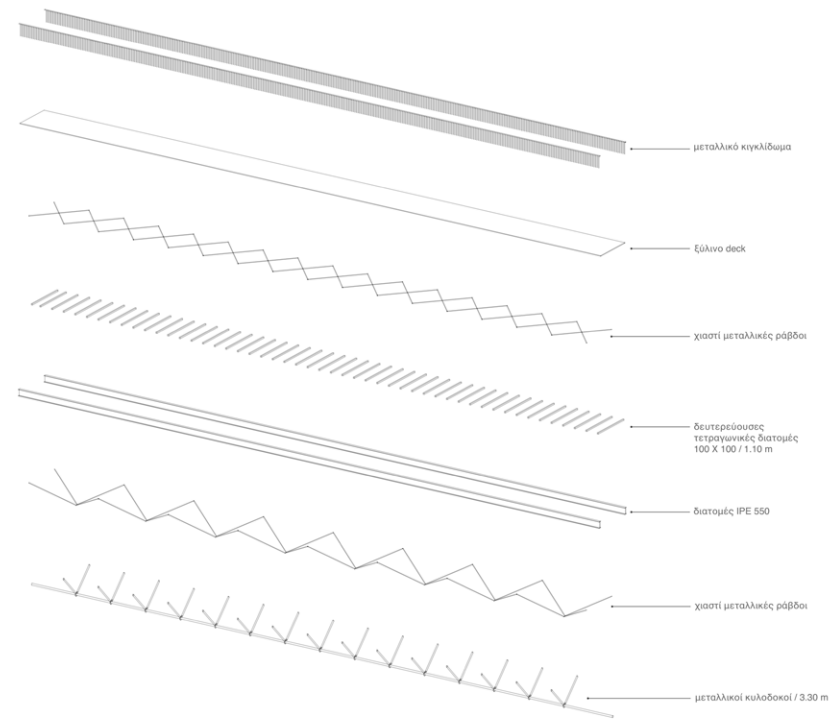
ΚΑΤΩΦΗ ΣΤΑΘΜΗΣ - 2.75

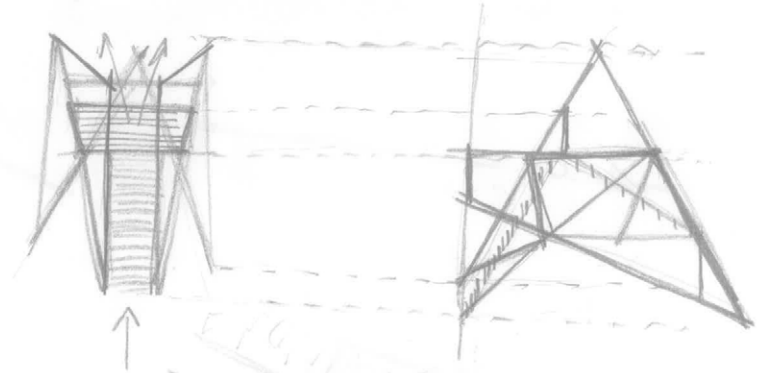
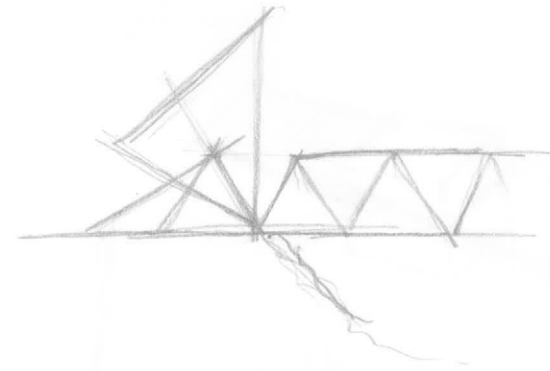
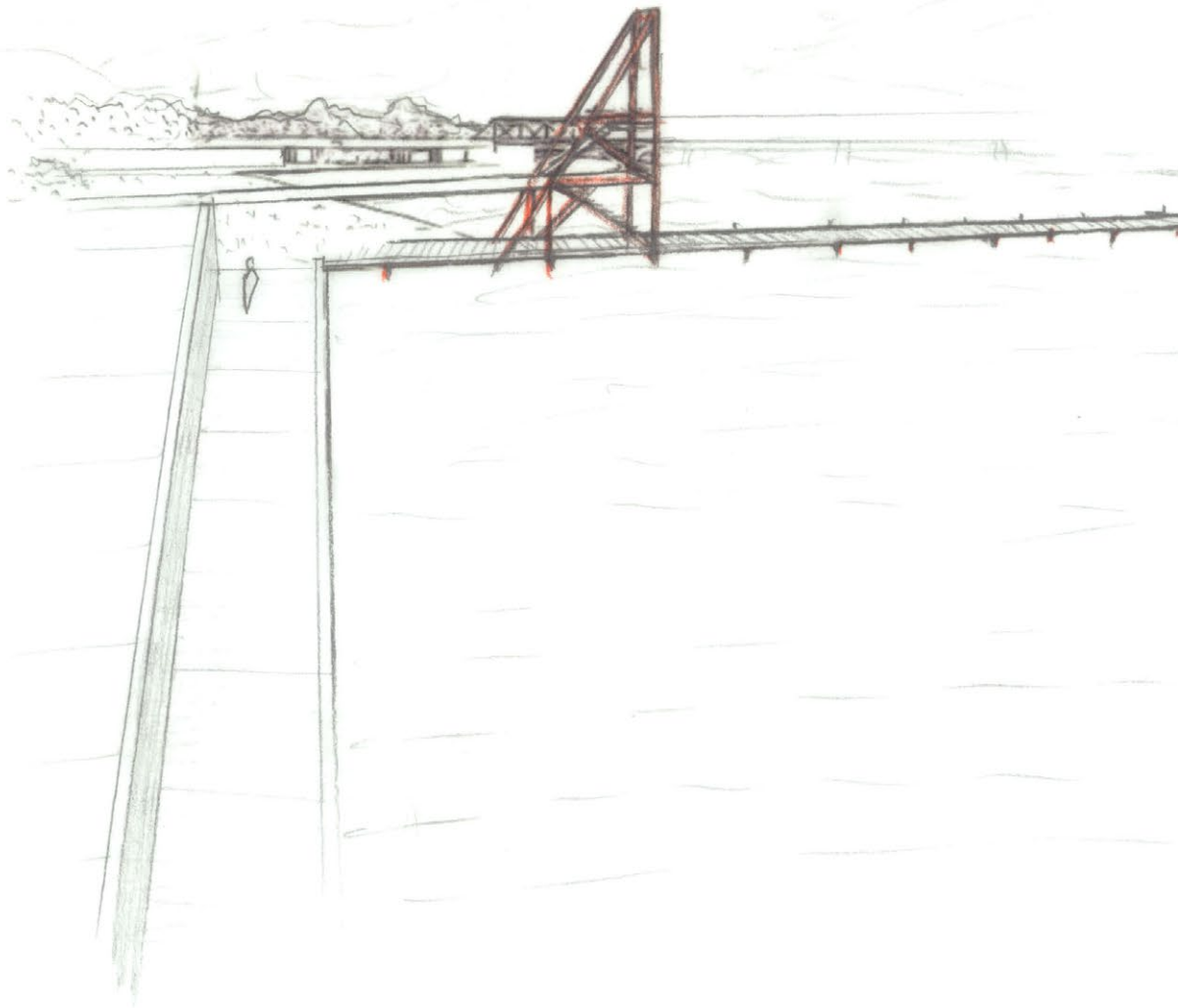

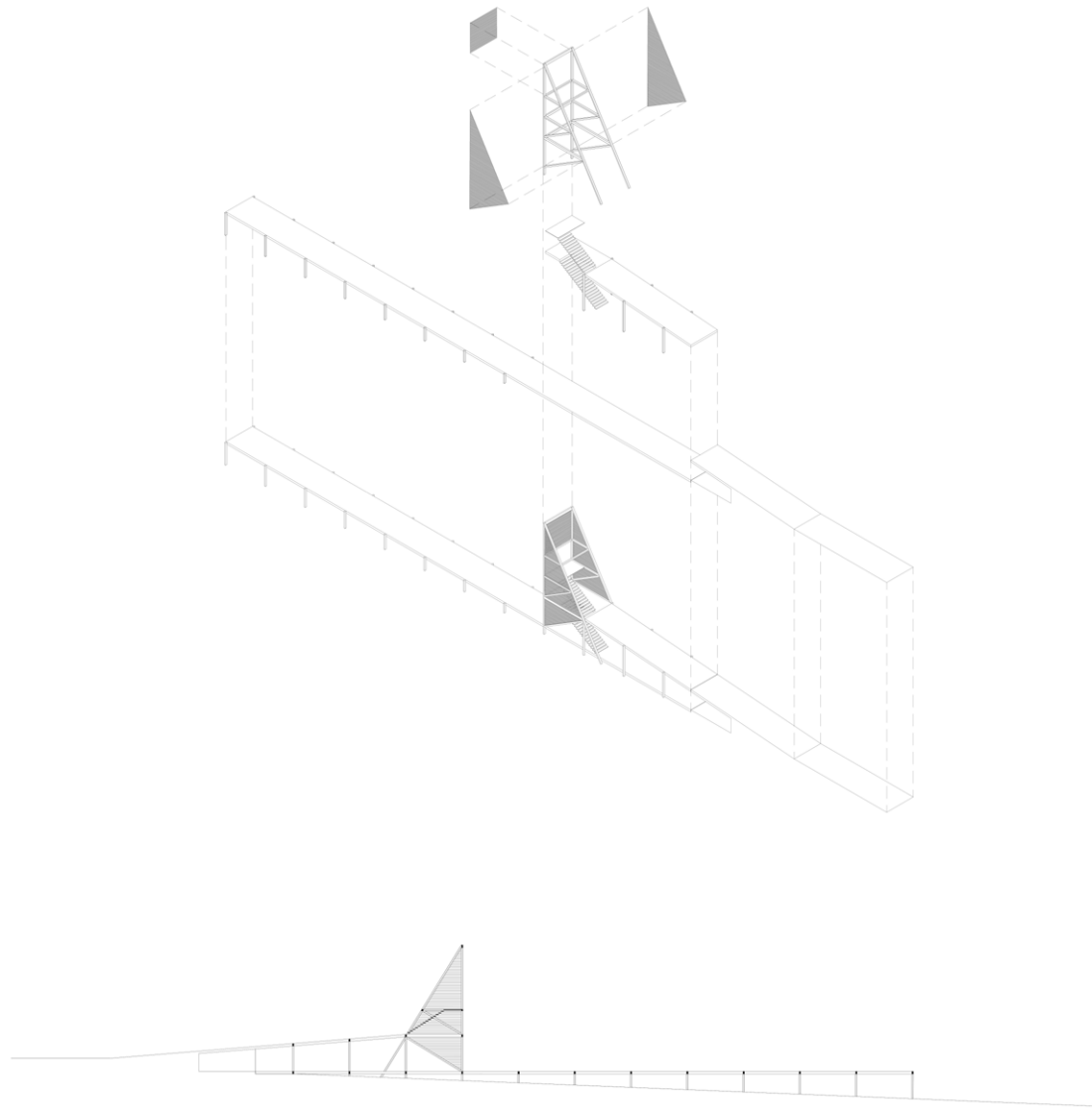

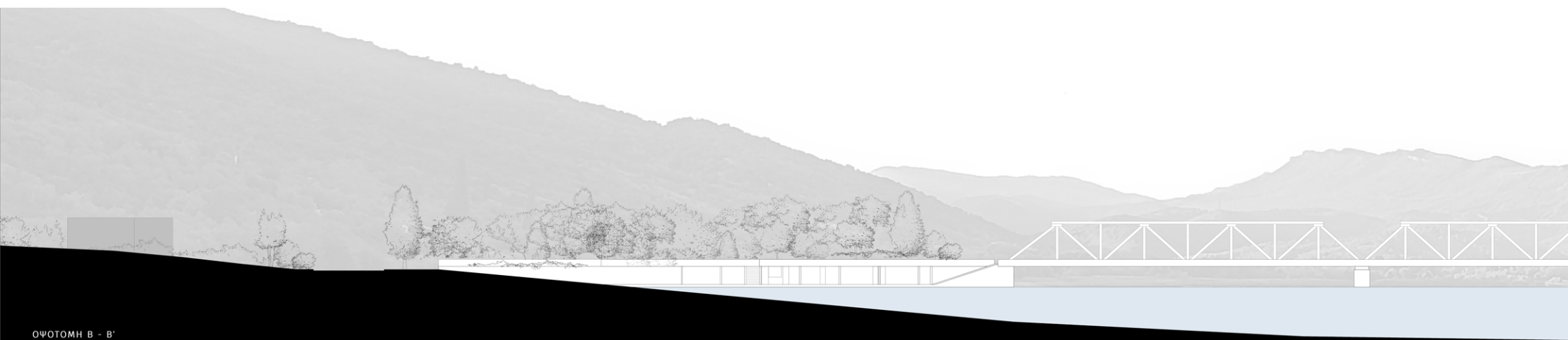
ΚΑΤΩΦΗ ΔΟΜΑΤΟΣ

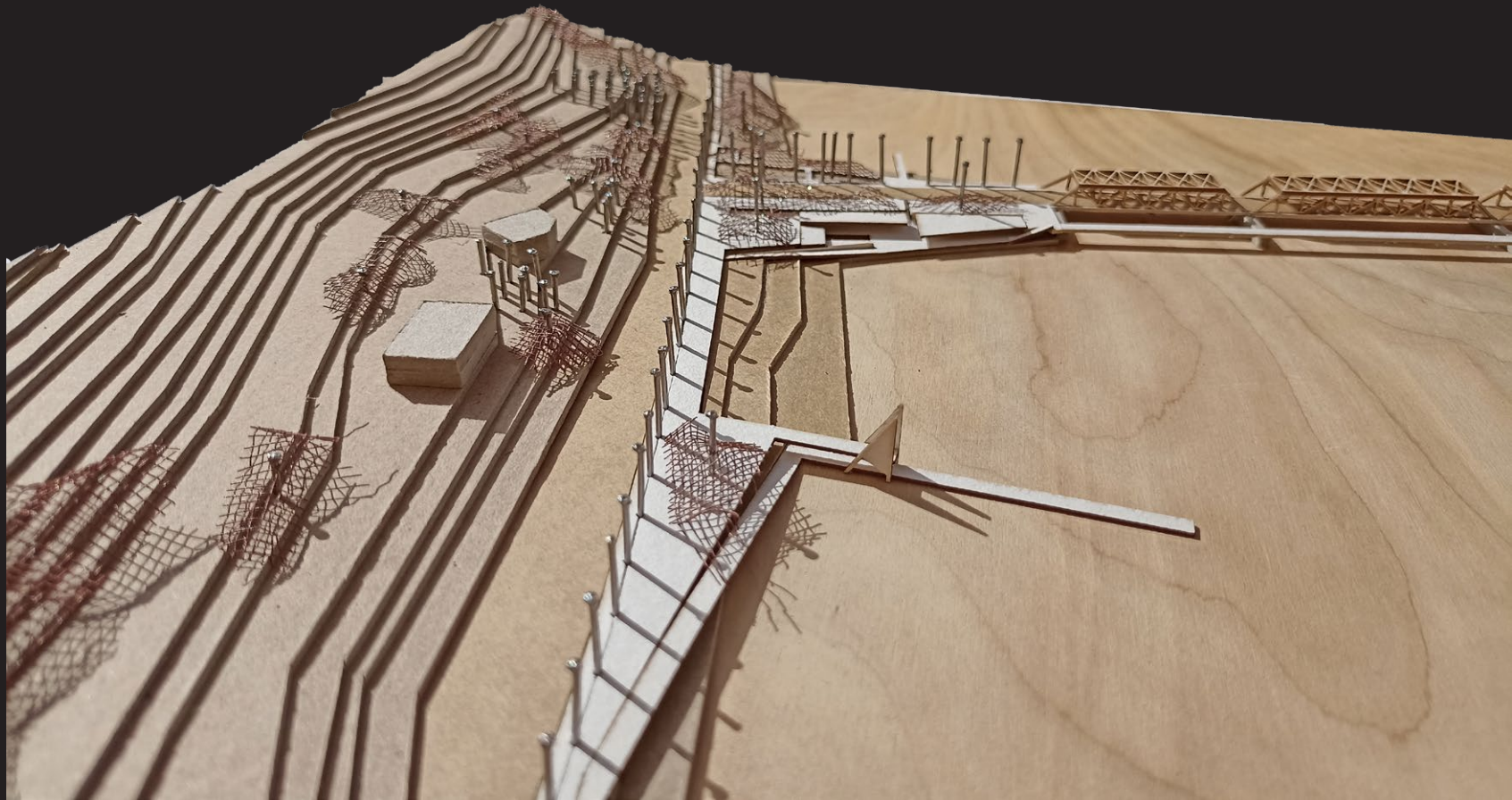

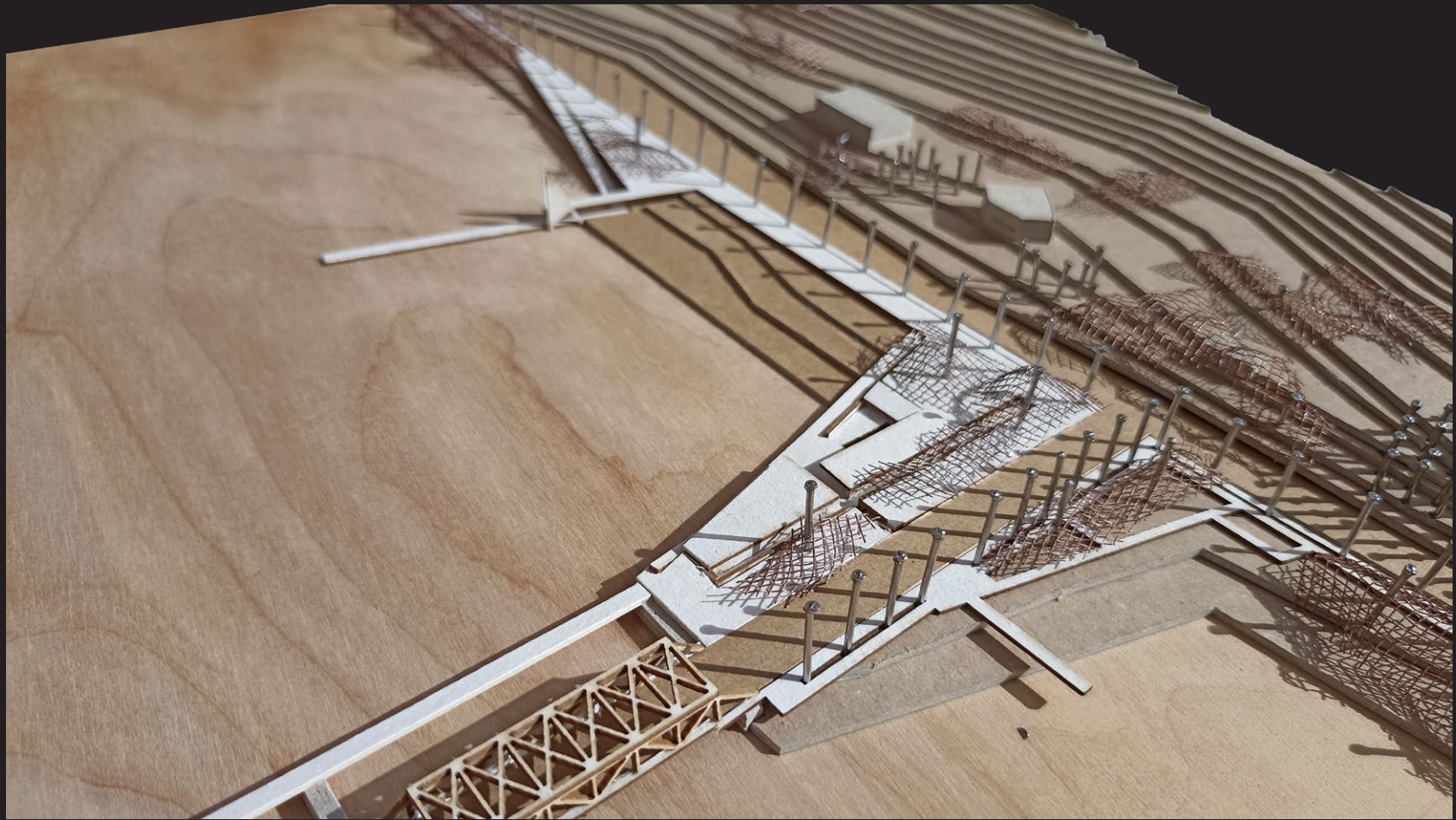

ОЧОТОН В - В'

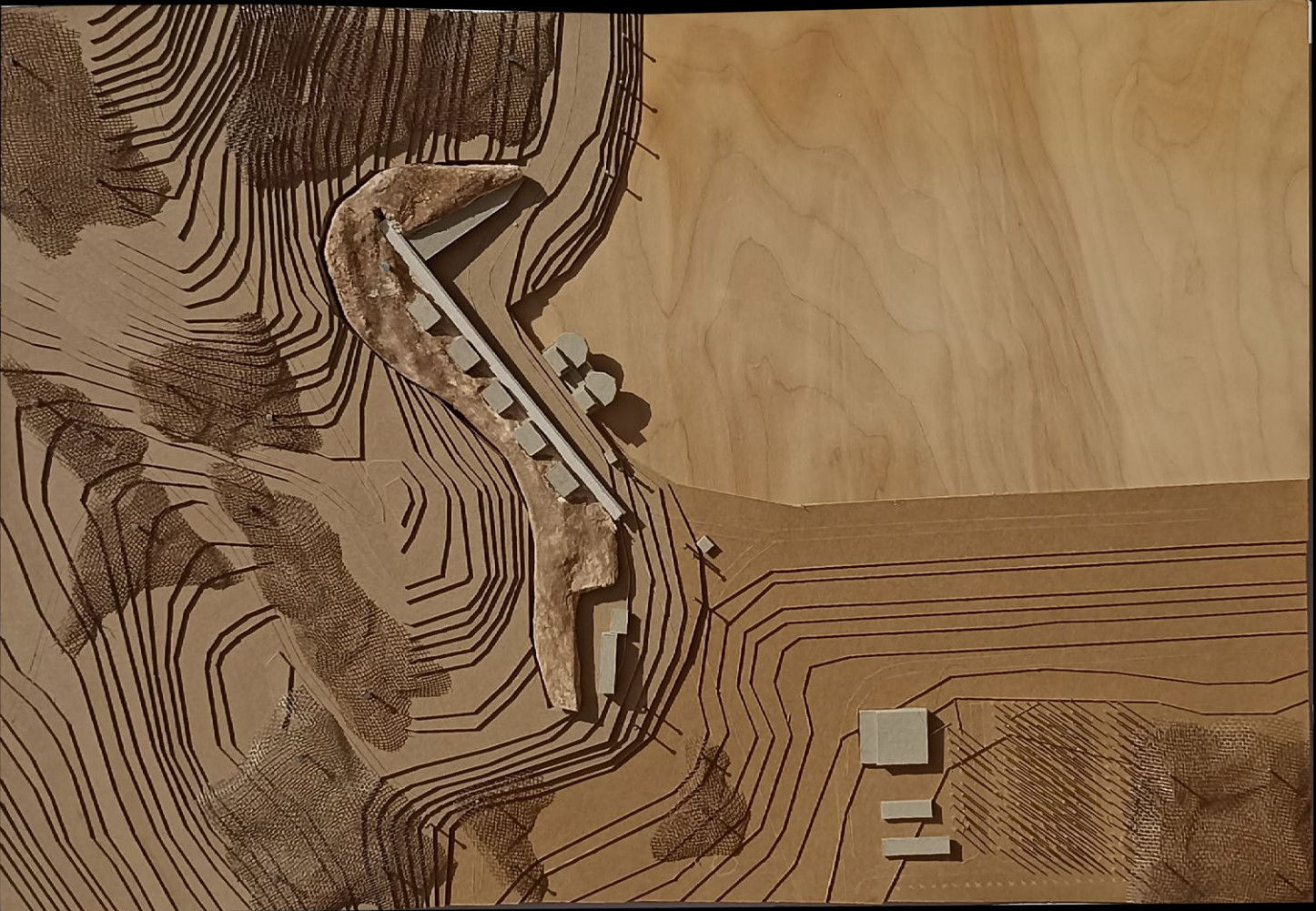

04.1.4/ Μουσείο Αχελώου _ Υδροηλεκτρικός Σταθμός Στράτου

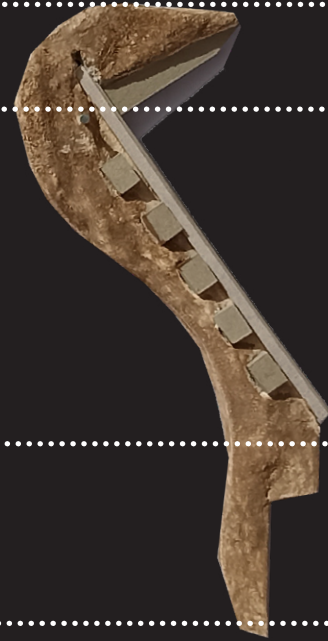
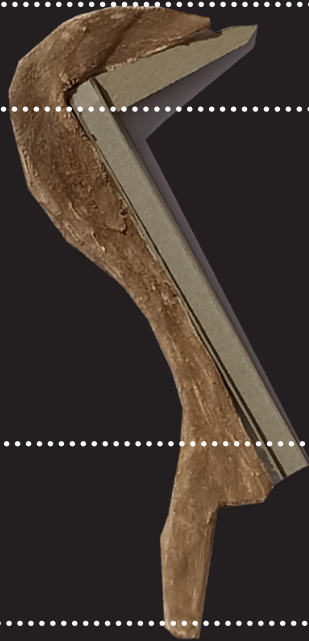
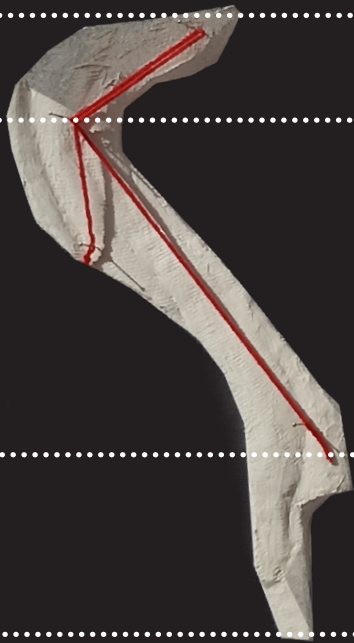
Το σημείο 09 όπου βρίσκονται εκεί οι εγκαταστάσεις του υδροηλεκτρικού σταθμού Στράτου είναι το σημείο με τον πιο έντονο τεχνητό χαρακτήρα. Η επέμβαση λοιπόν στοχεύει σε έναν πολιτισμική εξημέρωση του τοπίου, δηλαδή στην αποκατάσταση και ανάδειξη του τοπίου μέσα από παρεμβάσεις που συνδυάζουν τον φυσικό και δομημένο χώρο.

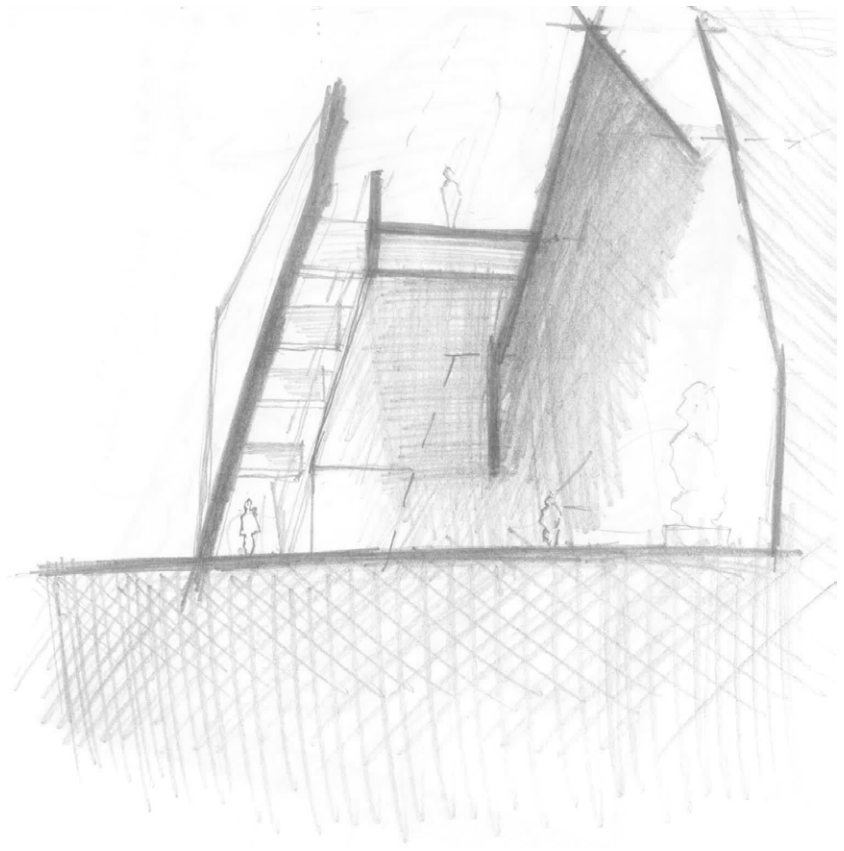
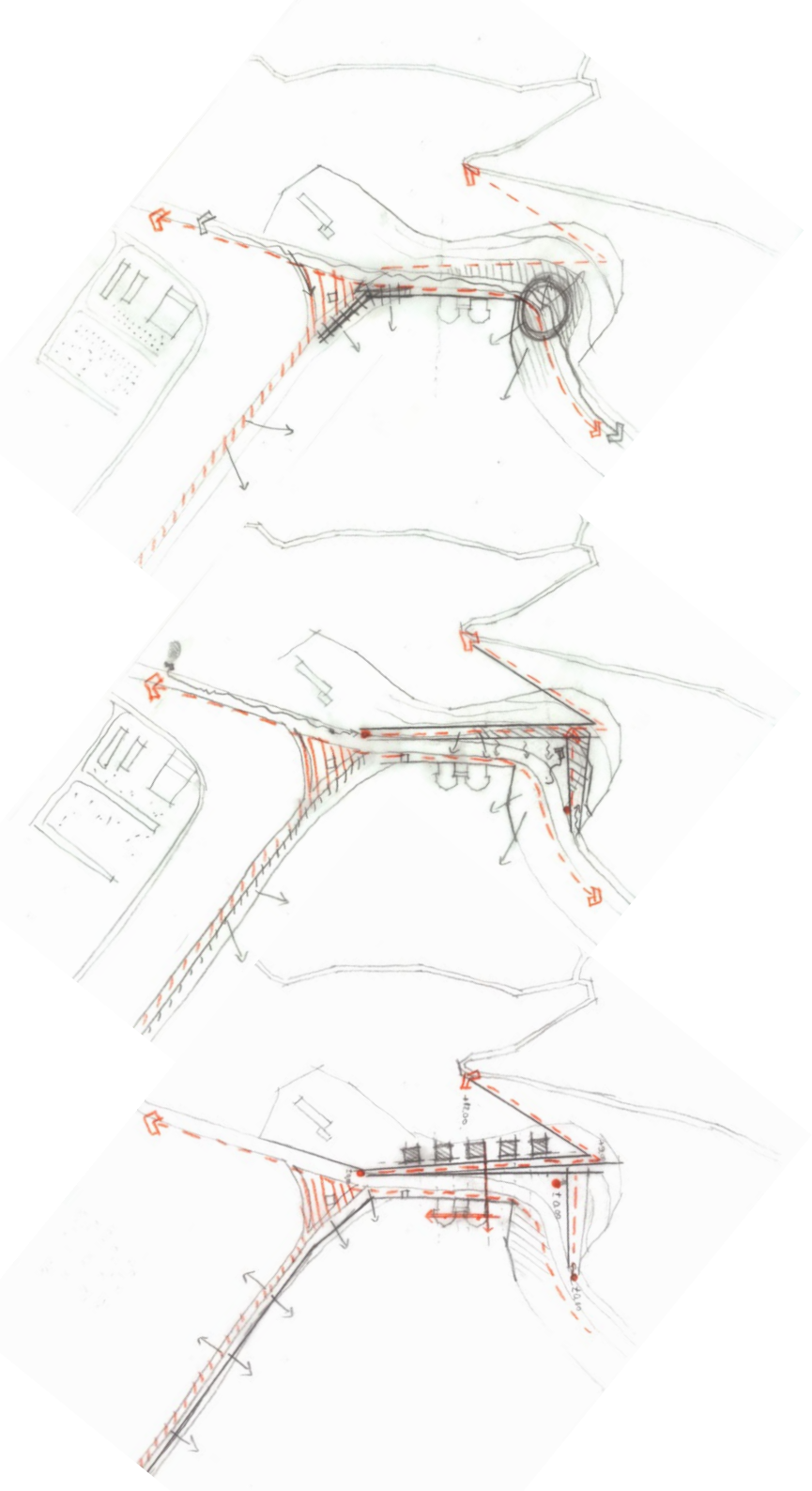
Σε επίπεδο κάτοψης, η σύνθεση περιλαμβάνει δύο αναλημματικούς τοίχους που οριοθετούν το βουνό και τονίζουν τη φυσική μορφή του, παράλληλα με την πορεία του δρόμου και τις εγκαταστάσεις του φράγματος. Η γεωμετρική, γωνιακή χάραξη των τοίχων ενδυναμώνουν τον χαρακτήρα του υδροηλεκτρικού σταθμού, ενώ ένας κάθετος άξονας εκφράζεται ως μεταλλική γέφυρα που συνδέει το “κτίριο-βουνό” με τις εγκαταστάσεις του φράγματος, όπου σε αυτό το σημείο ο ποταμός Αχελώος υπογεωποιείται μέσω σήραγγας. Η είσοδος στο κτίριο, διαχωρίζει λειτουργικά το κτίριο στο χώρο του μουσείου-κοινού και το χώρο των εργαστηρίων-ερευνητών.

Σε επίπεδο τομής, ο αναλημματικός τοίχος ακολουθεί ξανά τη γραμμή του τοπίου. Ξεκινάει κοντά στο έδαφος, ανεβαίνει και στη συνέχεια σβήνει και πάλι προς τα κάτω. Σε πρώτο πλάνο τοποθετούνται δύο ακόμη τοίχοι που διαμορφώνουν την όψη φόντο του κτιρίου στο βράχο, σαν ένας ενιαίος βράχος που χωρίστηκε στα δύο για να διαμορφώσει ανάμεσα την είσοδο. Πίσω από τον αναλημματικό τοίχο και μέσα στο βράχο αρθρώνονται οι κύριες λειτουργίες του μουσείου και των εργαστηρίων, ενώ ενδιάμεσα σε αυτόν και τους εξωτερικούς τοίχους της όψης τοποθετούνται οι περισσότερο κοινόχρηστες χρήσεις.

Στο εσωτερικό ακολουθείται μια διαδρομή σταδιακής ανάδυσης που οδηγεί από το σκοτάδι και τους υπόσκαφους χώρους προς το φως και την οροφή του μουσείου. Το φως στο εσωτερικό μπαίνει κατά κανόνα από επάνω, προσομοιάζοντας στην ατμόσφαιρα του βυθού, και κατευθύνει τον επισκέπτη διαδοχικά από τον ένα χώρο στον επόμενο. Σημαντικό, επίσης, στοιχείο του τοπίου και της ανάγνωσης του κτιρίου σε αυτό, αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζει κανείς το χώρο και στη συνέχεια κινείται σε αυτόν. Η πρόσβαση πραγματοποιείται και από το ανώτερο επίπεδο του δρόμου, φανερώνοντας στον επισκέπτη πρώτα την πέμπτη όψη του κτιρίου. Η όψη αυτή αποτελεί τη μοναδική έκφραση των υπόσκαφων χώρων του μουσείου προς τα έξω και δηλώνει από νωρίς την θέση τους.

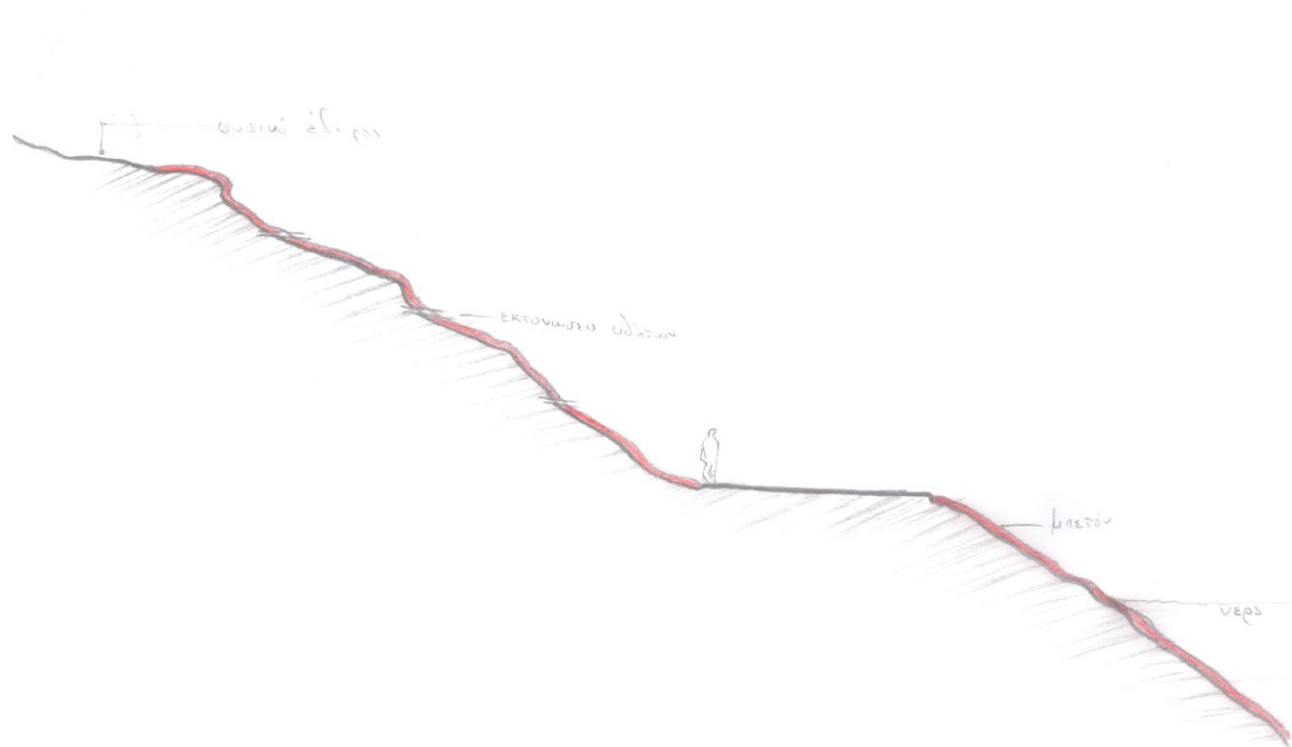

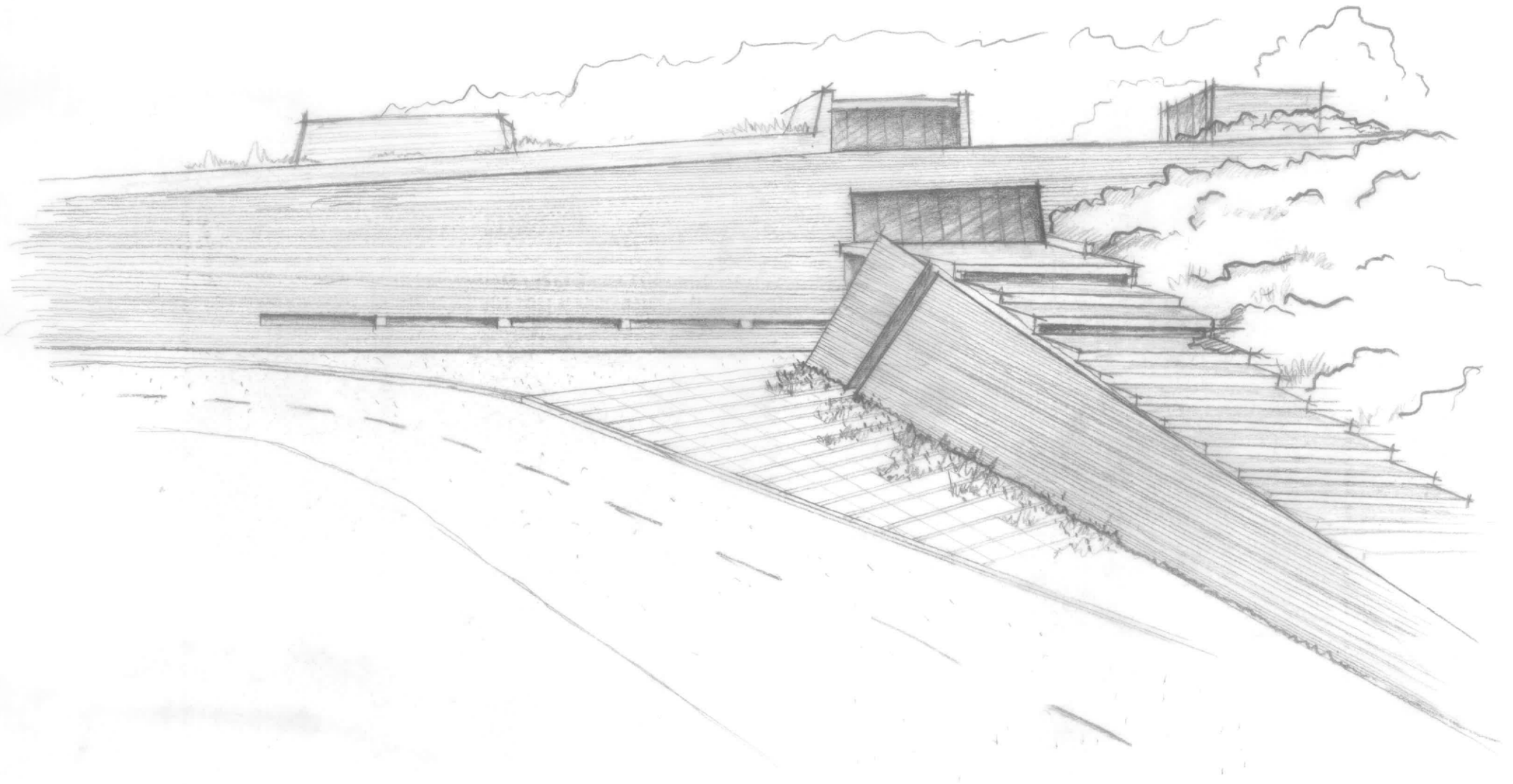

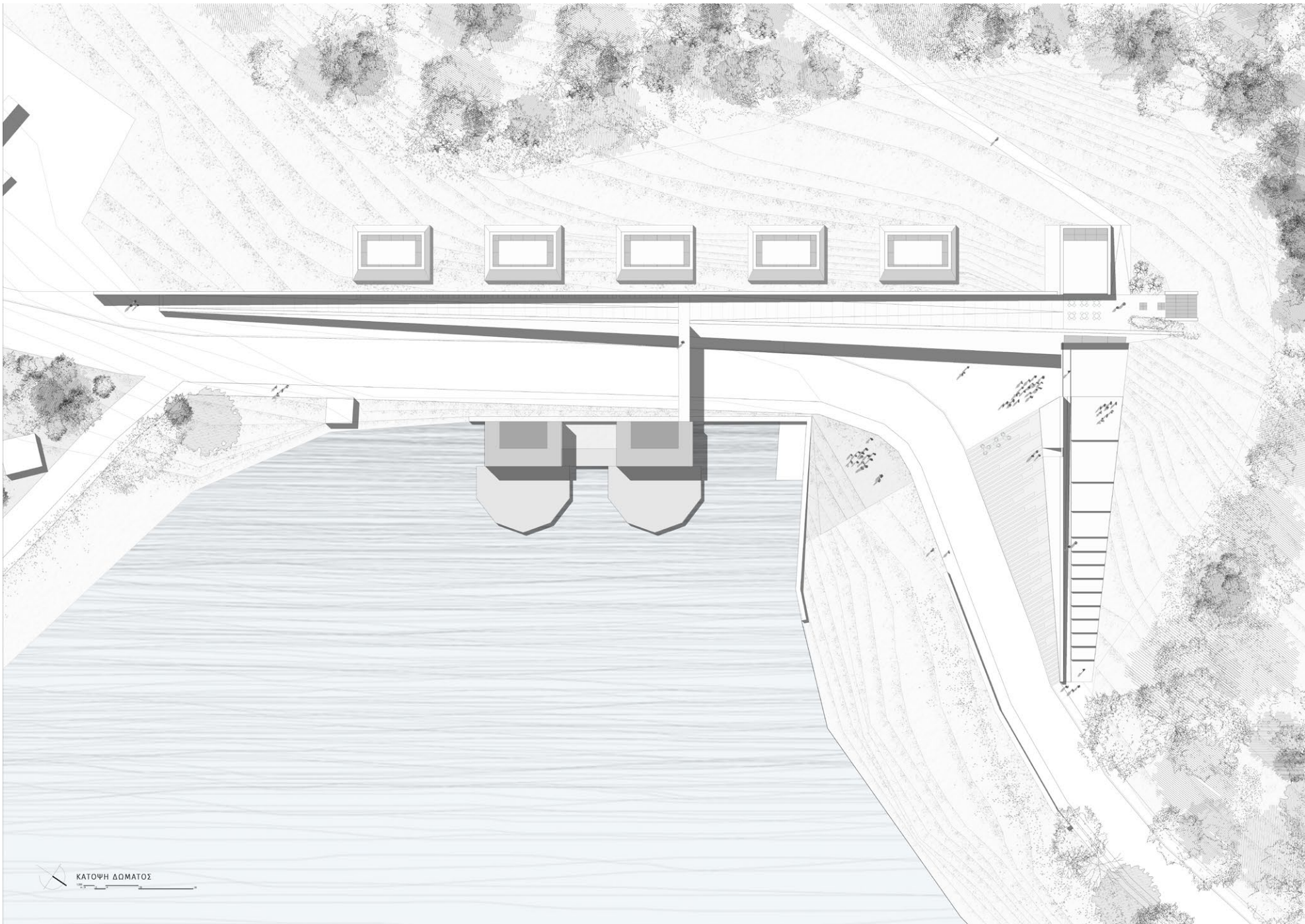

Στόχος της επέμβασης είναι η αποκατάσταση του υπάρχοντος τοπίου. Πρώτη χειρονομία αποτελεί η αφαίρεση του ανώτερου στρώματος του πρόσθετου οπλισμένου σκυροδέματος στο επάνω σημείο του δρόμου, με σκοπό την επαναφορά της φυσικής προϋπάρχουσας κατάστασης του τοπίου.

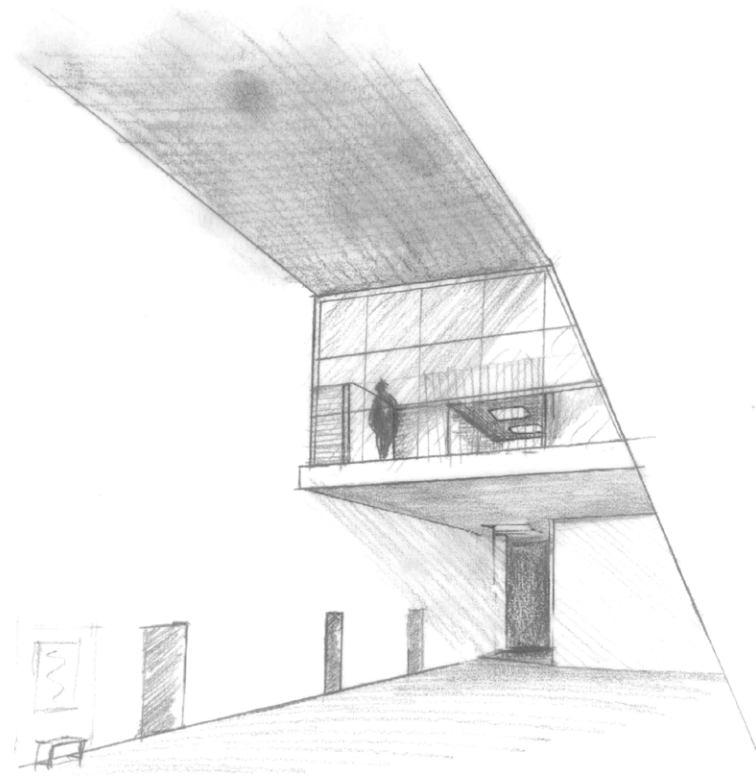
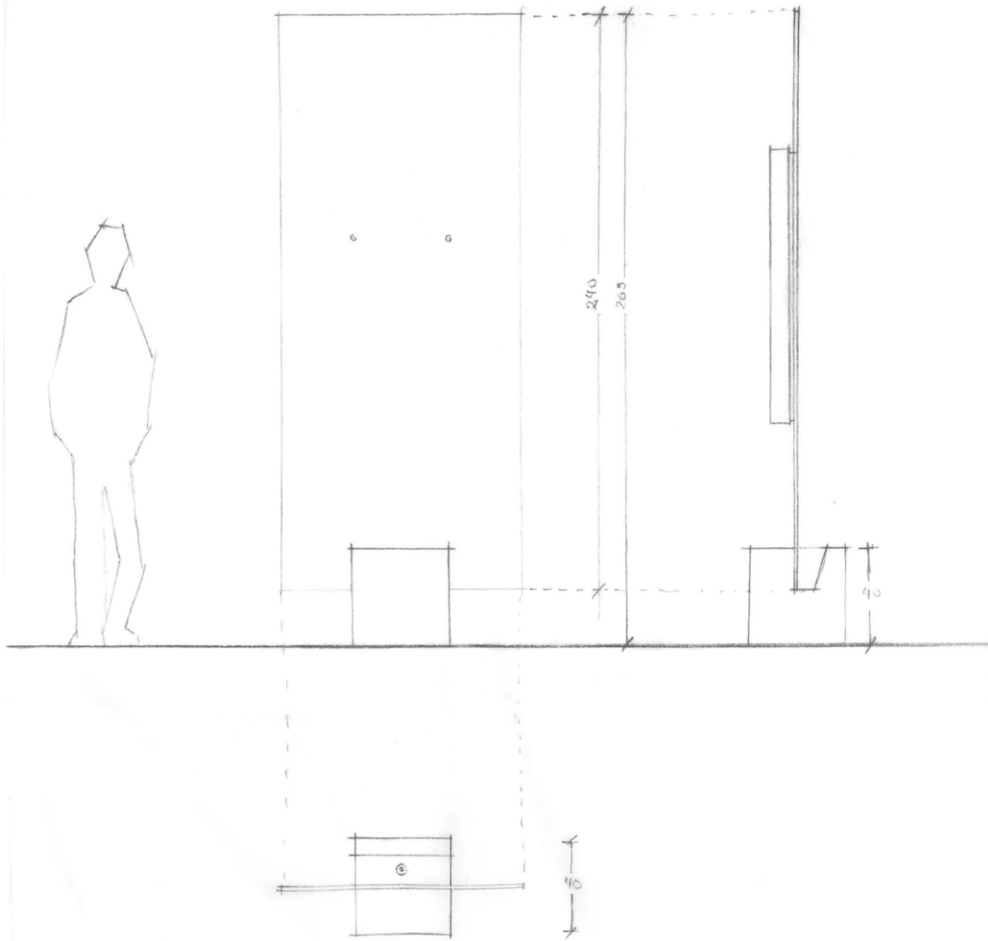
Ο δομημένος χώρος της επέμβασης αρθρώνεται πάνω στο όριο μεταξύ βουνού και λίμνης και μάλιστα στο σημείο όπου η επέμβαση του ανθρώπου είναι περισσότερο έντονη με τις κτιριακές εγκαταστάσεις του φράγματος. Βασικές συνθετικές κινήσεις αποτελούν η τοποθέτηση της κτιριακής μάζας πάνω στο πληγωμένο μέτωπο του βουνού, και σαν συνέχεια αυτού, και η τοποθέτηση ενός κάθετου στοιχείου στα κτίρια του φράγματος, ως σημείου αναφοράς του κέντρου αλλά και σύνδεσης με τα κτίρια της νεότερης ιστορία της περιοχής.

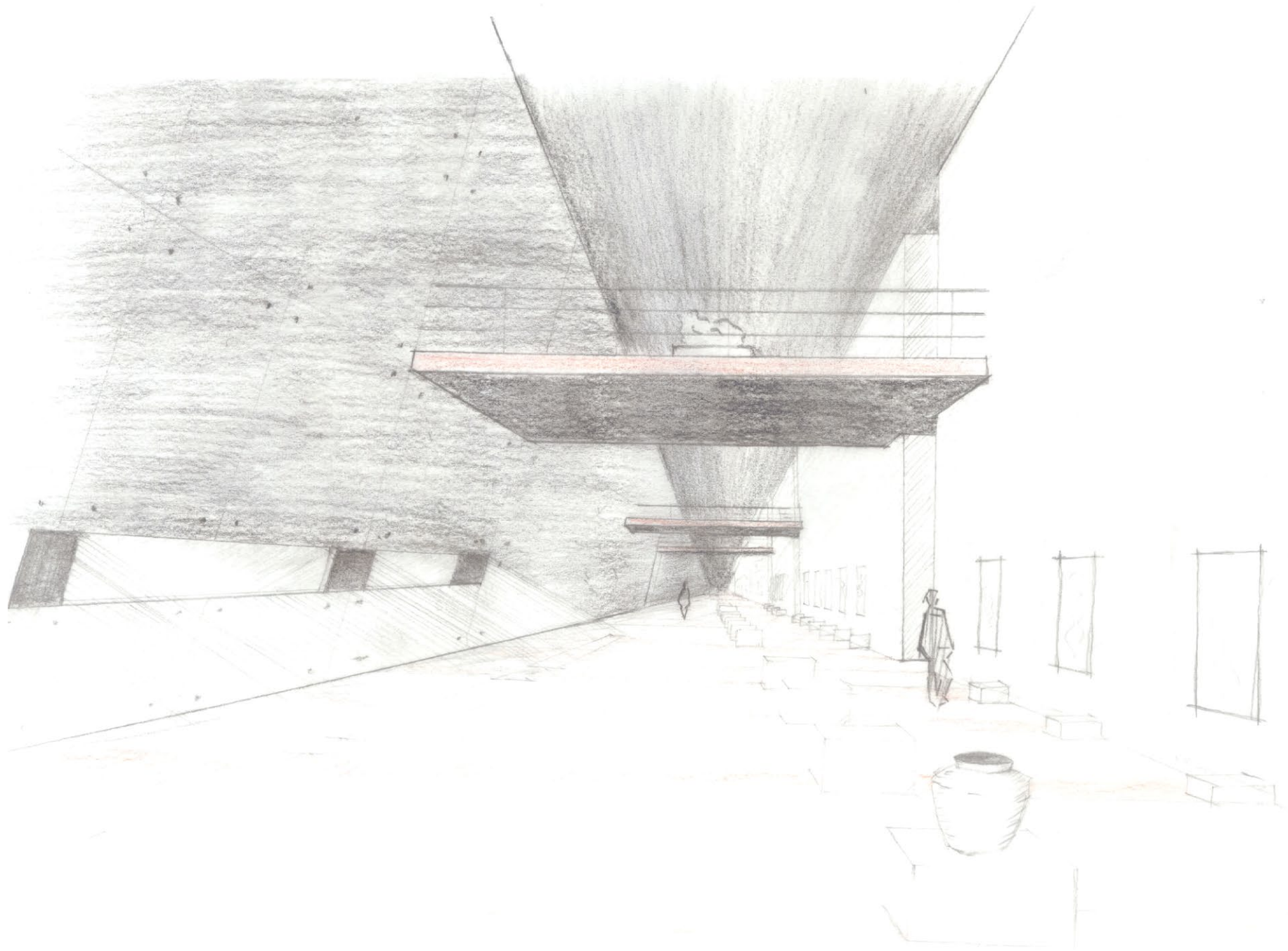

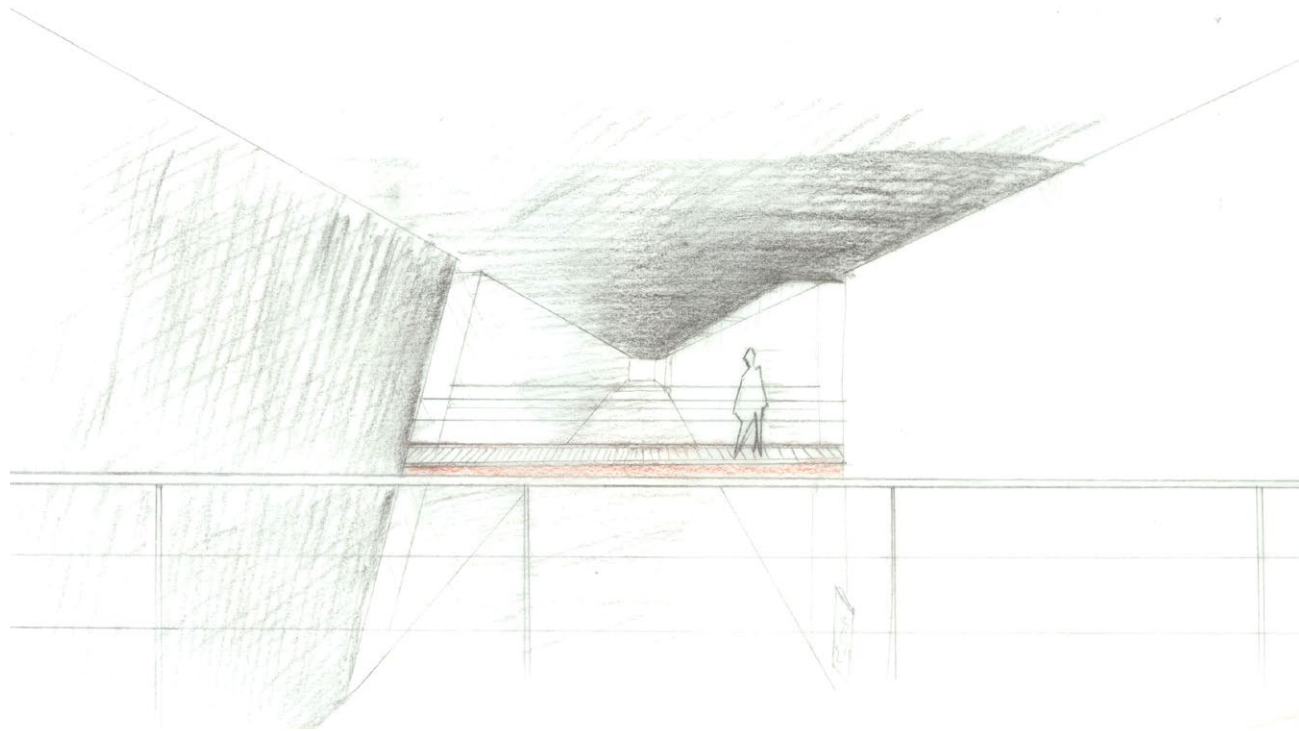

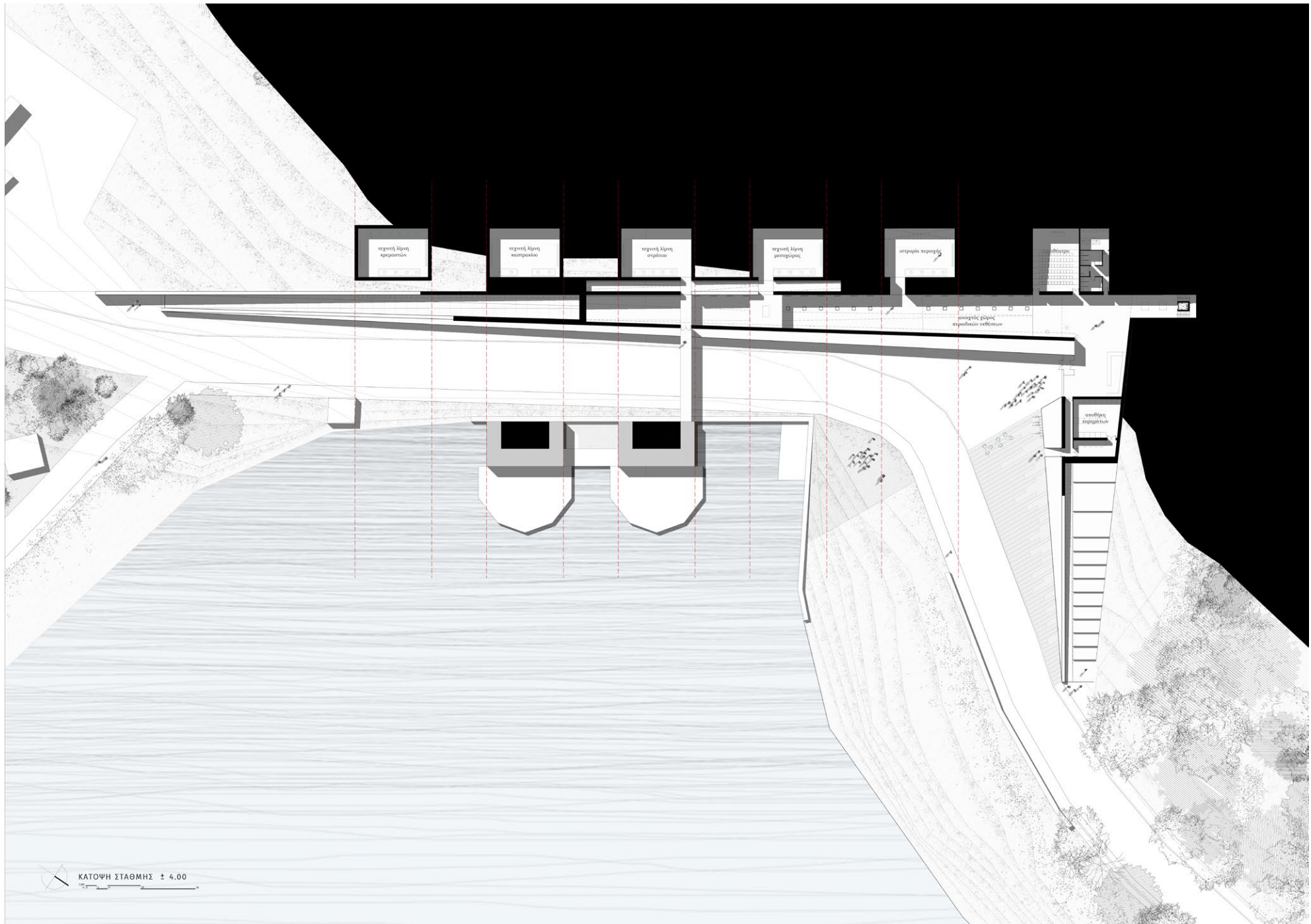

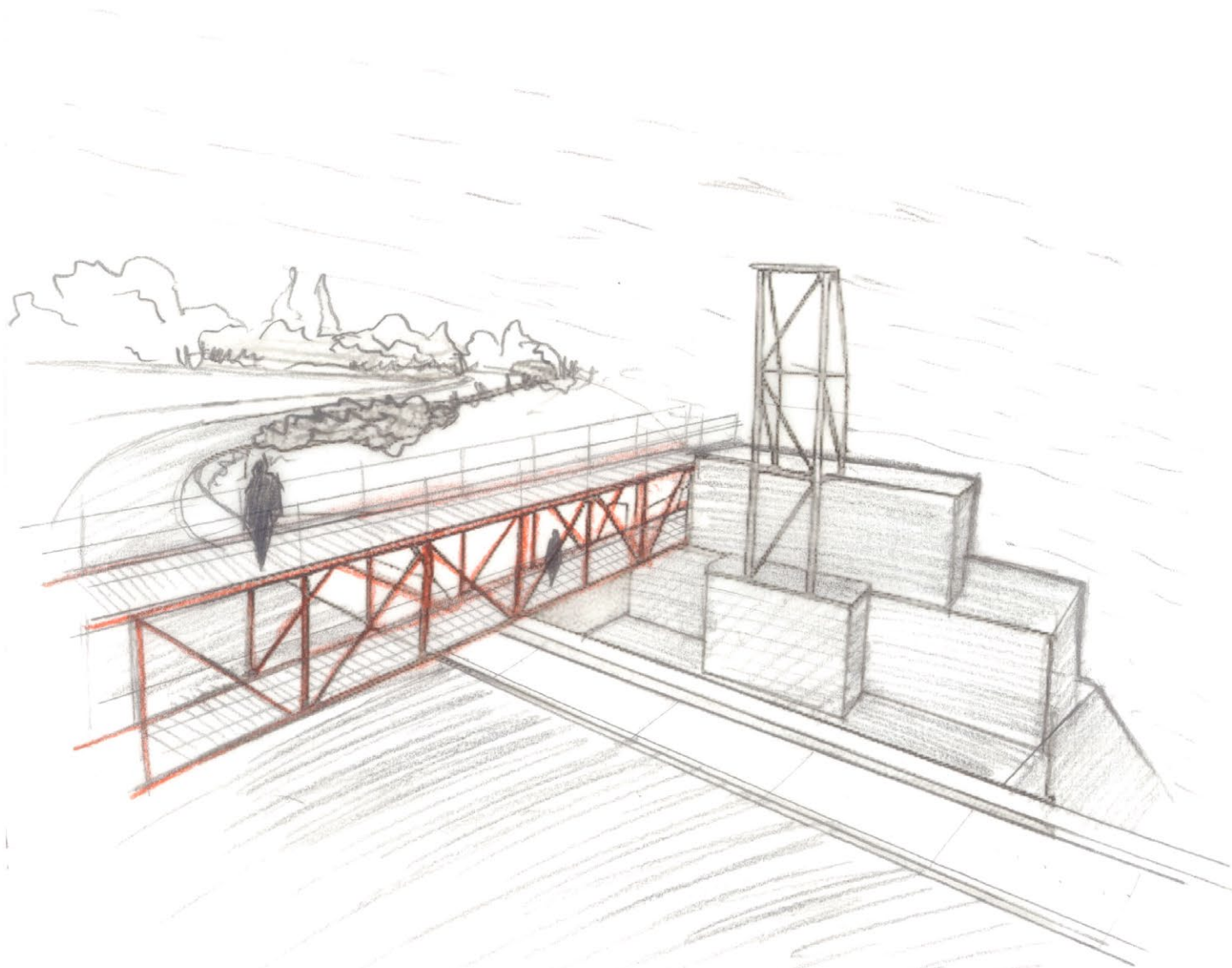
ΚΑΤΩΦΗ ΔΟΜΑΤΟΣ

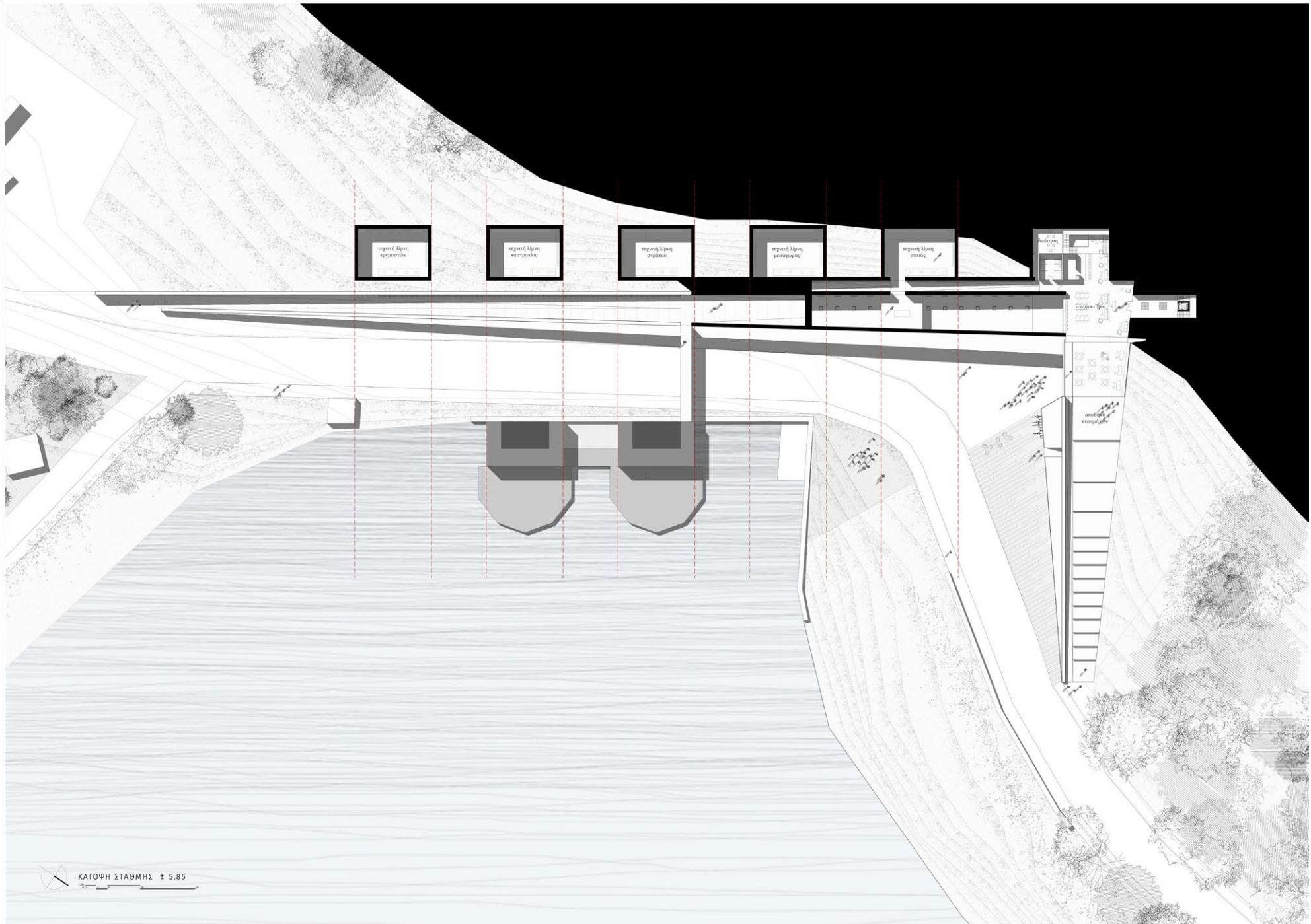

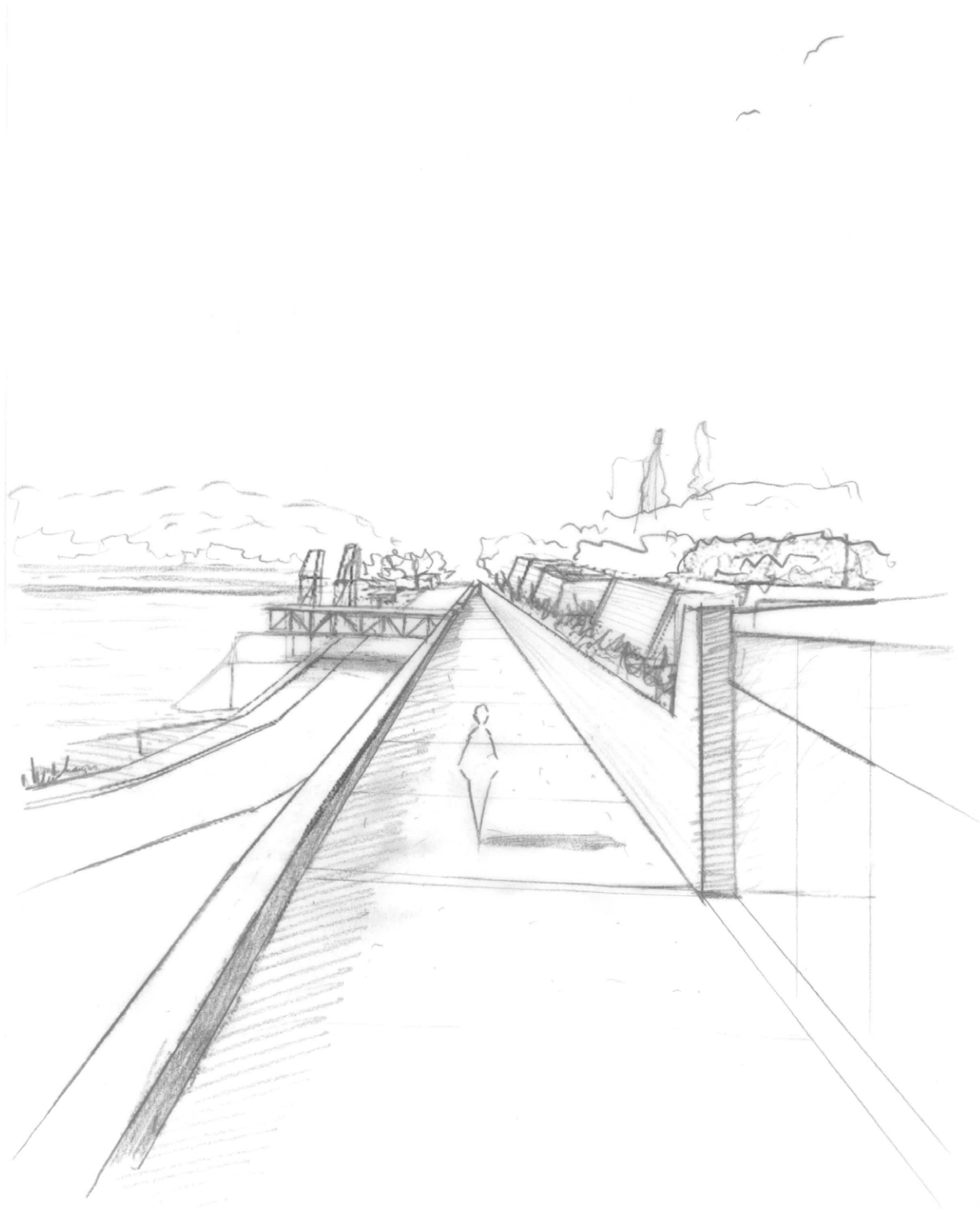

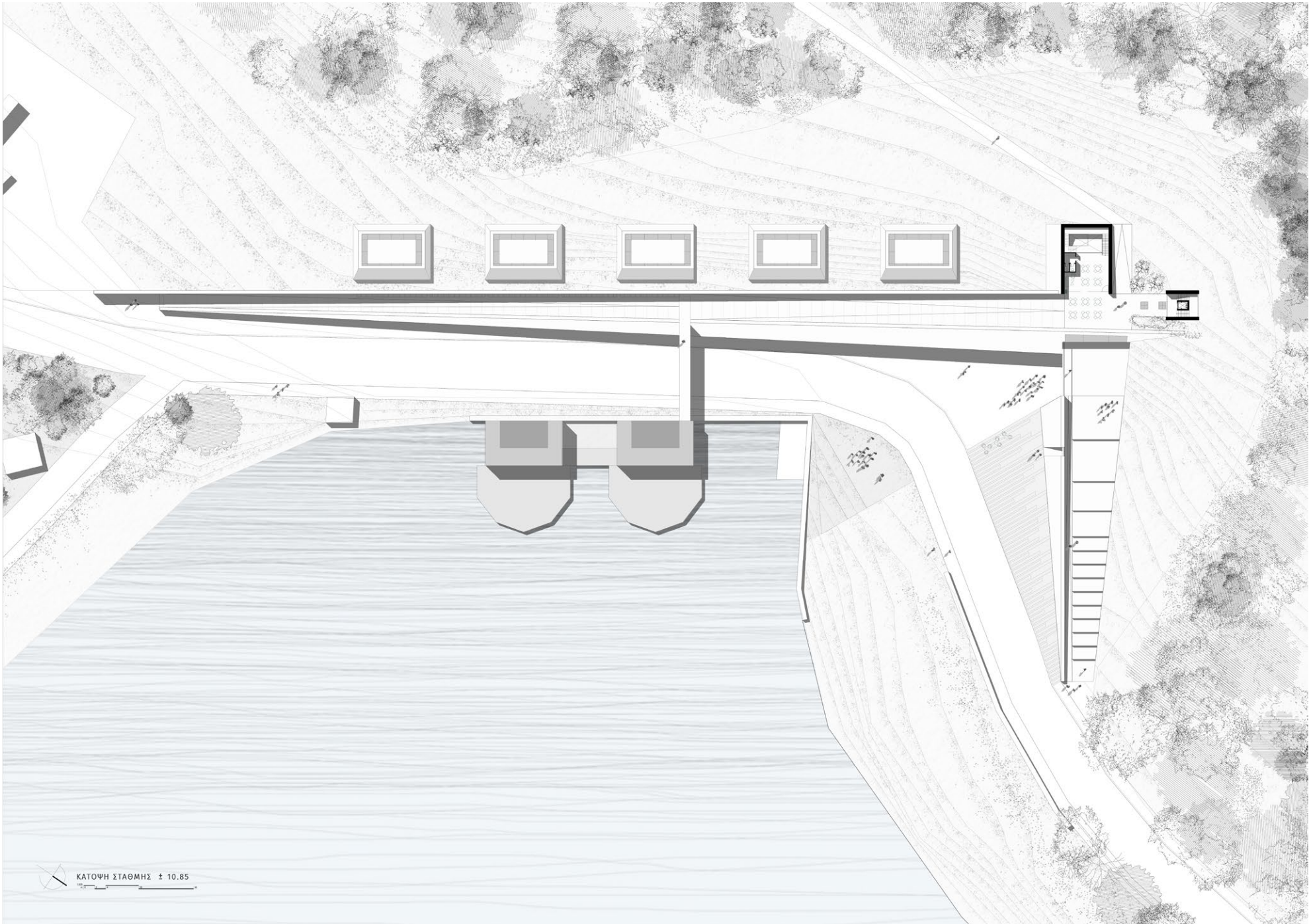

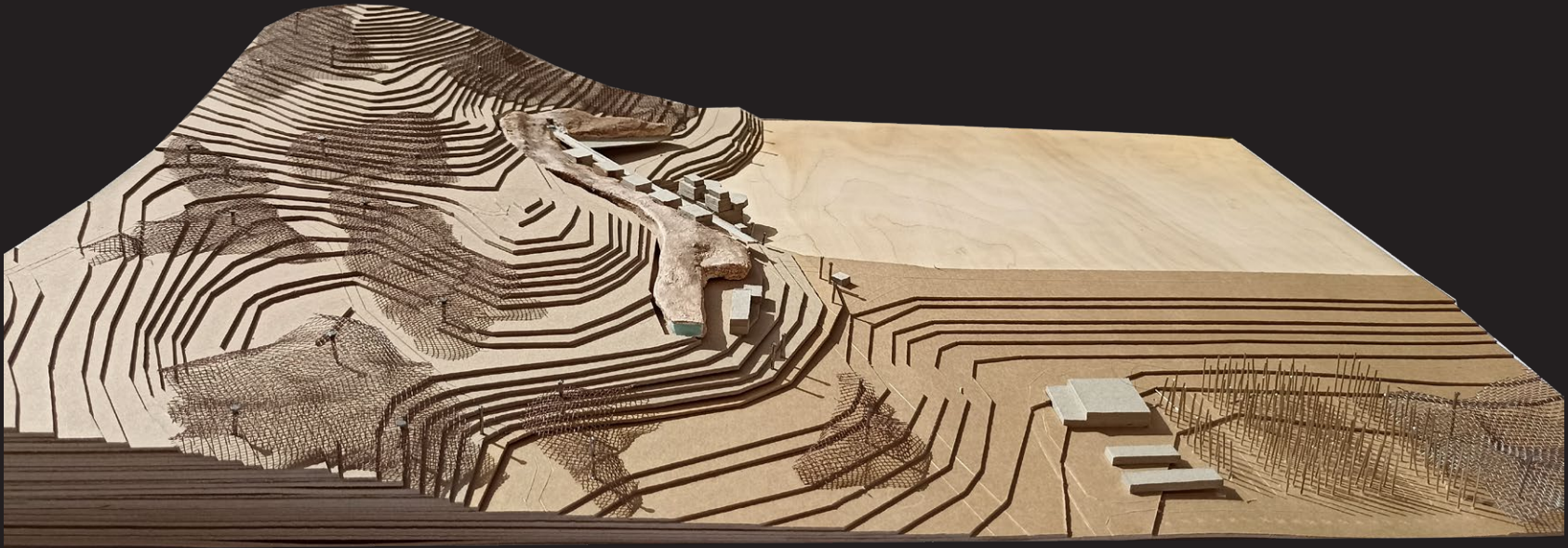

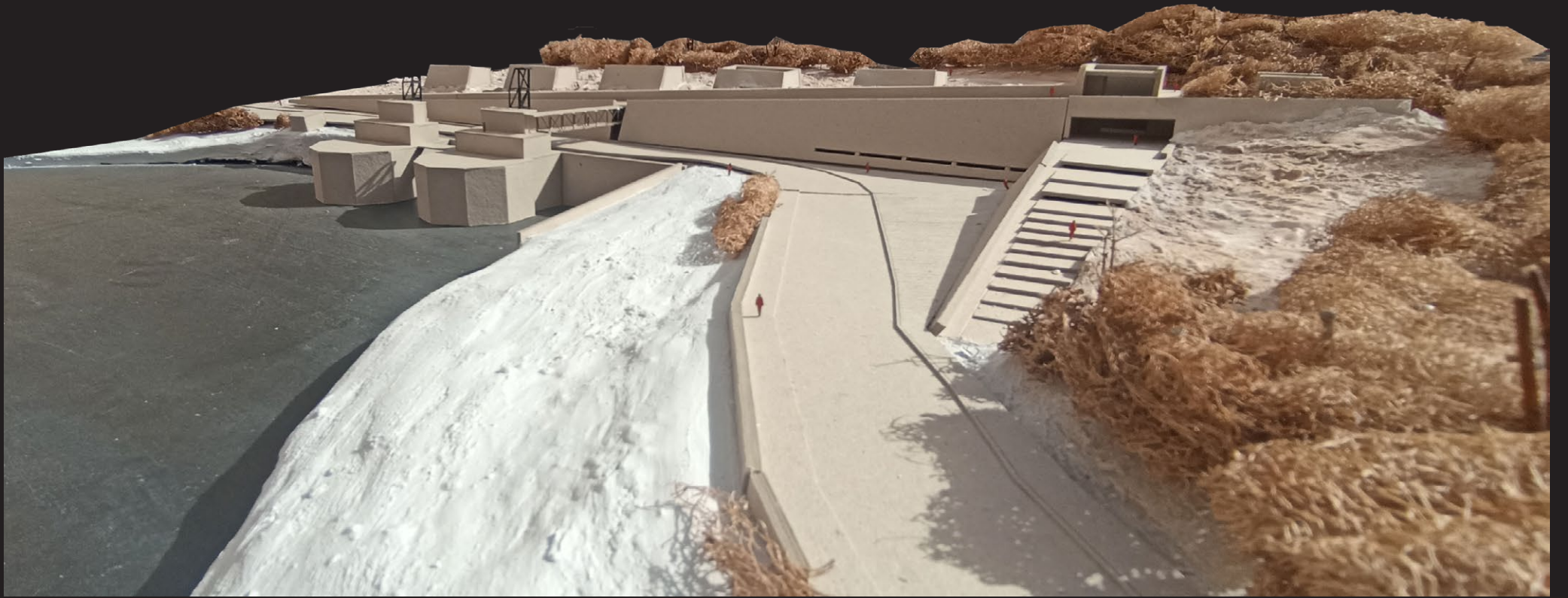

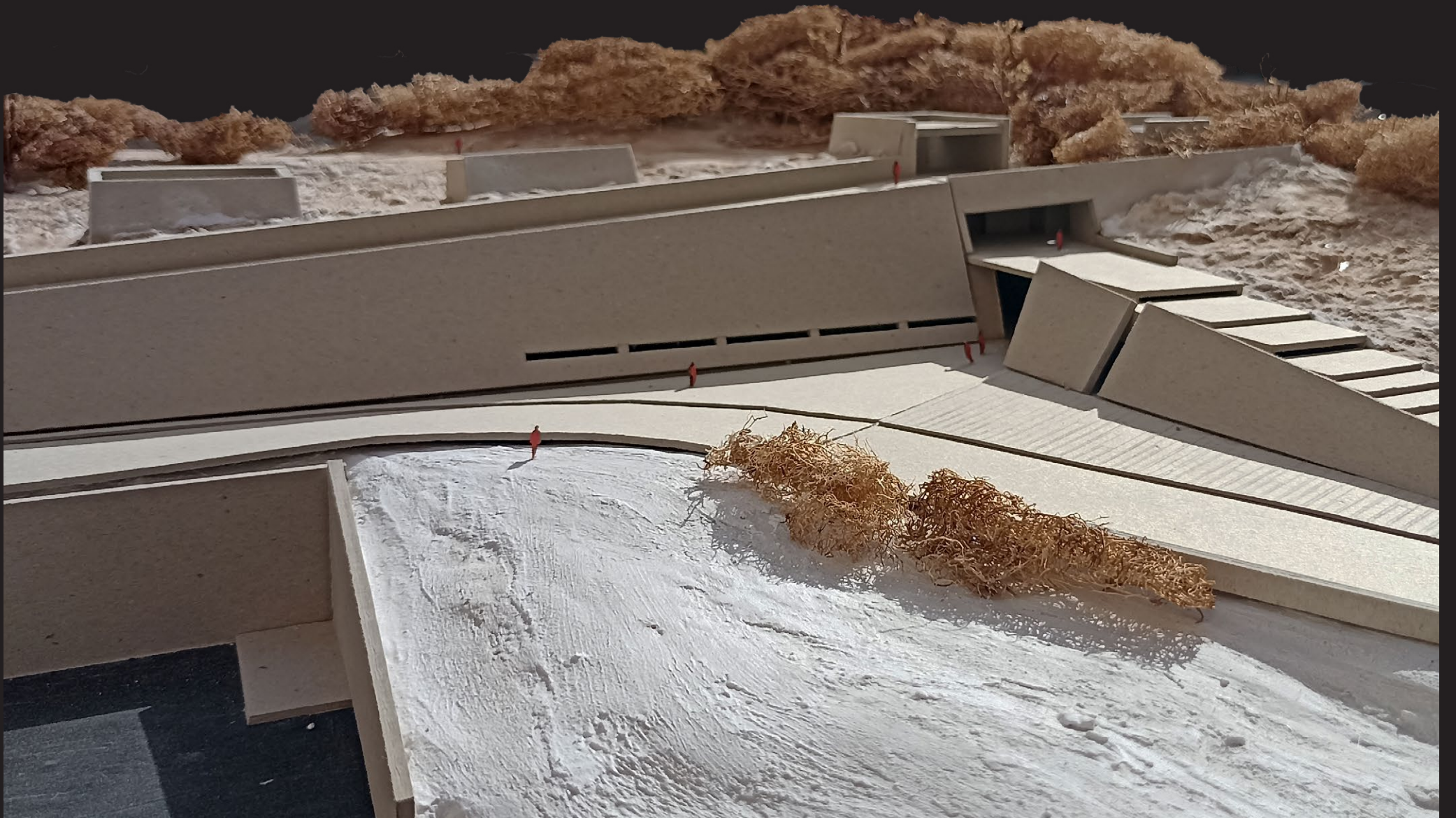

0 5 . / **Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ**
για το αποτέλεσμα της μάχης

05./ Επίλογος _ Για το αποτέλεσμα της μάχης

Η παρούσα πρόταση λοιπόν διαρθρώνεται γύρω από δύο βασικούς άξονες που αφορούν την πολυεπίπεδη σχέση του ανθρώπου με το τοπίο και τον σεβασμό του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα σε ένα τοπίο με πολιτισμική και οικολογική σημασία, όπως αυτό του Αχελώου. Ο πρώτος άξονας αφορά την «πολιτισμική εξημέρωση» του τοπίου, δηλαδή το πώς μπορούμε να επαναφέρουμε ένα πλήρως τεχνητό περιβάλλον στην πρότερη, φυσική του κατάσταση. Αυτός ο στόχος δεν σημαίνει την πλήρη αφαίρεση των ανθρώπινων παρεμβάσεων, αλλά την εναρμόνιση των δομών και των υποδομών με το φυσικό περιβάλλον, με τρόπο που να σέβεται και να αναδεικνύει την αυθεντική μορφολογία του τοπίου.

Ο δεύτερος άξονας εξετάζει το πού και πώς πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες παρεμβάσεις, ώστε να διατηρηθούν οι προδιαγραφές του αρχικού σχεδιασμού του τοπίου και να μην αλλοιωθεί η ιστορική και πολιτιστική ταυτότητά του. Πρόκειται για μια προβληματική που μας καλεί να σκεφτούμε όχι μόνο τις ανάγκες του παρόντος αλλά και την ευθύνη μας προς τις μελλοντικές γενιές. Εδώ, ο σεβασμός προς τη φυσική γεωγραφία και τη μνήμη του τόπου αποκτούν κεντρικό ρόλο, καθώς κάθε σχεδιαστική απόφαση επηρεάζει την ταυτότητα και την αντοχή του τοπίου.

Επανερχόμενοι στη μυθική μάχη του Αχελώου με τον Ηρακλή, η πρόταση θέτει έναν συμβολικό προβληματισμό: κατά πόσο μπορούμε να «συμβιβαστούμε» με τον Αχελώο, δηλαδή με το ίδιο το φυσικό περιβάλλον, και πώς μπορούμε να συμβάλουμε σε μια βιώσιμη συνύπαρξη με αυτό. Η αποκατάσταση του τοπίου δεν αφορά απλώς την περιβαλλοντική ισορροπία, αλλά και την αναγνώριση της σημασίας του νερού και των ποταμών στην πολιτιστική και ιστορική εξέλιξη της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο, η πρόταση προτρέπει σε έναν αναστοχασμό για τις επιπτώσεις των μεγάλων τεχνικών έργων στον Αχελώο, τα οποία αλλοίωσαν το φυσικό περιβάλλον, και υπογραμμίζει την ανάγκη ύπαρξης ευσυνείδητων και οραματικών σχεδιαστικών αποφάσεων που θα επιτρέψουν στο τοπίο να ανακτήσει, όσο είναι δυνατόν, τη φυσική και πολιτισμική του ακεραιότητα.

μνηστήρ γὰρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῶν λέγω,
ὅς μ' ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξήτει πατρός, 10
φοιτῶν ἑναργῆς ταῦρος, ἄλλοτ' αἰόλος
δράκων ἐλικτός, ἄλλοτ' ἀνδρείω κύτει
βούπρωρος · ἐκ δὲ δασκίου γενειάδος
κρουνοὶ διερραίνοντο κρηναίου ποτοῦ.
15 τοιόνδ' ἐγὼ μνηστήρα προσδεδεγμένη
δύστηνος αἰεὶ κατθανεῖν ἐπιυχόμην,
πρὶν τῆσδε κοίτης ἐμπελασθῆναί ποτε.
χρόνῳ δ' ἐν ὑστέρω μὲν, ἀσμένῃ δέ μοι,
ὁ κλεινὸς ἦλθε Ζηνὸς Ἀλκμήνης τε παῖς ·
20 ὃς εἰς ἀγῶνα τῷδε συμπεσῶν μάχης
ἐκλύεταί με.

Σοφοκλῆς, Τραχινίαι

Γιατ' ἓναν ποταμό μνηστήρα μου εἶχα,
τον Ἀχελῶο, που σε τρεῖς μορφές
10 ἦρθε και με ζητούσε απ' το γονιό μου ·
τη μια ταύρος πραγματικός, την ἄλλη
σα στριφτοπαρδαλό γιγάντιο φίδι,
και ξανά πάλι με το σώμα ανθρώπου
και βοδιού κεφαλή κι απ' τη δασιά του
γενειάδα ὅλο νερά κυλούσαν βρύσες.
Τέτοιος μνηστήρας να με περιμένει,
παρακαλούσα η ἄθλια να πεθάνω
πριν το κρεβάτι αυτό να πλησιάσω ·
ὥσπου στερνά και με πολλή χαρά μου
ἦρθ' ο τρανός του Δία και της Ἀλκμήνης
20 ο γιος, και μπαίνοντας σε αγώνα μάχης
με κείνον, με λευτέρωσε